

VUOSAAREN MERI-RASTILAN LÄNSIRANNAN OSAYLEISKAAVA

KAAVASELOSTUS

OSAYLEISKAAVAN SELOSTUS
OSAYLEISKAAVAKARTTA NRO 12155
PÄIVÄTTY 27.11.2012

Osayleiskaava koskee:

Helsingin kaupungin
54. kaupunginosan (Vuosaari)
Meri-Rastilan osa-alueita

Kaavan nimi: Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava
Hankenumero: 0608_1
HEL 2012-005546

Laatija:
Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosasto

Vireilletulosta ilmoittaminen: 4.9.2009
Kaupunkisuunnittelulautakunta: 11.12.2012
Nähtävilläolo (MRL 65 §): 11.1.–11.2.2013
Kaupunkisuunnittelulautakunta: muutettu 5.11.2013
Hyväksyminen: kaupunginvaltuusto
Voimaantulo:

LIITTEET

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Osayleiskaavakartta

Havainnekuva

Ote maakuntakaavasta

Ote 2. vaihemaakuntakaavasta

Ote Yleiskaava 2002:sta

Ote ajantasa-asemakaavasta

Ympäristö-, tekniikka- ja taloussuunnitelmat ja muut selvitykset:

- liikennemelu
- maaperä
- vesihuolto
- energiahuolto ja tietoliikenne
- virkistyspalvelut -kartta
- puistojen ideasuunnitelma -kartta
- hulevesien hallinnan yleissuunnitelmakartta
- Meri-Rastilan länsirannan luontoselvitys
- Meri-Rastilan muinaisrantakivikko

Luettelo arvokkaista luontokohteista (luontotietojärjestelmä)

- arvokkaat kasvisto- ja kasvillisuuskohteet, tiedot poimittu 21.8.2013
- linnustollisesti arvokkaat kohteet, tiedot 3.10.2013
- lepakoille tärkeät alueet, tiedot 3.10.2013
- geologisesti arvokkaat kohteet, tiedot 21.8.2013
- kääpäkohteet, tiedot 3.10.2013
- metsäkohteet (Metso-elinympäristötyypit, Metso-kohteiden arvo-luokat), tiedot 21.8.2013

LUETTELO MUUSTA KAAVAA KOSKEVASTA MATERIAALISTA

- Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet Helsingissä (Ympäristökeskuksen julkaisuja 2004)
- Ramsinniemi ja Meri-Rastilan länsiranta, maisema- ja virkistysalueselvitys (Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston selvityksiä 2006:1)
- Meri-Rastilan länsirannan rantapuiston ja muinaisrantapuiston ideasuunnitelma (LOCI maisema-arkkitehdit Oy, 2010)
- Meri-Rastilan muinaisrantojen kartoitus (Helsingin ympäristökeskus, 2009)
- Vuosaaren Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava, osallistumis- ja arviointisuunnitelman periaatevaihtoehtojen vaikutusten arviointi (Ksv, 13.4.2010)

- Vuosaaren Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava, suunnitteluperiaatteet (Ksv, 13.4.2010)
- Vuosaaren Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava, vuorovaikutusraportti (Ksv, 24.4.2012)
- Meri-Rastilan länsirannan maamerkkikortteli, viitesuunnitelma (Serum arkkitehdit Oy, 9.3.2012)
- Selvitys eräiden Helsingin kaupungin omistamien metsäalueiden luonnon monimuotoisuudesta, Vuoden 2011 inventointien loppuraportti 21.6.2012 (Helsingin kaupungin ympäristökeskus)
- Helsingin metsien kääpäselvitys 2011 (Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 5/2012)
- Meri-Rastilan länsirannan hulevesien kestävä hallinta, yleissuunnitelma (Outi Salminen, Helsingin yliopisto, metsätieteiden laitos, 2013)

YHTEYSHENKILÖT KAAVAN VALMISTELUSSA

Helsingin kaupunki

Kaupunkisuunnitteluvirasto

Ilkka Laine, projektipäällikkö

Antti Varkemaa, arkkitehti

Eeva Pirhonen, arkkitehti

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti

Mari Soini, maisema-arkkitehti

Inga Valjakka, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu

Peik Salonen, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu

Johanna Backas, arkkitehti, venesatama-alueen suunnittelu

Anne Karlsson, yleiskaavasuunnittelija, kaupalliset selvitykset

Juha-Pekka Turunen, vuorovaikutussuunnittelija

Matti Päivänsalo, suunnitteluavustaja

SISÄLLYS

1		
1	TIIVISTELMÄ	1
	1.1 Sijainti	1
	1.2 Osayleiskaavan sisältö	1
	1.3 Tausta	2
	1.4 Osayleiskaavan valmistelun vaiheet	2
2		
2	TAVOITTEET	2
3		
3	LÄHTÖKOHDAT	3
	3.1 Suunnitelmat ja päätökset	3
	3.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	3
	3.1.2 Maakuntakaava	4
	3.1.3 Yleiskaava 2002	4
	3.1.4 Asemakaavat	4
	3.1.5 Rakennusjärjestys	4
	3.1.6 Kiinteistörekisteri	5
	3.1.7 Rakennuskiellot	5
	3.1.8 Kaupunkisuunnittelulautakunnan aiemmat päätökset	5
	3.1.9 Helsingin kaupungin strategiaohjelma 2010-12	5
	3.1.10 Pohjakartta	6
	3.1.11 Maanomistus ja vuokrasopimukset	6
	3.2. Nykytilanne	6
	3.2.1 Alueen yleiskuvaus	6
	3.2.2 Rakennettu ympäristö	8
	3.2.3 Suojelukohteet	9
	3.2.4 Liikenne	10
	3.2.5 Julkiset ja kaupalliset palvelut	10
	3.2.6 Virkistys	11
	3.2.7 Maisema ja luonnonympäristö	12
	3.2.8 Haittatekijät	14
4		
4	OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT	14
	4.1 Kokonaisrakenne	14
	4.1.1 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottaminen	15
	4.1.2 Maakuntakaavan huomioon ottaminen	16
	4.2 Kokonaismoitus	16
	4.3 Osa-alueet	16
	4.3.1 Kerrostalovaltainen asuntoalue (AK)	16

4.3.2 Keskustatoimintojen alueet (C)	17
4.3.3 Virkistysalueet (VL, VP)	17
4.3.4 Vesialueet (W)	17
4.4 Kaupunkikuva ja julkiset ulkotilat	18
4.5 Virkistys	19
4.6 Luonnonsuojelu	20
4.7 Liikenne	21
4.8 Palvelut	22
4.9 Toimitilat ja elinkeinot	22
4.10 Maaperä, rakennettavuus ja yhdyskuntatekninen huolto	22
4.11 Hulevesien hallinta	22
4.12 Nimistö	23
5	
OSAYLEISKAAVAN TOTEUTTAMISEN VAIKUTUKSET	23
5.1 Vaikutukset kaupunkirakenteeseen	23
5.2 Vaikutukset maisemaan, rakennettuun ympäristöön, sekä kaupunkikuvaan	24
5.3 Vaikutukset luontoon	25
5.4 Vaikutukset maa- ja kallioperään	26
5.5 Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen ja yhdyskuntatalouteen	26
5.6 Vaikutukset terveellisyyteen ja turvallisuuteen	26
5.7 Vaikutukset liikenteeseen	26
5.8 Vaikutukset sosiaalisiin oloihin, elinoloihin, virkistysmahdollisuuksiin, viihtyisyyteen ja palveluihin	27
5.9 Vaikutukset kaupan ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin	28
5.10 Ekotehokkuuden arviointi	29
6	
JATKOSUUNNITTELU JA TOTEUTUS	29
6.1 Kaavoitusaikataulu	29
7	
SUUNNITTELUN VAIHEET	30
7.1 Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja vuorovaikutus	30
7.2 Viranomaisyhteistyö	31
7.3 Suunnittelun aikana tutkitut vaihtoehdot	31
7.4 Esitetyt mielipiteet	32
7.5 Muistutukset ja lausunnot sekä nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset	33
8	
KÄSITTELYVAIHEET	36

1 TIIVISTELMÄ

1.1 Sijainti

Osaleiskaava-alue sijaitsee Vuosaaren kaupunginosassa Vartiokylänlahden rannalla. Alueeseen kuuluu Meri-Rastilan ja Vartiokylänlahden välinen rakentamaton metsäalue, osa Rysäpuistosta sekä ostoskeskus ja metroasema ympäristöineen. Kaava-alueen pinta-ala on n. 35 ha.

1.2 Osaleiskaavan sisältö

Osaleiskaavassa laajennetaan kerrostalovaltaista asuntoaluetta kävelyetäisyydellä metroasemasta. Metroaseman ja ostoskeskuksen ympäristö muutetaan keskustatoimintojen alueeksi. Ranta-alue osoitetaan virkistysalueeksi ja puistoksi. Keskeiset virkistysyhteydet säilytetään. Alueella sijaitsevan geologisen muodostuman keskeisin osa suojellaan.

Osayleiskaava mahdollistaa asuntojen kaavoittamisen noin 2 000 uudelle asukkaalle ja keskustatoimintojen kehittämisen metroaseman ympäristössä.

1.3 Tausta

Helsingin yleiskaava 2002:ssa osa Meri-Rastilan lähiön ja Vartiokylänlahden välisestä metsäalueesta osoitettiin kerrostalovaltaiseen asuin- ja toimitilarakentamiseen. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja Helsingin kaupungin strategiaohjelma ohjaavat raideliikenteen asemanseutujen tiiviimpään rakentamiseen osana yhdyskuntarakenteen kestävästä kehityksestä. Kaupunkisuunnitteluvirasto on käynnistänyt osayleiskaavahankkeen yleiskaava 2002:een merkittävien rakennettavien alueiden ja niiden rajausten tutkimiseksi uudelleen nykyisen tilanteen ja tavoitteiden pohjalta.

1.4 Osayleiskaavan valmistelun vaiheet

Kaavoitustyö on käynnistetty kaupungin aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitettiin 56 kirjallista mielipidettä, kaksi web-palautetta ja kolme puhelimitse saatua mielipidettä.

Osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet ja periaatevaihtoehtojen vaikutusten arviointi on pidetty nähtävänä kaupunkisuunnitteluvirastossa ja Vuosaarella. Niistä jätettiin 28 mielipidettä.

Osayleiskaavaluonnos on pidetty nähtävänä kaupunkisuunnitteluvirastossa ja Vuosaarella. Luonnoksesta on jätetty 50 mielipidettä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta puolsi osayleiskaavaehdotuksen hyväksymistä.

Osayleiskaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä, jolloin siitä saatiin lausunnot. Muistutuksia esitettiin 27 kpl, lisäksi lähetettiin kaksi asiaa koskevaa kirjettä. Osayleiskaavaehdotukseen tehtiin muutoksia, jotka on selostettu kohdassa Suunnittelun vaiheet.

2

TAVOITTEET

Hankkeen konkreettisena tavoitteena on laajentaa asuntoaluetta ja tiivistää kaupunkirakennetta Rastilan metroaseman lähialueella. Uudet

asunnot pyritään sijoittamaan kävelyetäisyydelle metroasemasta ja hyvien virkistysmahdollisuuksien äärelle liikenteen hiilipäästöjen minimoimiseksi.

Alueen merellinen ja luonnonläheinen sijainti hyvien liikenneyhteyksien äärellä luo edellytyksiä omistusasuntopainotteiselle asuntotuotannolle. Tavoitteena on ehkäistä alueellista eriarvoistumista ja katkaista kehitys, jossa Meri-Rastila on muuttumassa leimallisesti maahanmuuttajien ja huono-osaisten alueeksi. Myönteinen kehitys on tarkoitus saada alkuun tasapainottamalla ja monipuolistamalla Meri-Rastilan vuokra-asuntovaltaista ja keskimääräistä pienemmistä asunnoista koostuvaa asuntokantaa. Uusilla asukkailla pyritään myös vahvistamaan alueen väestöpohjaa palvelutason turvaamiseksi.

Tavoitteena on samalla vahvistaa mielikuvaa koko Meri-Rastilasta merenrantakaupunginosana. Alueen rakentamisella voidaan kytkeä Meri-Rastilan keskusta nykyistä selkeämmin Vartiokylänlahden rantaan.

Lisäksi tavoitteena on säilyttää alueen arvokkaat luontokohteet, hyvät virkistysmahdollisuudet ja luonnonläheinen imago. Erityisesti ranta-alueen virkistysmahdollisuuksia ja -palveluita pyritään kehittämään.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Suunnitelmat ja päätökset

3.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Osayleiskaavaa koskevat mm. seuraavat tavoitteet:

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

Alueidenkäytöllä edistetään yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä. Olemassa olevia yhdyskuntarakenteita hyödynnetään sekä eheytetään kaupunkiseutuja ja taajamia. Taajamia eheyttäessä parannetaan elinympäristön laatua.

Helsingin seudun erityiskysymykset

Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Seudun keskuksia vahvistetaan asunto-, työpaikka- ja palvelukeskuksina.

Riittävän asuntotuotannon turvaamiseksi on alueidenkäytössä varmistettava tonttimaan riittävyys.

Alueidenkäytön suunnittelussa merkittävä rakentaminen tulee sijoittaa joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen palvelualueelle. Alueidenkäytön mitoituksella tulee parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja hyödyntämismahdollisuuksia. Alueidenkäytössä tulee ehkäistä olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta irrallista hajarakentamista.

Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava väestön tarpeiden edellyttämät ylikunnalliseen virkistyskäyttöön soveltuvat, riittävän laajat ja vetovoimaiset alueet sekä niitä yhdistävän viheralueverkoston jatkuvuus.

Osayleiskaava on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen. Osayleiskaavan suhdetta tavoitteisiin selvitetään selostuksen kohdassa 4.1.1.

3.1.2 Maakuntakaava

Maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta ja virkistysaluetta.

Uudenmaan maakuntavaltuuston 20.3.2013 hyväksymässä Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksessa alue on taajamatoimintojen aluetta, jolle on merkitty viheryhteystarve.

3.1.3 Yleiskaava 2002

Yleiskaava 2002:ssa suunnittelualue on osin kerrostalovaltaisen asuin- ja toimitilarakentamisen aluetta ja osin virkistysaluetta.

3.1.4 Asemakaavat

Suurimmalla osalla alueesta ei ole asemakaavaa. Viereisellä kerrostaloalueella on voimassa asemakaava vuodelta 1988 ja Rysäpuistossa vuodelta 1991. Rastilan korttelien asemakaava on vuodelta 1997. Ostoskeskuksen alueen asemakaava on vuodelta 2006.

3.1.5 Rakennusjärjestys

Helsingin kaupungin rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.11.2010.

3.1.6 Kiinteistörekisteri

Alue on merkitty osin Helsingin kaupungin ylläpitämään kiinteistörekisteriin ja osin valtion ylläpitämään kiinteistörekisteriin.

3.1.7 Rakennuskiellot

Alueella ei ole voimassa rakennuskielloja.

3.1.8 Kaupunkisuunnittelulautakunnan aiemmat päätökset

Kaupunkisuunnitteluviraston valmisteleva osayleiskaavaaluonnos esitettiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle 28.4.2011.

Lautakunta päätti 12.5.2011 palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että tutkitaan uudestaan maankäytön ratkaisuja, kaava-alueen rajoja ja massoittelevuutta myös rakennusten korkeutta nostamalla kuitenkin niin, että valmistelussa pyritään esitetyn mukaisiin rakennusoikeuksiin. Valmistelussa tarkastellaan myös mahdollisuutta säilyttää ranta-alueita esitettyä selvästi laajemmin virkistyskäytössä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti hyväksyä 24.4.2012 päivätyn Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaavaaluonnoksen jatkosuunnittelun pohjaksi ja antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin. Samalla kaupunkisuunnittelulautakunta päätti hyväksyä seuraavat jatkosuunnitteluohjeet: Lautakunta pitää tärkeänä, että Meri-Rastilan alueen jatkokaavoituksessa mahdollistetaan ryhmä- ja oma-toimirakentaminen. Lautakunta pitää tärkeänä, että Meri-Rastilan alueen jatkokaavoituksessa selvitetään myös mahdollisuuksia täydennysrakentamiselle alueen asukkaista ja kansalaisjärjestöistä lähteneiden kaavaesitysten esittämällä tavalla.

3.1.9 Helsingin kaupungin strategiaohjelma 2010–12

Valtuuston hyväksymässä strategiaohjelmassa kaupunkirakennetta ja asumista käsitellään kolmessa pääkohdassa. Hanketta koskevat määritykset pääkohdittain:

6. Asumisen määrä ja laatu ja kaupunkiympäristön monipuolisuus turvataan

Helsingin kaupunki pyrkii 5 000 uuden asunnon toteutukseen vuosittain. Tavoitteena ovat ympäristöltään korkealaatuiset kaupunginosat, joissa asukkaat viihtyvät.

7. Kaupunkirakennetta eheytetään ilmastonmuutoksen vastustamiseksi
Kaupunkirakennetta eheytetään raideverkkoon tukeutuval-
la asuntorakentamisella. Se tarkoittaa käytännössä ase-
manseutujen tiivistämistä. Tavoitteena on pienentää päivit-
täin asukasta kohden kuljettujen kilometrien määrää. Van-
hojen alueiden väestöpohjaa pyritään vahvistamaan palve-
lujen turvaamiseksi.

8. Liikennejärjestelmää kehitetään kestävien liikennemuotojen edistä-
miseksi

Vuosaaren osalla tämä tarkoittaa kävelyn ja pyöräilyn
osuuden lisäämistä (myös metron liityntäliikenteessä) ja
poikittaisliikenteen (Jokeri 2) kehittämistä.

3.1.10 Pohjakartta

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittaosasto on laati-
nut pohjakartan, joka on tarkistettu syyskuussa 2012.

3.1.11 Maanomistus ja vuokrasopimukset

Helsingin kaupunki omistaa koko osayleiskaava-alueen. Liikekeskuk-
sen tontti on vuokrattu kiinteistöyhtiölle.

3.2 Nykytilanne

3.2.1 Alueen yleiskuvaus

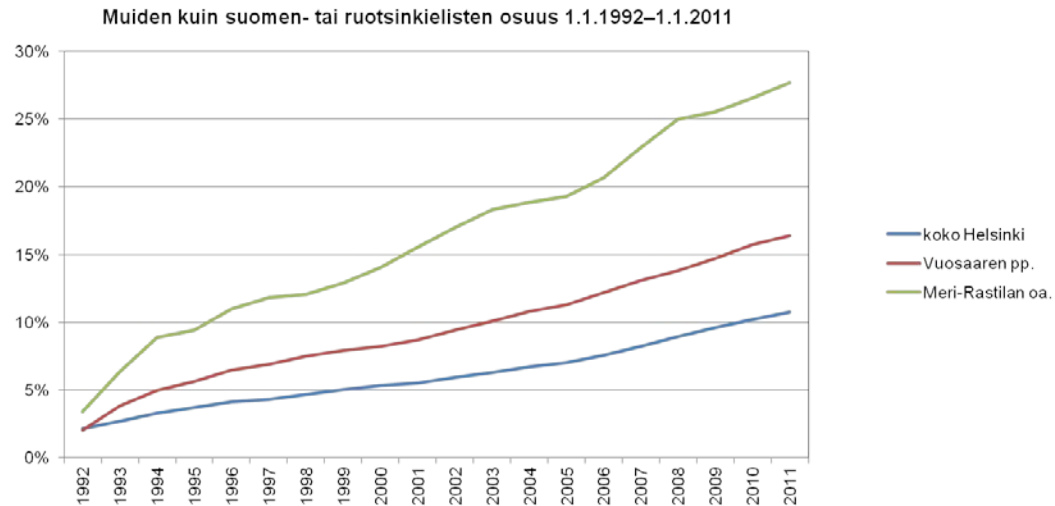
Osayleiskaava-alue on pääosin asemakaavoittamatonta, virkistyskäy-
tössä olevaa metsä- ja ranta-aluetta. Alueeseen kuuluvat myös ostos-
keskuksen ympäristö ja sen pohjoispuolella sijaitsevan Rastilan metro-
aseman ympäristö.

Maaston korkeimmalla kohdalla sijaitsee noin 8 000 vuotta vanha Lito-
rinameren aikainen muinaisranta muodostuma. Alue on metsäluonnon
monimuotoisuuden kannalta merkittävä. Alueella tai sen lähellä on
myös kasvillisuus-, kääpä-, linnusto- ja lepakkokohteita.

Metsäalue on suosittua virkistys- ja liikunta-aluetta kaikkina vuodenai-
koina. Osalle virkistysreiteistä on talvisin vedetty hiihtoladut. Vuosaaren
sillan eteläpuolella on venesatama.

Suunnittelualue liittyy itäpuolella 1990-luvun alussa rakennettuun Meri-
Rastilan kerrostaloalueeseen, jonka erityispiirteinä ovat vuokra-asun-
tojen ja maahanmuuttajien suhteellisen suuret osuudet. ARA-vuokra-

asuntoja on Meri-Rastilan osa-alueella (ml. pientaloalueet) noin 45 % asuntokannasta ja vuokra-asuntoja yhteensä 56 %. Omistusasuntoja on 27 % asuntokannasta, kun koko Helsingissä osuus on 45 %.

Vuokra-asuntojen myötä alueelle on tullut paljon maahanmuuttajia ja muunkielisten (muu kuin suomi tai ruotsi äidinkielenä) osuus on osa-alueella Helsingin suurin ja noin kolminkertainen kaupungin keskiarvoon verrattuna. Kerrostaloalueella osuus on vielä suurempi: vuonna 2011 se oli 33 %. Kouluissa ja päiväkodeissa muunkielisiä on lapsista jo puolet. Muunkielisten osuus on ollut jo 10 vuotta tasaisessa ja muuta kaupunkia nopeammassa kasvussa.

Rastilan metroaseman lähialueella (600 m säteellä) asuu tai työskentelee yhteensä noin 5 800 henkilöä.

3.2.2 Rakennettu ympäristö

Vuotien eteläpuolella sijaitseva Meri-Rastilan kerrostaloalue on asemakaavoitettu 1980-luvun lopulla ennen päätöstä Vuosaaren metrohaaran rakentamisesta. Alue on rakennettu muita metroasemien seutuja pienemmällä tehokkuudella ja koostuu pääasiassa kolmikerroksisista ja joistakin viisi- ja kuusikerroksisista asuinkerrostaloista.

Suurin osa alueesta on rakennettu 1990-luvun taloudellisen taantuman aikana, mikä näkyy muuta kaupunkia suurempana vuokra-asuntojen suhteellisena määränä, esikaupunkialueisiin verrattuna pienenä asuntojen keskikokona, rakennusten betonisina ruutuelementtijulkisivuina ja hissittöminä kolmikerroksisina asuinkerrostaloina. Tiukka kustannuspaine on johtanut myös pysäköintipaikkojen toteuttamiseen maanpäällisinä sielläkin, missä asemakaavalla on pyritty laitospysäköintiin.

Meri-Rastilan liikekeskus (eli ostoskeskus) Meri-Rastilan kujalla muodostuu yksikerroksisesta päivittäistavarakaupan osasta ja kolmikerroksisesta liike- ja toimistosiivestä ja näiden välissä sijaitsevasta lasikattoisesta kulkukäytävästä maantasossa. Liike- tai ostoskeskuksen pysäköintipaikat ovat tontilla maantasossa rakennuksen ympärillä. Alueella voimassa oleva asemakaava salli liikekeskuksen tontille ja sen pohjoispuolelle noin 1 700 k-m² lisää myymälätilaa.

Rastilan metroasema ja huoltoasema sijaitsevat Meri-Rastilan ja Rastilan välisellä (katu)alueella. Yksikerroksiset rakennukset ovat 1990-luvulta.

Rastilan puolella on kaksi rakentamatonta tonttia, metroasemaan liittyvä liike- ja toimistotontti ja sen länsipuolella matkailua palvelevien liikerakennusten tontti. Jälkimmäistä syöttävä Karavaanikuja kääntöpaikoiheen kuuluu myös osayleiskaava-alueeseen.

Metsäalueella ei ole rakennuksia venekerhon mökkiä lukuun ottamatta.

3.2.3 Suojelukohteet

Alueella ei ole maankäyttö- ja rakennuslain, rakennussuojelulain, kirkkolain tai muinaismuistolain nojalla suojeltuja kohteita. Luontoselvityksien mukaan kaava-alueella ei ole uhanalaisten tai erityisesti suojeltavien eläinten ja kasvilajien esiintymispaikkoja.

Helsingin luontotietojärjestelmän mukaan osia alueesta kuuluu arvokkaaseen linnustoalueeseen ja lepakkoalueeseen. Alueella on myös kasvistollisesti arvokas rinnekorpi. Meri-Rastilan muinaisranta kivikko on esitetty rauhoitettavaksi Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa

(2008). Alue on vuonna 2011 tehdyn kääpäselvityksen mukaan erittäin arvokasta kääpäaluetta. Alueella on myös huomattavia metsäluonnon monimuotoisuuteen liittyviä arvoja. Alueella sijaitsee lisäksi graniittinen siirtolohkare.

3.2.4 Liikenne

Meri-Rastilan länsirannan suunniteltu rakentaminen nojautuu hyvin joukkoliikenneyhteyksiin. Alue sijaitsee Rastilan metroaseman välittömässä läheisyydessä ja korttelialueiden etäisyys asemasta on 200–750 m.

Metro kulkee Rastilan metroasemalta 7–10 min välein, mutta automatisoinnin jälkeen vuoroväli lyhenee. Metroaseman itäpuolella on metron liityntäpysäköintialue, jossa on noin 45 pysäköintipaikkaa liityntäliikenteelle. Metroliikenteen lisäksi osayleiskaava-alueen läheisyydessä Meri-Rastilan tiellä liikennöivät bussilinjat 90, 96, 98 sekä 519 (etäisyys korttelialueista 50–400 m).

Osayleiskaava-alueen pohjoispuolella kulkee Vuotie, joka johtaa Vuosaareen. Vuotieltä liikenne jakautuu melko tasaisesti kokoojakaduille sekä Etelä- että Pohjois-Vuosaareen. Meri-Rastilaa halkoo Meri-Rastilan tie, joka on paikallinen kokoojkatu. Syksyn 2011 liikennemäärälaskentojen mukaan Vuotien länsipään liikennemäärä oli noin 20 900–27 500 ajoneuvoa ja Meri-Rastilan tien noin 5 100 ajoneuvoa vuorokaudessa. Liikenne-ennusteen mukaan liikennettä olisi vuonna 2035 (KAVL) Vuotien länsiosassa 25 500 ajon/vrk ja Meri-Rastilan tien pohjoisosassa noin 5 800 ajon/vrk. Ajoneuvoliikenteen sujuvuuden parantamiseksi Vuotien ja Meri-Rastilan tien liittymäjärjestelyt on tarkistettava.

Vuotien etelä- ja pohjoispuolella kulkee jalankulku- ja pyörätie, joka kuuluu Helsingin pyöräilyreitistön pääreitteihin. Pohjois-eteläsuuntainen kevyen liikenteen yhteys kulkee Meri-Rastilan tien suuntaisesti.

Vartiokylänlahden itärantaa kulkee virkistysreitti Ramsinkannakselle ja siitä aina Uutelaan asti. Meri-Rastilan länsirantaa pitkin kulkee myös opastettu maisemareitti. Lisäksi alueella on useita muita pienempiä virkistysreittejä.

3.2.5 Julkiset ja kaupalliset palvelut

Osayleiskaava-alueella ei ole pysyviä julkisia palveluita ulkoilualuetta ja venesatamaa lukuun ottamatta. Päiväkoti Koralli sijaitsee tilapäisesti Meri-Rastilan liikekeskuksen tiloissa (ostoskeskus). Meri-Rastilan ala-

aste, päiväkotiki Merirasti ja nuorisotila sijaitsevat Meri-Rastilan torin eteläpuolella suunnittelualueen vieressä samassa korttelissa Merirastikappelin kanssa.

Kaupalliset palvelut sijaitsevat Meri-Rastilan kujalla liikekeskuksessa ja katutasossa vastapäisissä asuinkerrostaloissa.

3.2.6 Virkistys

Osayleiskaava-alueen metsäinen ranta muodostaa osan seudullisesta virkistysalueiden verkostosta. Alueen läpi kulkee Vuosaaren etelä- ja länsirantaa seuraileva seudullinen virkistysreitti. Metsäalue on paitsi Meri-Rastilan, myös mm. Rastilan ja Puotilan asukkaiden laajasti käytämä lähi virkistysalue.

Vuotien sillan eteläpuolella sijaitsee liikuntaviraston hallitsema Rastilan venesatama, jota vuokraa Vuosillan veneilijät ry. Liikuntavirasto on talvisin kunnostanut alueelle hiihtoladut rantareitille ja lenkin rannan ja mäen laen kautta. Talvisin myös meren jää on virkistyskäytössä.

Alueen välittömässä läheisyydessä on lisää virkistysmahdollisuuksia: Rastilan ja Puotilan uimarannat Vuotien pohjoispuolella ja asukaspuisto, pelialueet ja koirapuisto ostoskeskuksen itäpuolella Haruspuistossa. Alueen pohjoispuolella on Rastilan leirintäalue.

3.2.7 Maisema ja luonnonympäristö

Maisema

Suunnittelualue on osa Vartiokylänlahden rantamaisemaa ja osa Helsingin viheraluejärjestelmän vihersormeaa, jota kutsutaan Itä-Helsingin kulttuuripuistoksi. Luonnonmukainen rantavyöhyke muodostaa vastaparin Puotilan venesataman rakennetulle rantaviivalle vastarannalla. Suunnittelualue sijaitsee osittain jyrkkäreunaisen selännejakson laella ja reunalla. Lakialueella sijaitsee Litorinameren aikainen muinaisranta, jonka keskeisin osa, ns. pirunpelto, on selkeästi nähtävissä kalliolla. Kallio nousee korkeimmillaan runsaat 30 metriä meren pinnan yläpuolelle.

Kasvillisuus

Kaava-aluetta luonnehtii männikköinen kalliomaasto ja kalliorinteiden kuusivaltainen metsä. Alueen luoteiskulmassa on entistä niittyä, joka on kasvamassa umpeen. Niityn kohdalla rannassa on tervalepikköä. Alueen keski- ja eteläosan ranta on enimmäkseen kallioista. Rantaa reunustaa kapea järviruovikko. Lounaiskulmassa on kahden kallioharjanteen väliin syntynyt korpialue, jonka puusto on kuusi-valtaista.

Linnusto

Lajisto koostuu runsaimmista metsälinnuista ja muutamasta varttuneen metsän ja lehtojen lajista. Tavanomaisesta metsälinnustosta poikkeavat lajit (satakieli, mustapääkerttu ja sirittäjä) esiintyvät rannan tervaleppälehdossa ja sen ympäristössä. Varttuneiden metsien lajit (kuusitiainen, pikkusieppo ja puukiipijä) esiintyvät kasvistollisestikin arvokkaassa rinnekorvessa.

Lepakot

Suunnittelualueen rantavyöhyke kuuluu Vartiokylänlahden lepakkoalueeseen. Lähin erityisenä lepakkohteena mainittu alue on Vuotien sillan pohjoispuolella Rastilan ulkoilumajan ympäristössä. Meri-Rastilan länsirannan kaava-alueelta on tavattu ainakin pohjanlepakoita.

Ekologiset yhteydet

Vartiokylänlahti muodostaa pitkän pohjois-eteläsuuntaisen vesialueen, jonka itäranta on säilynyt rakentamattomana lukuun ottamatta Vuotien ja metroradan siltoja ja leirintäalueen uimarantaa. Rakentamattomat rantavyöhykkeet toimivat eläinten ja kasvien kulkureitteinä. Yhtenäistä metsävyöhykettä Mustavuoren ja Meri-Rastilan länsirannan välillä ei ole. Alue toimii lähinnä vesi- ja rantaeläinten sekä rakennettuun ympäristöön sopeutuneiden maaeläinten kulkureittinä. Nisäkkäistä tärkeä erityisryhmä on lepakot. Vartiokylänlahden alue ei kuulu Uudenmaan vaihekaavassa 2007 esitettyihin maakunnallisiin ekologiin yhteyksiin.

Meri-Rastilan muinaisrantakivikko

Suunnittelualueella sijaitsee Litorinameren rantakivikko ja lohkareikko tasolla 30 m meren pinnan yläpuolella. Muodostuman ikä on noin 7 000–8 000 v. Muinaisranta syntyi, kun aallot hioivat jään tuomat kivet pyöreiksi ja huuhtoivat ne rantaan valleiksi. Vanhimman muodostuman alapuolella noin 20 metriin merenpinnasta asti sijaitsee laajempi, noin 5 000-6 000 vuotta vanha kivikkomuodostuma. Lisäksi alueella sijaitsee graniittinen siirtolohkare.

Arvokkaat luontokohteet

Meri-Rastilan muinaisrantakivikkoa on esitetty suojeltavaksi Helsingin ympäristölautakunnan hyväksymässä luonnonsuojeluohjelmassa vuonna 2008. Alueella on luonnonsuojelu-, opetus- ja tieteellistä arvoa.

Arvokkaimmat kasvillisuuskohteet ovat rannan tervaleppälehto ja alueen lounaiskulmassa sijaitseva rinnekorpi, joka on määritelty luontotietojärjestelmässä huomattavan arvokkaaksi (II).

Suurin osa suunnittelualueesta linnustollisesti tärkeään Vartiokylänlahden linnustoalueeseen, joka Helsingin luontotietojärjestelmässä on luo-

kiteltu II-luokan linnustokohteeksi. Linnuston kannalta huomionarvoisia alueita ovat rinnekorpi ja rannan tervaleppälehto. Koko Vartiokylänlahti rantavyöhykkeineen on Helsingin luontotietojärjestelmässä II luokan leppäkokohde.

Suunnittelualueella ei ole uhanalaisten tai erityisesti suojeltavien eläin- ja kasvilajien esiintymispaikkoja. Lajistoon kuuluu kuitenkin muita silmällä pidettäviä tai Helsingissä muutoin huomionarvoisia lajeja. Näiden lajien esiintyminen keskittyy edellä mainituille luontotietojärjestelmässä esitetyille alueille.

Ympäristökeskuksessa on valmistunut vuonna 2011 Helsingin metsien kääpäselvitys. Selvityksen mukaan suunnittelualue on osa erittäin arvokasta kääpäaluetta, mutta suunnittelualueella ei ole luonnonsuojelulainsäädännön perusteella suojeltavia kääpä-lajeja.

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen metsäalueiden luonnon monimuotoisuutta koskevassa selvityksessä (2012) on todettu, että suunnittelualue on osa metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta arvokasta aluetta.

3.2.8 Haittatekijät

Vuotie ja metrorata aiheuttavat melua osayleiskaava-alueelle. Liikenteen päästöistä johtuvan haitta-alue-etäisyyden (Vuotien kaistan reunasta) on arvioitu olevan 30–35 m. Herkkien toimintojen suositeltu vähimmäisetäisyys 50 000 vuorokautisen ajoneuvon liikennemäärällä on 70 m. Liikennemääräksi Vuotien länsipäässä vuonna 2035 on ennustettu 25 500 ajoneuvoa vuorokaudessa.

4

OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

4.1 Kokonaisrakenne

Meri-Rastilan asuntoaluetta laajennetaan nykyisen asuntoalueen ja Vartiokylänlahden väliselle metsäalueelle, joka sijaitsee kävelyetäisyydellä (n. 600 m) Rastilan metroasemasta. Rantavyöhyke säilyy virkistyskäytössä osana seudullista virkistysreittiä. Uuden asuntoalueen ympäröimänä mäen laella sijaitseva geologinen muodostuma suojellaan ja merkitään virkistysalueeksi.

Metroaseman ja ostoskeskuksen ympäristöt, jossa alueen palvelut pääosin sijaitsevat, merkitään keskustatoimintojen alueeksi.

Rakentaminen sijoittuu maisemassa näkyvälle paikalle rantametsän ja olemassa olevan asuntoalueen väliin länsirinteeseen ja kallioiselle laki-alueelle. Suurmaiseman leimallinen piirre, rakentamaton rantametsä, säilyy jatkuvana.

Osayleiskaavan toteuttamismahdollisuuksia on havainnollistettu alueen ja maamerkkikorttelin viitesuunnitelmissa.

4.1.1 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottaminen

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat olleet hankkeen keskeisinä lähtökohtina.

Osayleiskaava tekee mahdolliseksi asemakaavoittaa asuntoja noin 2000 uudelle asukkaalle kävelyetäisyyden päässä metroasemasta. Seudullinen virkistysreitti säilyy jatkuvana ja virkistysalueet riittävän suuruisina.

Koska virkistys- ja luontoalueet ympäröivät Vuosaaren rakennetun alueen kaikissa ilmansuunnista ja ovat osa jatkuvaa verkostoa, ei ase-

manseudun metsäalueen muuttuminen rakennetuksi oleellisesti heikennä virkistysmahdollisuuksia.

4.1.2 Maakuntakaavan huomioon ottaminen

Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta ja virkistysaluetta. Osayleiskaavaehdotuksesta ja siinä esitetyn virkistysalueen ja rakennettavan alueen rajan maakuntakaavan mukaisuudesta on saatu lausunto Uudenmaan liitolta, jonka mukaan osayleiskaavaehdotus on maakuntakaavan mukainen.

Hyväksytyssä, mutta vahvistamattomassa 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksessa alue on taajamatoimintojen aluetta, jolle on merkitty viheryhteystarve. Osayleiskaava on maakuntakaavaehdotuksen mukainen.

4.2 Kokonaisuittotus

Kaava-alueen pinta-ala on n. 34 ha, josta uutta kortteli- ja katualuetta on yhteensä n. 7,5 ha, virkistysaluetta n. 17 ha ja vesialuetta n. 7 ha. Aiemmin asemakaavoitettua aluetta on merkitty keskustatoimintojen alueeksi n. 2 ha.

Viitesuunnitelman mukaan arvioitu asuntokerrosala on noin 75–90 000 k-m², josta 10 000 k-m² voi sijaita ostoskeskuksen korttelissa. Jos asumisväljyys on 40 k-m²/asukas, alueelle voisi tulla 2 000–2 200 uutta asukasta.

Toimitilakerrosala kasvaa viitesuunnitelmissa noin 15 000 k-m², jos Vuotien pohjoispuolinen keskustatoimintojen alue asemakaavoitetaan toimitila-alueeksi. Se mahdollistaisi noin 500 uutta työpaikkaa.

4.3 Osa-alueet

4.3.1 Kerrostalovaltainen asuntoalue (AK)

AK-alueella voi olla kerrostalojen lisäksi pientaloja tai rakennustyyppien yhdistelmiä monipuolisen asutokannan aikaansaamiseksi. Asuntoalueeseen sisältyy palvelut, liiketilat, pysäköintin tilat sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet. Julkisia palveluita voidaan järjestää omilla tonteillaan tai asuinkerrostalojen korttelialueilla.

4.3.2 Keskustatoimintojen alueet (C)

Keskustatoimintojen alueen merkintä mahdollistaa liike- ja myymälätilan, myös vähittäiskaupan suuryksikön, sijoittamisen joustavasti metroaseman välittömään läheisyyteen.

Keskustatoimintojen alueeksi on merkitty jo asemakaavoitettuja alueita. Näitä alueita on tarkoitus kehittää alueen julkisten ja kaupallisten palveluiden alueina, joille voi sijoittua myös keskusta sopivaa asumista, esim. pien- tai palveluasuntoja. Vuotien pohjoispuolinen alue sopii parhaiten toimitila-alueeksi.

Keskustatoimintojen alueille asumista sijoitettaessa on asemakaavoituksessa selvitettävä Vuotien ja metron liikenteen ympäristöhaittojen eli melun ja ilman epäpuhtauksien torjunnan tarve ja otettava huomioon valtioneuvoston antamat melutason ohjearvot.

4.3.3 Virkistysalueet (VL, VP)

Virkistysalueiksi on merkitty ranta-alue, mäen laen geologisen muodostuman alue ja asuntoalueiden eteläpuolinen metsäalue.

VL- ja VP -alueille on osoitettu alueenosat (luo), jotka ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita. VP -alueella luo -merkintä osoittaa ranta-alueen puustoa, joka tärkeä lepakoiden kannalta. VL -alueelle osoitettu luo -merkintä osoittaa metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää kokonaisuutta, jolla sijaitsee arvokkaita kasvillisuus-, kääpä- ja linnustokohteita. Alueen hoidossa sovitetaan yhteen virkistyskäytön vaatimat reitit ja luontoarvojen säilyttäminen. Alueella sallitaan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen suojeluarvon säilyttämiseksi, hulevesien hallinnan ja ulkoilureittien turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Puistoalue (VP) on toiminnallinen osa Itä-Helsingin kulttuuripuiston suunnittelualuetta ja sen rakentaminen on tarpeellista, jotta alueen virkistyspalvelut ja luontoarvoiltaan tärkeimmät osat vihervyöhykkeestä voidaan jatkossa säilyttää. Alueelle on laadittu puiston ideasuunnitelma ja hulevesisuunnitelma. Puiston suunnittelussa voidaan ottaa huomioon alueen luontoarvot.

4.3.4 Vesialueet (W)

Vartiokylänlahti on merkitty vesialueeksi.

Liikuntaviraston nykyisen venesataman alue on merkitty venesatama-alueeksi (lv) niin, että sitä voidaan laajentaa jonkin verran esimerkiksi

tulevan asuntoalueen asukkaiden tarpeisiin tai vierasvenesataman vaatimalla tavalla. Kaava-alueella ei ole venesatamaan liittyvää talvisäilytysaluetta. Palvelujen vaatimia tiloja on mahdollista sijoittaa lähimmän korttelin rakennuksiin. Myös venesataman pysäköinnille voidaan jatko-suunnittelussa osoittaa paikkoja asuinkorttelin pysäköintilaitoksesta.

4.4 Kaupunkikuva ja julkiset ulkotilat

Vartiokylänlahden itärannan metsäalue ulottuu Rastilan leirintäalueelta Ramsinniemen kautta Vartiosaareen asti. Uudet korttelit sijoittuvat rantametsän ja olemassa olevan asuntoalueen väliin länsirinteeseen ja kallioiselle lakialueelle. Liikekeskuksen kortteli täydentyy kaupunkimaisemmaksi keskustakortteliksi.

Vuotien vastaisesta asuinkorttelista on suunniteltu maamerkkiä ja Serum arkkitehdit Oy on laatinut siitä viitesuunnitelman vaihtoehtoiseen. Koko alueella rakennukset nousevat osin metsänrajan yläpuolelle ja näkyvät selkeästi Vartiokylänlahden maisemakuvassa lukuun ottamatta eteläisimmän alueen rakennuksia, jotka jäävät metsän taakse. Suurmaiseman leimallinen piirre, rakentamaton rantametsä, säilyy.

Sijainti liikenteellisesti ja asumisen laadun kannalta erinomaisella paikalla ja toisaalta luontoarvojen rajoittama rakennettava alue ohjaavat tehokkaaseen maankäyttöön ja tiiviiseen kaupunkimaiseen rakentamiseen. Korttelit rajaavat katutilaa samalla, kun ne rajautuvat ympäröivään metsäluontoon ja puistoihin.

Maaston korkeuserot ohjaavat alueen katuverkon suunnittelua. Alue on suunniteltu rakennettavaksi katulenkien ja sen kanssa risteävän kadun varaan. Julkisista ulkotiloista tärkeimmiksi muodostuvat rantapuisto, lakialueelle sijoittuva muinaisrantapuisto ja ostoskeskuksesta rantaan johtava katu.

Rinteessä on suurehkot korkeuserot, ja rakennukset ja piha-alueet on porrastettava maaston mukaisesti. Tämä antaa mahdollisuuden luoda omaleimaista, tilallisesti intensiivistä kaupunkitilaa erilaisten rinneratkaisujen avulla. Rinteessä asukaspysäköinti on tarkoituksenmukaista sijoittaa rakennusten ja pihojen alle maastoon sovittaen.

Meri-Rastilan keskustan maankäyttö tehostuu ja kaupunkikuva selkiytyy ostoskeskuskorttelin ja Märssykujan varsien lisärakentamisen myötä. Myös Vuotien pohjoispuolinen kortteli on mahdollista rakentaa umpikorttelimaisesti Rastilankallion tapaan.

4.5 Virkistys

Alueen läpi rantaa pitkin kulkeva seudullinen virkistysreitti säilyy. Se kulkee rantapuiston kautta lepikon ja kortteleiden välistä ja jatkuu etelään metsän keskellä. Kallion laelle johtava ulkoilureitti liittyy osin alueen sisäiseen katuverkkoon. Vuotien alitse on osoitettu viheryhteystarve-merkintä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on teettänyt LOCI Maisema-arkkitehdit Oy:llä kaava-alueen puistojen ideasuunnitelman. Niittyalue muuttuu rantapuistoksi, jossa säilytetään nykyinen elinvoimainen ja eliöstön kannalta merkittävä tervalepikko. Puistoon voidaan rakentaa pitkospuureittejä tai vastaavia, joita pitkin voi päästä tutustumaan lepikon ja kaislikon muovaamaan rantaan. Rantapuisto voi sisältää toimintamahdollisuuksia, esim. asuntoaluetta yhteisesti palvelevan leikkipaikan, nurmetettuja terasseja ja pienen pelinurmen. Hulevesiselvityksessä puistoalueelle on suunniteltu myös hulevesiä hyödyntäviä vesiaihteita.

RANTAPUISTO

Muinaisrantapuisto on alueen keskellä oleva rakentamaton alue, jolla sijaitsee suojeltava geologinen muodostuma. Alue yhdistetään jalkenkulkureittejä ja katuverkkoa pitkin rantapuistoon ja lähi-virkistysalueeseen. Vaikeakulkuiseen muinainsantapuistoon voidaan rakentaa vanhinta muodostumaosaa kiertävä korotettu pitkospuureitti täydentämään puistoa kiertävää ja sen halkaisevaa kävelyreittiä.

Osayleiskaava-alueella oleva muu metsäalue osoitetaan lähivirkistys-alueeksi. Mäelle kulkevalle hiihtoladulle joudutaan etsimään uusi sijainti etelämpää. Rantalatu voidaan vetää entiseen tapaan.

Venesatamaa (lv) voidaan laajentaa niin, että alueen asukkaille on mahdollista tarjota sieltä jonkin verran venepaikkoja. Sataman tukitoiminnot ja kahvila voivat myös sijoittua lähimpään asutokortteliin maantasokerrokseen. Vaihtoehtoisesti uusia venesatamatoimintoja voidaan sijoittaa kaava-alueen ulkopuolelle Rastilan leirintäalueen yhteyteen esim. vesibussilaiturin tai vierasvenesataman muodossa.

4.6 Luonnonsuojelu

Mäen laella sijaitsevan Litorinameren mui nairsrantamuodostuman keskeisin osa suojellaan puistoalueen osana. Muodostuman vanhin osa, ns. pirunpelto, on Helsingin ympäristönsuojeluohjelmassa vuodelta 2008 määritelty kohteeksi, jolle ympäristökeskus hakee rauhoittamista luonnonsuojelulain nojalla. Osayleiskaava mahdollistaa rauhoittamisen.

Eteläosan virkistysalue on osayleiskaavassa merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeäksi alueeksi (luo). Eteläisimmän rakentamisalueen hulevedet on suunniteltu johdettavaksi hidastaen ympäröivään maastoon, josta suuri osa valuu edelleen laaksokorpeen. Rakentamisen aiheuttama valuman ja maaperän kosteuden lisääntyminen parantaa korpiluonnon säilymisen edellytyksiä.

Myös rantapuistossa sijaitseva tervalepikko on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeäksi alueeksi (luo). Ideasuunnitelmassa esitettyjen pitkospuiden rakentamisella pyritään ehkäisemään maaperän kulumista lepikossa ja mahdollistamaan ulkoilijoiden pääsy veden ääreen.

Vuotien alitse on osoitettu viheryhteystarve. Virkistysreitit ohella alueen jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon rantareitin merkitys ekologisena yhteytenä ja pienten maaeläinten alikulkuna.

4.7 Liikenne

Ajoneuvoliikenne ja pysäköinti

Osayleiskaava-alueelle ajetaan Meri-Rastilan tien kautta. Pohjoisessa liittymä tulee nykyiselle Märssykujalle, jota jatketaan. Alueen eteläosaan ajetaan nykyiselle virkistysaluekaistalle sijoittuvaa uutta tonttikatua pitkin, jota varten on rakennettava uusi katuliittymä Meri-Rastilan tielle. Alue on suunniteltu rakennettavaksi katulenkkin ja sen kanssa risteävän kadun varaan. Katujen liikenne on pääosin asukkaiden itsensä tuottamaa. Pistokatujen päihin on varattava vähintään kuorma-autoille mitoitettut kääntöpaikat. Jatkosuunnittelussa erityistä huomiota on kiinnitettävä katujen ja siihen liittyvien tonttiyhteyksien pituuskaltevuuksien suunnitteluun, jotta liikkuminen olisi turvallista ja sujuvaa.

Osayleiskaavassa ei ole määritelty yksityiskohtaisesti pysäköintiratkaisuja. Alueen tehokas rakentaminen edellyttää kuitenkin laitospysäköintiä pihakansien alla, maanpäällisissä laitoksissa tai keskitetysti maanalaisessa pysäköintiluolassa. Alueen pohjoisosassa rinteeseen rakentaminen tuottaa pihaille tasoeroja, joihin kannet sopivat luontevasti. Eteläosassa maanalainen pysäköinti joudutaan kokonaisuudessaan louhimaan kallioon, jolloin kaupunkikuvallisesti parempaan ratkaisuun päästään, jos laitokset sijoitetaan kadun alle tai luolaan. Myös rakennusten alle sijoitettavat laitokset parantavat mahdollisuuksia miellyttävien pihojen luomiseen. Luolaan sijoitettava laitos antaisi mahdollisuuksia myös nykyisen Meri-Rastilan länsireunan täydennysrakentamiselle, mutta on kustannuksiltaan kallein vaihtoehto ja edellyttää käytännössä kaupunkia toteuttajakseen. Alue on maanalaisessa yleiskaavassa maanalaisille tiloille soveltuvaa kallioresurssia, joten kallioopera sallisi luolaratkaisun.

Joukkoliikenne

Osayleiskaava-alue hyödyntää nykyistä joukkoliikennettä, Rastilan metroasemaa ja Meri-Rastilan tiellä liikennöiviä busseja. Osayleiskaava-alueen läpiajettavuus mahdollistaa palvelulinjan liikennöinnin alueen läpi.

Kävely ja pyöräily

Alueelle luodaan hyvät kävely- ja pyöräily-yhteydet eri osa-alueiden välille. Rastilan metroasemalta järjestetään toimivat yhteydet uusille

asuin- ja toimitila-alueille. Nykyinen Meri-Rastilan tien suuntainen kävely-pyöräily-yhteys säilyy.

Tärkeimmät nykyiset virkistysreitit säilytetään. Joitakin virkistysreittejä joudutaan linjaamaan uudelleen, osin ne risteävät uusien katujen kanssa ja osin yhteydet kulkevat uuden katuverkon välityksellä. Vuotien etelä- ja pohjoispuolella kulkevat kävely- ja pyöräily-yhteydet säilytetään.

4.8 Palvelut

Osayleiskaavan viitesuunnitelmaan sisältyy korttelitalo päiväkotiryhmiä ja alkuopetuksen luokkia varten muinairantapuiston reunalla. Opetusviraston lausunnon mukaan alueelle ei kuitenkaan toteuteta omia opetustiloja, joten korttelitalo voisi olla päiväkoti.

4.9 Toimitilat ja elinkeinot

Osayleiskaavaan merkityille keskustatoimintojen alueille voidaan joustavasti sijoittaa liike- ja toimitilaa sekä asumista.

4.10 Maaperä, rakennettavuus ja yhdyskuntatekninen huolto

Olemassa olevien tietojen mukaan alueen maaperä on pääosin kallioista kitkamaata, jossa kallion pinta on lähellä maanpintaa tai näkyvässä. Paikoin esiintyy savialueita, jossa savikerroksen paksuus tiiviin kerroksen yläpuolella on 1-3 metriä. Alue rajautuu pohjoisessa Vuosaaren sillan kohdalla savialueeseen, jossa savikerroksen paksuus vesialueella on 10-20m.

Rakennukset perustetaan anturoilla maan tai kallion varaan. Suunnittelualueelta ei ole tiedossa maaperän pilaantuneisuutta tai sellaista aiheuttanutta toimintaa.

Alue on liitettävissä olemassa olevaan teknisen huollon verkostoon. Asemakaavojen toteuttaminen vaatii teknisen huollon verkoston lisärakentamista sekä teknisen huollon verkoston johtosiirtoja ja uudelleen järjestelyjä. Johtosiirtotarpeet ja teknisen huollon uudelleen järjestelyt selvitetään kaavoitustyön aikana.

4.11 Hulevesien hallinta

Alueelle laaditaan hulevesien hallintaperiaatteet, joissa on osittain määriteltäviä hulevesien imeytys-, viivytys- ja puhdistusmene-

telmät. Hulevesien hallinnassa noudatetaan Helsingin kaupungin hulevesistrategiaa.

Rinnealueella on pyrittävä käyttämään hulevesiä hidastavia ratkaisuja, mm. vettä läpäiseviä katujen ja pihojen pintamateriaaleja ja viherkattoja. Osalla aluetta hulevedet johdetaan viettoviemäreissä ja puretaan mereen, sillä maaperä ei sovellu hulevesien imeyttämiseen. Alueen eteläosassa hulevedet johdetaan hidastetusti rinnealueen kautta Rastilan laaksokorpeen. Rantavyöhykkeellä tulee varautua mahdolliseen vedenpinnan nousuun.

4.12 Nimistö

Nimistötoimikunta on ehdottanut osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnosten yhteydessä nimeä Ranta-Rastila kuvaamaan aiempaa, liikimain osayleiskaavaratkaisua vastaavaa lähtökohtavaihtoehtoa 3.

5

OSAYLEISKAAVAN TOTEUTTAMISEN VAIKUTUKSET

5.1 Vaikutukset kaupunkirakenteeseen

Merellisyyden vahvistaminen (Strategiaohjelma)

Kaupunkirakenne jatkuu siltaa lähinnä olevissa kortteleissa lähelle rantaa. Näköaloja syntyy merelle ja mereltä. Rantakahvila tuo veneilyn lisäksi muutakin toimintaa veden äärelle. Märssykujan jatke liittää Meri-Rastilan nykyisen keskustan Vartiokylänlahden rantaan. Ratkaisut vahvistavat mielikuvaa Meri-Rastilasta merellisenä kaupunginosana.

Asemanseutujen tiivistäminen (Strategiaohjelma)

Uusi rakentaminen noin 80 000 k-m² asuntoja ja 15 000 k-m² toimitilaa vastaa hyvin strategiaohjelman tavoitteisiin asemanseutujen tiivistämisestä ja kehittää elinkeinotoimintaa alueella. Sekoittunut kaupunkirakenne elävöittää aluetta. Ostoskeskuksen laajeneminen kadunvarteen tuottaa kivijalkatilaa, joka voi edesauttaa paikallista luovuutta ja yrittäjyyttä. Alueen asukkaista maahanmuuttajia on tällä hetkellä melko suuri osuus ja maahanmuuttajien tiedetään työllistyvän keskimääräistä useammin yrittäjänä. Osayleiskaavan ratkaisut tukevat tätä.

Väestöpohjan vahvistaminen vanhoilla alueilla

Noin 2000 asukkaan ja 500 työpaikan lisäys alueella vahvistaa asukaspohjaa ja tuottaa asiakkaita alueen palveluille. Ratkaisu on hyvin linjassa strategiaohjelman tavoitteen kanssa.

Raideverkon hyödyntäminen

Rastilan metroaseman seutua tiivistetään kävelyetäisyydellä metroasemasta.

5.2 Vaikutuksen maisemaan, rakennettuun ympäristöön, sekä kaupunkikuvaan

Rakentamisella on suurehkoja vaikutuksia maisemaan etenkin asuntoalueen alueen sisällä metsäluonnon muuttuessa rakennusmaaksi. Alueen ulkopuolelta lännestä katsottuna uudet rakennukset sijoittuvat säilyvän tervaleppälehdon taakse. Alueen pohjoisosan rinteessä ylempänä sijaitsevista rakennuksista ylin kerros näkyy Vuosaaren sillalle ja Puotilanjärven rantaan. Muijnaisrantapuiston puiden latvukset näkyvät edessä olevien rakennusten yli. Eteläosan korttelit jäävät valtaosaltaan puiden taakse kallion laelle.

Ostoskeskuksen ympärille kaupunkikuvassa muodostuu selkeämpi ja umpinainen korttelirakenne keskuskorttelin lisärakentamisen myötä. Uudisrakennusalueen pohjoisimmat rakennukset tulevat lähelle Märsykujan varren kerrostalotontteja.

Kallion laki muuttuu muijnaisrantapuiston ympärillä rakennetuksi alueeksi ja sen rakennukset näkyvät korkeammalla sijaitseviina Meri-Rastilaan sekä ulkoilureiteille alueen eteläreunalla.

Kaupunkikuvaa on luonnehdittu tarkemmin kohdassa 4.4.

5.3 Vaikutukset luontoon

Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:n tekemässä Meri-Rastilan länsirannan luontoselvityksessä on arvioitu osayleiskaavaaluonnoksen luontovaikutuksia. Arvokkaimmat kasvillisuuskohteet ovat tervaleppälehto ja rinnekorpi. Tervaleppälehdon luontoarvot säilyvät, jos puustoa ei käsitellä. Rinnekorven säilymisen ehtona on kosteusolojen ja riittävän suoja-
puuston säilyttäminen. Rakentamisalueen kasvillisuus ei säily alkupe-
räisenä.

Vartiokylän itärannan linnustollisesti tärkeä alue pienenee jonkin ver-
ran, pinta-alallisesti noin kuudenneksen. Pohjois- ja itäosa menettävät
merkityksensä vanhan metsän lintujen pesimäalueena. Muutokset ete-
läpuolella jäävät vähäisiksi. Alueella ei pesi esim. petolintuja, jotka häi-
riintyvät ihmisen toiminnasta.

Rakentaminen ei heikennä lepakoiden elinolosuhteita, koska rannan
tervaleppälehto säilytetään. Metsäinen ja rakentamaton rantavyöhyke
turvaa alueen säilymisen myös muiden eläinten kulkureittinä. Vartioky-
län lahden viheryhteys säilyy. Vuosaaren sillan alituksen merkitys eko-
logisena käytävänä ja eläinten alikulkuna otetaan huomioon silta- ja
virkistysreitissuunnittelussa sekä valaistussuunnittelussa.

Ympäristökeskuksessa on valmistunut vuonna 2011 Helsingin metsien
kääpäselvitys. Selvityksen mukaan suunnittelualue on osa erittäin ar-
vokasta kääpäaluetta. Rakentamisalueella arvokasta kääpälaajistoa ei
voida säästää. Suunnittelualueella ei ole luonnonsuojelulainsäädännön
perusteella suojeltavia kääpälajeja.

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen selvityksen mukaan suunnit-
telualue on metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta arvokasta aluet-
ta (Selvitys eräiden Helsingin kaupungin omistamien metsäalueiden
luonnon monimuotoisuudesta, 21.6.2012). Ympäristökeskuksen arvion
mukaan tämä on ollut odotettua, koska puuston ikä ja kaupungin ulkoi-
lumetsien hoitotapa luovat lahoppuun synnylle suotuisemmat olot kuin
talousmetsän yleiset hoitokäytännöt. Selvityksessä ei ole ensisijaisesti
haettu uusia suojelualueita ja luonnonsuojelulain mukaisesti arvokkaat
alueet on saatu tietoon ja inventoitu METSO-kriteerein tehtyä kartoitus-
ta monipuolisemmin.

Ympäristökeskuksen arvion mukaan merkittävä osa kääpälaajistosta ja
muista vanhan metsän arvoista voidaan säilyttää rakennettavan alueen
ulkopuolella.

Joidenkin luontoarvojen säilyttäminen edellyttää hulevesien hallittua käsittelyä ja johtamista esim. rinnekorven vesitasapainon hallitsemiseksi.

5.4 Vaikutukset maa- ja kallioperään

Rakentamisesta aiheutuu olemassa olevan maastoon ja maa- ja kallioperään suuria muutoksia. Rinteeseen ja kallion laelle rakennettaessa pysäköinnin ja teknisen huollon verkostojen ratkaisut edellyttävät laajoja maansiirto- ja louhintatöitä kortteli- ja katualueilla. Keskitetty syväpysäköintiratkaisu vähentäisi pintalouhintaa, mutta lisäisi louhinnan kokonaismäärää.

5.5 Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen ja yhdyskuntatalouteen

Tekninen huolto on helposti järjestettävissä, koska valmiit verkostot ulottuvat alueen reunoille ja niissä on tarvittavaa kapasiteettia verkostojen laajentamiseen.

Alueen rakentaminen on yleisesti ottaen edullista. Kaupungille aiheutuu noin 5 miljoonan euron kustannukset asemakaavojen toteuttamisesta. Jos oletetaan, että sääntelemättömät omistus- ja vuokra-asuntotontit (MA-ohjelman mukaisesti 40 % uustuotannosta) myytäisiin, tarkoittaisi se noin 15 miljoonan euron myyntituloja (500 euroa/k-m²). Vuokratontit tuovat lisäksi kaupungille tasaista ja kasvavaa tuloa. Toimitilatonttien tuottoja ei ole arvioitu.

5.6 Vaikutukset terveellisyyteen ja turvallisuuteen

Vuotien reunaan suunniteltu asuntokortteli suojaa aluetta melulta. Rantaa lähimpien kortteleiden pihojen melusuojaustarve vaikuttaa rakennusten sijoitteluun ja suuntaamiseen.

Vuotien lähiympäristössä on asemakaavaa laadittaessa selvitettävä mahdolliset rakennusten ilmanvaihtoon ja melusuojaukseen kohdistuvat erityistarpeet.

5.7 Vaikutukset liikenteeseen

Korttelialueiden sijainti metroaseman lähellä todennäköisesti nostaa joukkoliikenteen osuutta liikenteessä. Joukkoliikenteen tarpeen lisäksi voidaan hoitaa metron ja bussiliikenteen nykyisillä vuoroväleillä. Osayleiskaava-alueen läpiajettavuus mahdollistaisi palvelulinjan alueelle.

Liikennemäärä kasvaa Meri-Rastilan tiellä nykyisestä 5 100:sta 6 500–7 000 ajoneuvoon/vrk riippuen mahdollisen toimitilarakentamisen luonteesta. Liikennemäärän kasvun takia Vuotien ja Meri-Rastilan tien liittymää on parannettava, mutta se on ratkaistavissa kohtuullisin kaistajärjestelyin. Katuverkko laajenee useammalla pidemmällä tonttikadulla, joilla läpiajo saattaa olla mahdollista.

Tärkeimmät nykyiset kävely- ja pyöräily-yhteydet säilytetään. Joitakin virkistysreittejä joudutaan linjaamaan uudelleen, osin ne risteävät uuden katuen kanssa ja osin ne kulkevat uuden katuverkon välityksellä.

5.8 Vaikutukset sosiaalisiin oloihin, elinoloihin, virkistysmahdollisuuksiin, viihtyisyyteen ja palveluihin

Asuntomarkkinoiden kannalta luonnonläheinen merenranta-alue metroaseman äärellä on houkutteleva. Meri-Rastilan asuntokannan vuokra-asuntovaltaista rakennetta voidaan muuttaa tasapainoisemmaksi kasvattamalla asuntojen keskikokoa ja omistusasuntojen osuutta uudistuotannossa. Tämä voi vaikuttaa Meri-Rastilan asukasrakenteeseen ja edistää alueellista tasa-arvoistumista.

Meri-Rastilan imagoon uudella merenläheisellä asuntoalueella, uusilla omistusasunnoilla, työpaikkarakentamisella ja aluekeskuksen kehittämisellä on myönteinen vaikutus. Myös alueen luonnonläheinen imago voi säilyä, koska laaja metsäalue ja ranta säilyvät rakentamattomana viheralueena.

Rakentamaton metsäalue pienenee ja siirtyy nykyisten asukkaiden kannalta kauemmaksi. Metsäalue säilyy kuitenkin edelleen varsin laajana ja myös tärkeimmät virkistysyhteydet säilyvät. Venesataman laajentaminen ja puistojen rakentaminen lisäävät alueen virkistyspalveluita.

Yleiskaavatason tarkastelussa Meri-Rastila on yksi tärkeä virkistysalue Vuosaassa Kallahdenniemen ja Uutelan ohella. Vaikka osayleiskaavan mukainen maankäyttö supistaa Meri-Rastilan metsäaluetta, Vuosaaren virkistyspalvelut säilyvät hyvinä myös metsäisten alueiden osalta. Vuosaaren ulkoilualueiden vahvuutena ovat myös merellisyys ja rannat. Meri-Rastilan virkistysalueiden suunnittelussa pyritään korostamaan luontoarvoja ja meren läheisyyttä mm. rantapuistoja ja rantoja pitkin kulkevia reittejä kehittämällä.

Noin 2 000 uutta asukasta loisi tarpeen uusille päivähoitopaikoille ja neljälle alkuopetusryhmälle, mahdollisesti päivähoitopaikkojen yhteyteen. Uusien palveluiden tarvitsemat tilat voivat sijaita omassa rakennuksessaan (korttelitalo) tai asuinrakennusten pohjakerroksissa useampaan osaan hajautettuina (vrt. kadunvarsiliiketilat). Vaihtoehtona on myös Meri-Rastilan nykyisten palvelurakennusten, kuten koulun, laajentaminen.

5.9 Vaikutukset kaupan ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin

Alueella on hyvä saavutettavuus (metro & auto), mutta vähän olemassa olevia toimistotyöpaikkoja. Rastilan aseman seutua ei nykyisin mielletä työpaikka-alueeksi, mikä vaikeuttaa uusien työpaikkojen syntymistä.

Työpaikkakerrosalan vähäisyys voi jarruttaa kiinnostavuutta yritysten silmissä, koska laajenemisvaraa ei ole eikä muiden yritysten sijoittuminen viitesuunnitelman alueelle ole mahdollista.

Vuosaaren paikallisaluetaloudessa 2 000 asukkaan lisäys vaikuttaa vain vähän potentiaaliseen kulutukseen (n. 3 %) ja tuloveroihin (2–2,5 %). 300 työpaikalla on vaikutusta Vuosaaren työpaikkatarjontaan (14 % lisäys työpaikoissa). Asukasmäärän muutos sinänsä työllistäisi mahdollisesti 2–4 henkilöä.

Meri-Rastilan paikallistaloudessa 2 000 asukasta vaikuttaa huomattavasti potentiaaliseen kulutukseen (18–19 %) ja tuloveroihin (19–20 %). 500 työpaikkaa vaikuttaisi suuresti alueen työpaikkojen määrään (170 % lisäys).

Uusi alue on väestöltään sen verran pieni, ettei mahdollista sellaisenaan omaa lähikauppaa, vaan se tukeutuu olemassa olevaan palvelurakenteeseen. Toisaalta uusi alue vahvistaa lähipalvelujen kysyntää ja lisää ostoskeskuksen laajenemismahdollisuuksia. Ostarin ympäristössä, Meri-Rastilan kujalla on joitakin kadunvarsiliikkeitä. Niiden toimintaedellytykset paranevat jonkin verran asukaspohjan vahvistuessa.

5.10 Ekotehokkuuden arviointi

Kaavaa valmisteltaessa on testattu kaupunkisuunnitteluviraston ekotehokkuustyökalu HEKO:a. Viitesuunnitelma kuten sen edelliset versiotkin ovat saaneet ekotehokkuusmittarissa noin 103 pistettä (skaalalla 70–130 pistettä) ja arvosanan "hyvä".

Suunnitelmaa tarkennettaessa tulosta on mahdollisuus parantaa esim. puurakentamisen, passiivitalojen ja aurinkopaneeleilla tapahtuvan alueellisen sähköntuotannon kautta. Helsingin energian käyttämät fossiiliset polttoaineet, metsän monimuotoisuustappiot ja suuri louhinnan määrä estävät huipputulosten saavuttamisen.

Helsingin Energian vähittäinen siirtyminen hiilineutraaliin energiantuotantoon vuoteen 2050 mennessä tulee oleellisesti parantamaan koko Helsingin ekotehokkuutta.

Ekotehokkuuden arviointia voidaan tarkentaa alueen yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä, jolloin voidaan hyödyntää myös muita arviointia varten kehitettyjä menetelmiä.

6

JATKOSUUNNITTELU JA TOTEUTUS

6.1 Kaavoitusaikataulu

Lautakunnan puoltama ehdotus on asetettu julkisesti nähtäville ja siitä on pyydetty ja saatu viranomaisten lausunnot. Tavoitteena on, että osayleiskaavaehdotus on kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsiteltävänä vuoden 2013 aikana.

Alueen asemakaavan valmistelu voidaan käynnistää, koska lautakunta on puoltanut osayleiskaavaehdotusta. Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmassa varaudutaan valmistelemaan asemakaavaluonnos vuoden 2013 aikana ja -ehdotus vuoden 2014 aikana. Asemakaavaehdotus voisi olla valtuuston käsitellyssä vuonna 2014, jos osayleiskaava on tuolloin voimassa. Rakentamisen aloitus voisi ajoitua aikaisintaan vuodelle 2015.

7

SUUNNITTELUN VAIHEET

7.1 Vireille tulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja vuorovaikutus

Osayleiskaavahanke on tullut vireille kaupungin aloitteesta. Vireillettä on ilmoitettu osallisille kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavosaston kirjeellä, jonka mukana lähetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päiväty 4.9.2009). Asiasta ilmoitettiin myös paikallislehdistä. Kaavan valmistelusta on tiedotettu kaavoituskatsauksessa vuodesta 2004 lähtien.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma vaihtoehtoluonnoksineen oli nähtävänä Internetissä, kaupunkisuunnitteluvirastossa, Vuotalossa ja asukastila Fokassa 14.9.–5.10.2009. Asukastilaisuus järjestettiin Kallahden koululla 16.9.2009.

Osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet ja periaatevaihtoehtojen vaikutusten arviointi olivat nähtävänä 6.–26.4.2010. Suunnittelijat olivat tavattavissa 13.4.2010 Meri-Rastilan ala-asteella järjestetyssä näyttelypäivystyksessä.

1. osayleiskaavaluonnos ja valmisteluaineistoa on ollut nähtävänä 15.11.–7.12.2010. Suunnittelijat olivat tavattavissa 16.11.2010 asukastila Fokassa järjestetyssä päivystyksessä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta palautti 1. osayleiskaavaluonnoksen uudelleen valmisteltavaksi 12.5.2011.

Uutta 2. osayleiskaavaluonnosta ja viitesuunnitelmaa ei asetettu nähtäville mielipiteitä varten, koska rakentamisaluetta pienennettiin edellisestä nähtävillä olleesta kaavaluonnoksesta. Osayleiskaavaluonnoksesta on lisäksi jätetty pois aiempaan luonnokseen sisältyneet Rysäpuiston ja Meri-Rastilan torin jo asemakaavoitetut alueet.

Valmisteluvaiheista on tiedotettu osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti kirjeillä osallisille, Vuosaari-lehdessä ja Helsingin Uutisissa sekä kaupunkisuunnitteluviraston Internet-palvelussa.

Valmistelijat ovat virallisen vuorovaikutuksen lisäksi osallistuneet Our-City -ryhmän täydennysrakentamiseen ja asukassuunnitteluun perustuvan vaihtoehtosuunnitelman lähtötietovaiheeseen ja kommentaattoreina esittelytilaisuuteen 22.3.2012. Vaihtoehtosuunnitelma ja osayleis-

kaavaluonnoksen aineistoa on ollut esillä näyttelyssä kaupunkisuunnitteluviraston näyttelytila Laiturilla 30.10.–10.11.2012.

7.2 Viranomaisyhteistyö

Hallintokunnilta ja liikelaitoksilta saatiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja sen luonnosvaihtoehtoista neljä, suunnitteluperiaatteista yksi ja osayleiskaavaluonnoksesta kolme kannanottoa, joihin on vastattu erillisessä vuorovaikutusraportissa.

Suunnittelutyön edetessä on tehty yhteistyötä erityisesti ympäristökeskuksen ja rakennusviraston kanssa alueen luontoarvojen ja geologisen muodostuman ja metsäalueiden muutosten kestävyden määrittelemiseksi. Hanketta on alkuvaiheessa esitelty lisäksi talous- ja suunnittelu-keskuksen, kiinteistöviraston, liikuntaviraston, rakennusviraston ja sosiaaliviraston edustajille.

Hankkeen alkuvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 28.9.2010 ja hanketta on esitelty Uudenmaan ELY-keskuksen ja Uudenmaan liiton edustajille yhteistyöpalavereissa.

7.3 Suunnittelun aikana tutkitut vaihtoehdot

Hankkeen tullessa vireille syksyllä 2009 osallistumis- ja arviointisuunnitelman liitteenä esitettiin kolme vaihtoehtoista periaateluonnosta. Keskenään eri laajuisista ja luonteisista luonnoksista saatiin mielipiteitä ja kannanottoja ja niistä tehtiin vaikutusten arviointi, jonka avulla määriteltiin alueelle suunnitteluperiaatteet. Suojeltavan geologisen muodostuman tarkempi määrittely on keskeisenä lähtökohtana vaikuttanut ratkaisevasti suunnitteluperiaatteisiin ja myöhempiin suunnitelmiin.

Osayleiskaavaluonnosta varten on laadittu aiemmin kaksi viitesuunnitelmaa, joiden avulla on tutkittu rakennettavien alueiden ja virkistysalueiden rajoja, luonnetta ja reunaehtoja ja arvioitu osayleiskaavan vaikutuksia. Viitesuunnitelma A koostuu ostoskeskuskorttelista ja muinaisrantapuiston (geologisen muodostuman) pohjois- ja eteläpuolille sijoittuvista asuinalueen osista ja niitä ympäröivistä virkistysalueista. Ostoskeskuksen länsi- ja pohjoispuolelle on suunniteltu asuin- ja liikera- kentamista. Viitesuunnitelma B:ssä on esitetty enemmän toimitilarakentamista Vuotien molemmiin puolin kuin A-suunnitelmassa. Asuinalue kiertyy jatkuvana korttelirakenteena muinaisrantapuiston ympärille.

Kaupunkisuunnittelulautakunta palautti 1. osayleiskaavaluonnoksen uudelleen valmisteltavaksi 12.5.2011. Sen jälkeen valmisteltiin lauta-

kunnan päätöksen mukaisesti uusi 2. osayleiskaavaaluonnos, jossa rakentamisaluetta pienennettiin edellisestä kaavaluonnoksesta.

Nykyisen Meri-Rastilan täydennysrakentamista ei ole pidetty vaihtoehtona periaatteellisella tasolla, mutta sen toteutusedellytyksiä on selvitetty. Lisäksi OurCity-projekti on laatinut asukaslähtöisen työskentelyn kautta opiskelijatyönä täydennysrakentamiseen perustuvaa vaihtoehtoa. Alue on rakennettu väljästi, matalasti ja maanpäällisin pysäköintijärjestelyin, mikä tekee siitä vaikeasti täydennettävää. Rakentamatonta aluetta on lähinnä rakenteen keskellä Haruspuistossa.

Täydennysrakentamisen ongelmana on tällä hetkellä omistusasuntokysynnän puuttuminen alueella. Aluetta ei koeta houkuttelevaksi oletettavasti sen vuokratulovaltaisuudesta johtuvan maineen vuoksi. Tämä näkyy vanhojen omistusasuntojen alhaisena hintatasona ja vähäisinä kauppamäärinä. Kaksioiden keskimyyntihinta on vuonna 2011 ollut Meri-Rastilan tiellä 2 750 euroa/m², kun ATT:n uudistuotanto maksaa Vuosaarissa 3 750 euroa/m². Väljästi ja matalasti rakennetun alueen täydennysrakentaminen tuottaisi lisäksi kertautuvia pysäköintikustannuksia, kun uusia tontteja ja katuja olisi sijoitettava nykyisten pysäköintialueiden tilalle.

Parhaimmat edellytykset uusille omistusasunnoille olisi nykyisten kolmikerroksisten hitas-talojen korottamisessa, jolloin rakennuksista voitaisiin samalla tehdä hissillisiä ja rakennusoikeustuotoilla voitaisiin maksaa rakentamisesta aiheutuvia laitospysäköinnin kustannuksia. Jonkin verran Meri-Rastilaan voitaisiin toteuttaa asumisoikeusasuntoja, mutta alueelle ei tule rakentaa lisää vuokra-asuntoja.

7.4 Esitetyt mielipiteet

Mielipiteet on referoitu ja niihin on laadittu vastineet erillisessä vuoro-vaikutusraportissa (28.4.2011, täydennetty 24.4.2012 ja 27.11.2012).

Alueen suunnitteluun liittyen asemakaavaosastolle on saapunut kirjeitse 165 mielipidettä. Pääosassa mielipiteitä vastustettiin virkistyskäytössä olevan metsäalueen rakentamista asuntoalueeksi.

Keväällä 2012 on saapunut esitys alueen suunnittelutavoitteiden arvioimiseksi uudelleen uusimman aluetta koskevan tutkimustiedon pohjalta.

Mielipiteet on kaavoitustyössä otettu huomioon siinä määrin, kuin se kaavoituksen tavoitteiden puitteissa on ollut mahdollista. Mielipiteiden vaikutuksesta rakentamisaluetta on pienennetty. Virkistyskäyttö sekä

virkestystoiminnan kehittäminen on otettu keskeiseksi suunnittelun kohteeksi, ja ranta-alue on merkitty kokonaisuudessaan virkestysalueeksi. Lisäksi on mm. laajennettu kaava-alueita ostoskeskuksen ja metroaseman alueelle Meri-Rastilan ja Rastilan keskustatoimintojen kehittämiseksi. Mielenpitoissa ehdotettujen vaihtoehtojen toteutettavuutta on selvitetty kaavaselostuksessa.

Alueen rakentamista kokonaan vastustavat mielenpitoet eivät ole vaikuttaneet merkittävästi suunnitteluratkaisuun, koska ne ovat ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja kaupungin strategiaohjelman kanssa.

Rastilan aseman ympäristöön on mielenpitoissa esitetty vaihtoehtoisia rakentamisalueita. Näistä nykyisen Meri-Rastilan alueen täydennysrakentamista tiivistämällä ei ole pidetty toteuttamiskelpoisena omistusasuntoja ajatellen (ks. kohta 7.3). Vuotien kattamista asuinalueeksi ei pidetä taloudellisesti mahdollisena kannen kustannusvaikutusten vuoksi. Nykyisen leirintäalueen ottaminen asutuskäyttöön ei ole mahdollista ennen uuden yleiskaavan laatimista, eikä sillä Vuotien pohjoispuolella sijaitsevana alueena olisi toivottua vaikutusta Meri-Rastilan alueen kehitykseen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.12.2012

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää (11.12.2012) tärkeänä, että Meri-Rastilan alueen jatkokaavoituksessa tutkitaan mahdollisuuksia ryhmä- ja omatoimirakentamiseen.

7.5 Muistutukset ja lausunnot sekä nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset

Osayleiskaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 11.1.–11.2.2013.

Osayleiskaavaehdotuksesta saatiin kaupungin museon, kiinteistölautekunnan, nuorisosiainkeskuksen, opetusviraston, pelastuslautakunnan, sosiaali- ja terveystoimiston, yleisten töiden lautakunnan, ympäristölautekunnan, Helsingin Energian, Helsingin kaupungin Liikennelaitos -liikelaiteksen (HKL), HSL Helsingin seudun liikenteen, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n, Uudenmaan liiton ja Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnot. Lausunnoissa puollettiin osayleiskaavan hyväksymistä niissä esitetyin huomautuksin. Liikuntavirasto ja Helen Sähköverkko ovat ilmoittaneet, ettei niillä ollut huomautettavaa kaavaehdotuksen johdosta.

Kerrostalovaltaisen asuinalueen ja virkestysalueiden rajauksesta esitettiin lausunnoissa kritiikkiä: yleisten töiden lautakunta piti asuinalueita

liian suurena metsän monimuotoisuusarvojen ja kiinteistölautakunta liian pienenä asuntotuotanto- ja ilmastotavoitteiden kannalta. Virkistysyhteystarpeita esitettiin merkittäväksi kaavakarttaan reitteinä. Lisäksi esitettiin jatkosuunnittelussa huomioon otettavia tavoitteita mm. palveluhallintokuntien tarpeisiin, energiatehokkuuteen, katualueisiin, esteettömyyteen, meluntorjuntaan, viheralueiden luonnonmukaisena säilyttämiseen, pysäköintijärjestelyihin sekä kunnallisteknisiin järjestelmiin liittyen.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoi, että kerrostalovaltaisen asuntoalueen laajentaminen kävelyetäisyydellä metroasemasta on raideliikenteeseen tukeutuvan yhdyskuntarakenteen kannalta myönteistä. ELY-keskus huomautti, että kaavaselostuksessa mainitut meluntorjunnan ja rakennusten ilmanvaihtoon kohdistuvat erityistarpeet on viety puutteellisesti itse kaavaan ja kaavaa tulisi tältä osin täydentää. Luontoarvojen osalta lausunnossa esitettiin rantavyöhykkeen viherkäytävän säilyttämistä metsäisenä myös VP -alueella, luonnonmerkityn tervalepikon ja rinnekorven ja sen lähiympäristön puuston säilyttämistä luonnontilaisena ja hulevesien hallintaa luontoarvot huomioiden.

Osayleiskaavaehdotuksesta tehtiin 27 muistutusta. Muistutuksissa arvosteltiin kaavaehdotuksen luontovaikutuksia ja luontoarvoista tehtyjen selvitysten huomioimista ja kattavuutta. Asuntorakentamistarpeen ja sosiaalisten tavoitteiden ratkaisuksi esitettiin täydennysrakentamista. Kaavaratkaisu nähtiin maakuntakaavan vastaisena ja pidettiin osayleiskaavan laatimista kyseenalaisena yleiskaavaprosessin jo käynnistyttyä. Suunnitteluprosessin vuorovaikutusta ja suunnittelukäytäntöjä arvosteltiin liian vähän osallistaviksi ja tulevien valitusten myötä hitaaksi. Osayleiskaavan uutta rakentamisaluetta arvosteltiin rikkaille luotavana asuinalueena, joka lisää eriarvoisuutta.

Ehdotuksesta on nähtävilläolon jälkeen lähetetty kaksi kiinteistölautakunnalle osoitettua kirjettä. Niissä esitettiin lautakunnan lausuntoa varten huomioitavaksi mm. alueen huomattavia luontoarvoja, asuntopulan luontoalueita säästäviä ratkaisuperiaatteita, metron vaikuttavuuden liioittelua ja ympäristösopimusten ja -strategioiden sitovuutta.

Lausunnot ja muistutusten ja kirjeiden sisältämät asiat on tarkemmin esitetty ja niihin vastattu vuorovaikutusraportissa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 5.11.2013 tarkistaa osayleiskaavaehdotusta lausuntojen ja muistutusten johdosta seuraavasti:

- Virkistysyhteystarpeet on kaavakartassa muutettu ulkoilureiteiksi.

- Katulinjausta on muutettu geologisen muodostuman pohjoispuolella.
- Keskustatoimintojen alueen määräykseen on lisätty teksti:
Asumisen osalta on alueella asemakaavoituksessa selvitettävä liikenteen ympäristöhaittojen torjunnan tarve.
- Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen merkinnän kaavamääräystä on täydennetty seuraavalla tekstillä:
Alueen hoidossa on sovitettava yhteen virkistyskäytön vaatimat reitit ja luontoarvojen säilyttäminen. Alueella sallitaan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen suojeluarvon säilyttämiseksi, hulevesien hallinnan ja ulkoilureittien turvallisuuden ylläpitämiseksi.
- Selostukseen on kohtaan 4.3.3 Virkistysalueet (VL, VP) liitetty laajempi teksti:
VL ja VP -alueille on osoitettu alueenosat (luo), jotka ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita. VP -alueella luo -merkintä osoittaa ranta-alueen puustoa, joka tärkeä lepakoiden kannalta. VL -alueelle osoitettu luo -merkintä osoittaa metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää kokonaisuutta, jolla sijaitsee arvokkaita kasvillisuus-, kääpä- ja linnustokohteita. Alueen hoidossa sovitetaan yhteen virkistyskäytön vaatimat reitit ja luontoarvojen säilyttäminen. Alueella sallitaan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen suojeluarvon säilyttämiseksi, hulevesien hallinnan ja ulkoilureittien turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Puistoalue (VP) on toiminnallinen osa Itä-Helsingin kulttuuripuiston suunnittelualuetta ja sen rakentaminen on tarpeellista, jotta alueen virkistyspalvelut ja luontoarvoiltaan tärkeimmät osat vihervyöhykkeestä voidaan jatkossa säilyttää. Alueelle on laadittu puiston idea-suunnitelma ja hulevesisuunnitelma. Puiston suunnittelussa voidaan ottaa huomioon alueen luontoarvot.
- Selostuksen kohtaan 5.10 Ekotehokkuuden arviointi on lisätty teksti:
Helsingin Energian vähittäinen siirtyminen hiilineutraaliin energiantuotantoon vuoteen 2050 mennessä tulee oleellisesti parantamaan koko Helsingin ekotehokkuutta.

Ekotehokkuuden arviointia voidaan tarkentaa alueen yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä, jolloin voidaan hyödyntää myös muita arviointia varten kehitettyjä menetelmiä.

Lisäksi kaavaselistukseen on tehty luontotietoja koskevia tarkistuksia sekä täydennetty selostuksen liiteaineistoa.

8 KÄSITTELYVAIHEET

Osayleiskaavaehdotus esiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle 27.11.2012. Kaupunkisuunnittelulautakunta jätti asian pöydälle ja päätti 11.12.2012 puoltaa osayleiskaavaehdotuksen hyväksymistä.

Käsittely

Palautusehdotus: Mari Holopainen: Lautakunta esittää tavoitteeksi yleiskaavaluonnoksen mukaisen asukasmäärän, mutta palauttaa asian sen selvittämiseksi, missä määrin tavoiteltu asukasluvun lisäys on mahdollista toteuttaa asukkaiden esittämien tiivistämisvaihtojen avulla.
Kannattajat: Sampo Villanen

Vastaehdotus: Mari Holopainen: Lautakunta pitää tärkeänä, että Meri-Rastilan alueen jatkokaavoituksessa tutkitaan mahdollisuuksia ryhmä- ja omatoimirakentamiseen.
Kannattajat: Sampo Villanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lautakunta esittää tavoitteeksi yleiskaavaluonnoksen mukaisen asukasmäärän, mutta palauttaa asian sen selvittämiseksi, missä määrin tavoiteltu asukasluvun lisäys on mahdollista toteuttaa asukkaiden esittämien tiivistämisvaihtojen avulla.

Jaa-äännet: 5: Arja Karhuvaara, Matti Niemi, Elna Palmroth-Leino, Heli Puura, Hannu Sipilä

Ei-äännet: 4: Mari Holopainen, Stefan Johansson, Mikko Särelä, Sampo Villanen

Suoritettussa äänestyksessä lautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 5-4.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä jäsen Holopaisen vastaehdotuksen.

Muutettu osayleiskaavaehdotus esiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle 15.10.2013 ja se jätti asian pöydälle. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 5.11.2013 muuttaa osayleiskaavaehdotusta.

Käsittely

Hylkäysehdotus: Jape Lovén:

Lautakunta päättäneen seuraavaa: Meri-Rastilan länsirannan erityiset luonto- ja virkistysarvot ovat sellaisia, joita tulee vaalia. Tähän perustuen lautakunta päättää hylätä osayleiskaavaesityksen. Alueen jatkosuunnittelun tulisi pohjautua olemassa olevan asuinalueen tiivistämiseen ja mahdolliseen leirintäalueen rakentamiseen tulevaisuudessa. Esimerkiksi Rastilan Ratkaisu/Kaavavaihtoehtojen Kombinaatio-mallin mukaisesti. Näin menetellen arvokas ja ainutlaatuinen kaupunkimetsä voidaan jatkossakin säilyttää asukkaiden ja kaikkien helsinkiläisten ulkoilu- ja virkistyskäytössä.

Kannattajat: Elina Moisio

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lautakunta päättäneen seuraavaa: Meri-Rastilan länsirannan erityiset luonto- ja virkistysarvot ovat sellaisia, joita tulee vaalia. Tähän perustuen lautakunta päättää hylätä osayleiskaavaesityksen. Alueen jatkosuunnittelun tulisi pohjautua olemassa olevan asuinalueen tiivistämiseen ja mahdolliseen leirintäalueen rakentamiseen tulevaisuudessa. Esimerkiksi Rastilan Ratkaisu/Kaavavaihtoehtojen Kombinaatiomallin mukaisesti. Näin menetellen arvokas ja ainutlaatuinen kaupunkimetsä voidaan jatkossakin säilyttää asukkaiden ja kaikkien helsinkiläisten ulkoilu- ja virkistyskäytössä.

Jaa-äännet: 5: Hennariikka Andersson, Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava, Heta Välimäki

Ei-äännet: 4: Eija Loukoila, Jape Lovén, Elina Moisio, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti ääniä 5-4.

Helsingissä 5.11.2013

Olavi Veltheim

VUOSAAREN MERI-RASTILAN LÄNSIRANNAN OSAYLEISKAAVA OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Suunnittelualue

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty suunnittelualueen laajentamisen vuoksi. Suunnittelualueeseen on kuulunut Meri-Rastilan ja Vartiokylänlahden välinen metsäalue ja Meri-Rastilan tien länsipuoleiset korttelit Rysäpuistoon asti.

Suunnittelualueetta on laajennettu niin, että siihen kuuluvat lisäksi ostoskeskuksen kortteli ja Rastilan metroasema ympäristöineen. Suunnittelualueesta on poistettu edellä mainitut Meri-Rastilan tien länsipuoleiset korttelit.

Nykytilanne

Suunnittelualue on pääosin asemakaavoittamatonta, virkistyskäytössä olevaa metsä- ja ranta-alueita.

Maaston korkeimmalla kohdalla sijaitsee noin 8 000 vuotta vanha Litorinameren aikainen muinaisranta, ns. pirunpelto. Alueella tai sen lähellä on myös kasvillisuus-, linnus- ja lepakkokohteita.

Metsäalue on suosittua virkistys- ja liikunta- aluetta kaikkina vuodenaikoina. Osalle virkistysreiteistä on talvisin vedetty hiihtoladut.

Suunnittelualueen vieressä on 1990-luvun alussa rakennettu Meri-Rastilan kerrostalo- alue. Alueen pohjoisosassa sijaitsevat suunnittelualueeseen kuuluvat ostoskeskus ja Rastilan metroasema. Metroaseman lähi- alueella asuu tai työskentelee yhteensä noin 5800 henkilöä. Suunnittelualueella ei ole asukkaita.

Mitä alueelle suunnitellaan

Alueelle, joka sijaitsee kävelyetäisyydellä (n. 600 m) Rastilan metroasemasta, suunnitellaan uusia asuntoja ja toimitiloja. Osayleiskaavassa määritellään uudelleen rakennettavan alueen raja- us sekä alueelle sopivan rakentamisen määrä ja luonne. Osayleiskaavaluonnoksen mukaan alueelle voi tulla noin 2000 uutta asukasta ja jonkin verran uusia työpaikkoja.

Arvokkaimmat luontokohteet ja geologiset muodostelmat säilytetään, mutta nykyinen metsäalue pienenee.

Aloite

Osayleiskaava on tullut vireille kaupunkisuunnitteluviraston aloitteesta.

Maanomistus

Helsingin kaupunki omistaa koko suunnittelualueen.

Kaavatilanne

Suurimmalla osalla suunnittelualueesta ei ole asemakaavaa. Viereisellä kerrostaloalueella on voimassa asemakaava vuodelta 1988 ja Rysäpuistossa vuodelta 1991. Ras-

tilan korttelien asemakaava on vuodelta 1997. Ostoskeskuksen alueen asemakaava on vuodelta 2006.

Yleiskaava 2002:ssa suunnittelualue on osin kerrostalovaltaisen asuin- ja toimitilarakentamisen aluetta ja osin virkistysaluetta.

Maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta ja virkistysaluetta.

Tehdyt selvitykset ja suunnitelmat

Suunnittelualuetta koskevia selvityksiä:

- Ramsinniemi ja Meri-Rastilan länsiranta, maisema- ja virkistysalueselvitys (Ksv, 2006)
- Meri-Rastilan länsirannan luontoselvitys (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy, 2010)
- Meri-Rastilan länsirannan rantapuiston ja muinaisrantapuiston ideasuunnitelma (LOCI maisema-arkkitehdit Oy, 2010)
- muinaisrantojen kartoitus (Helsingin ympäristökeskus, 2009)

Vaikutusten arviointi

Kaupunkisuunnitteluvirasto ja tarvittaessa muut asiantuntijat arvioivat kaavan toteuttamisen vaikutuksia

- *yhdyskuntarakenteeseen.*
- *maisemaan, rakennettuun ympäristöön ja kaupunkikuvaan.* Rakentamisen aiheuttamia muutoksia Vartiokylänlahden maisemaan ja suunnittelualueen kaupunkikuvaan arvioidaan erilaisten visuaalisointitekniikoiden avulla.
- *luontoon.* Selvitetään rakentamisen vaikutukset luontoon, erityisesti Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmän kohteisiin: Rastilan rinnekorpi, Länsi-Rastilan kallioneva, Vartiokylänlahden lepakkokohde sekä linnustollisesti arvokas Vartiokylänlahden itäpuolinen metsä.

- *maa- ja kallioperään.* Selvitetään rakentamisen vaikutukset maa- ja kallioperään, erityisesti ns. pirunpeltoon.
- *liikenteeseen.* Selvitetään vaikutukset ympäristön liikennemääriin, katu- ja kevyen liikenteen verkkoon ja joukkoliikenteeseen.
- *teknisen huollon järjestämiseen.* Varmistetaan edellytykset asuntoalueen teknisen huollon järjestämiselle.
- *yhdyskuntatalouteen.* Selvitetään alueen rakentamiseen vaikuttavat taloudelliset tekijät ja rakentamisen aiheuttamat tulot ja kustannukset kaupungille.
- *terveyteen.* Arvioidaan vaikutukset liikennemelun ja päästöjen torjunnan osalta.
- *sosiaalisiin oloihin, elinoloihin ja palveluihin.* Arvioidaan nykyisten asukkaiden ja uuden asuntoalueen kannalta rakentamisen sosiaaliset ulottuvuudet sekä vaikutukset virkistysmahdollisuuksiin, palveluihin ja viihtyisyyteen.
- *elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin.*

Syksyllä 2009 osallistumis- ja arviointisuunnitelman liitteenä oli luonnoksia asuntoalueen vaihtoehtoisista suunnitteluperiaatteista. Vaihtoehtojen arviointi on esitetty raportissa Osallistumis- ja arviointisuunnitelman periaatevaihtoehtojen vaikutusten arviointi 6.4.2010.

Osayleiskaavaluonnoksen vaikutusten arvioinnista valmistellaan vastaava raportti. Arviointia täydennetään edelleen tarpeen mukaan valmistelun edetessä.

Kaavan valmisteluun osallistuminen

Aloitusvaihe

Alueen suunnittelun lähtökohdista ja suunnitteluperiaatteista järjestettiin yleisötilaisuus tiistaina 15.9.2009 Kallahden peruskoulun auditoriossa. Osallistumis- ja arviointisuunni-

telma sekä suunnitteluperiaatevaihtoehdot olivat esillä 14.9.–5.10.2009.

Valmisteluvaihe

Osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet on laadittu talven 2009–2010 aikana ja ne ovat olleet esillä 6.–26.4.2010 mielipiteiden esittämistä varten. Suunnittelijat ovat olleet tavattavissa 13.4.2010 Meri-Rastilan ala-asteella.

Osayleiskaavaluonnos ja sen valmisteluaineistoa on julkisesti nähtävillä 15.11.–7.12.2010:

- kaupunkisuunnitteluvirastossa, Kansakoulukatu 3, 1. krs
- Asukastila Fokassa, Meri-Rastilan tie 14 B
- Vuotalon aulassa, Mosaiikkitori 2 www.hel.fi/ksv (kohdassa Nähtävänä nyt). Kaavan valmistelija on tavattavissa asukastila Fokassa 16.11.2010 klo 15–19 ja kaupunkisuunnitteluvirastossa sopimuksen mukaan.

Mielipiteet osayleiskaavaluonnoksesta ja päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tulee esittää **viimeistään 7.12.2010.**

Tavoitteena on, että kaavaluonnos esitellään kaupunkisuunnittelulautakunnalle kevään 2011 aikana.

Ehdotusvaihe

Osayleiskaavaluonnoksen ja saadun palautteen pohjalta valmistellaan kaavaehdotus. Tavoitteena on, että ehdotus esitellään kaupunkisuunnittelulautakunnalle vuoden 2011 aikana.

Lautakunnan puoltama ehdotus asetetaan julkisesti nähtäville ja siitä pyydetään viranomaisten lausunnot. Kaavaehdotuksesta voi tehdä muistutuksen nähtävilläoloaikana.

Tavoitteena on, että osayleiskaavaehdotus on kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsiteltävänä vuoden 2012 aikana.

Ketkä ovat osallisia

Alueen suunnittelussa osallisia ovat:

- alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat ja yritykset
- Meri-Rastilan aluefoorumi
- Vuosaaren asukastoimikunta
- Vuosaari-Seura
- Vuosaarisäätiö
- Vuosillan veneilijät ry
- Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
- Kaupunkimetsäliike
- Marjaniemi-Seura
- Puotila-Seura
- Helsingin Yrittäjät
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: Helsingin Energia, HSY, HSL, HKL, kaupunginmuseo, kiinteistövirasto, liikuntavirasto, nuorisoasiainkeskus, opetusvirasto, pelastuslaitos, rakennusviraston katu- ja puisto-osasto, sosiaalivirasto, ympäristökeskus.
- muut asiantuntijaviranomaiset: Uudenmaan ELY-keskus, Uudenmaan liitto

Mistä saa tietoa

Suunnittelun etenemistä voi seurata kaupunkisuunnitteluviraston internet-palvelusta: www.hel.fi/ksv kohdassa Suunnitelmat kartalla.

Suunnittelun etenemisestä sekä osallistumismahdollisuuksista tiedotetaan:

- kirjeillä osallisille (asunto- ja kiinteistö-osaakeyhtiöiden kirjeet lähetetään isännöitsijöille, joiden pyydetään toimittavan tiedon osakkaille ja asukkaille)
- Vuosaari lehdessä ja Helsingin Uutisissa
- www.hel.fi/ksv (kohdassa Nähtävänä nyt)
- Helsingin kaavoituskatsauksessa.

Osayleiskaavaehdotuksen julkisesta nähtävilläolosta tiedotetaan kuulutuksella, joka julkaistaan Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa ja Metrossa sekä viraston Internet-sivuilla (www.hel.fi/ksv).

Mielipiteet

Kirjalliset mielipiteet osayleiskaavaluonnoksesta ja päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tulee toimittaa **viimeistään 7.12.2010** osoitteeseen:

Kaupunkisuunnitteluvirasto, kirjaamo
PL 2100, 00099 Helsingin kaupunki
(käyntiosoite Kansakoulukatu 3)

tai faksi 310 37378

tai sähköposti [kaupunkisuunnittelu\(a\)hel.fi](mailto:kaupunkisuunnittelu(a)hel.fi)

Mielipiteensä voi esittää myös suullisesti kaavan valmistelijalle.

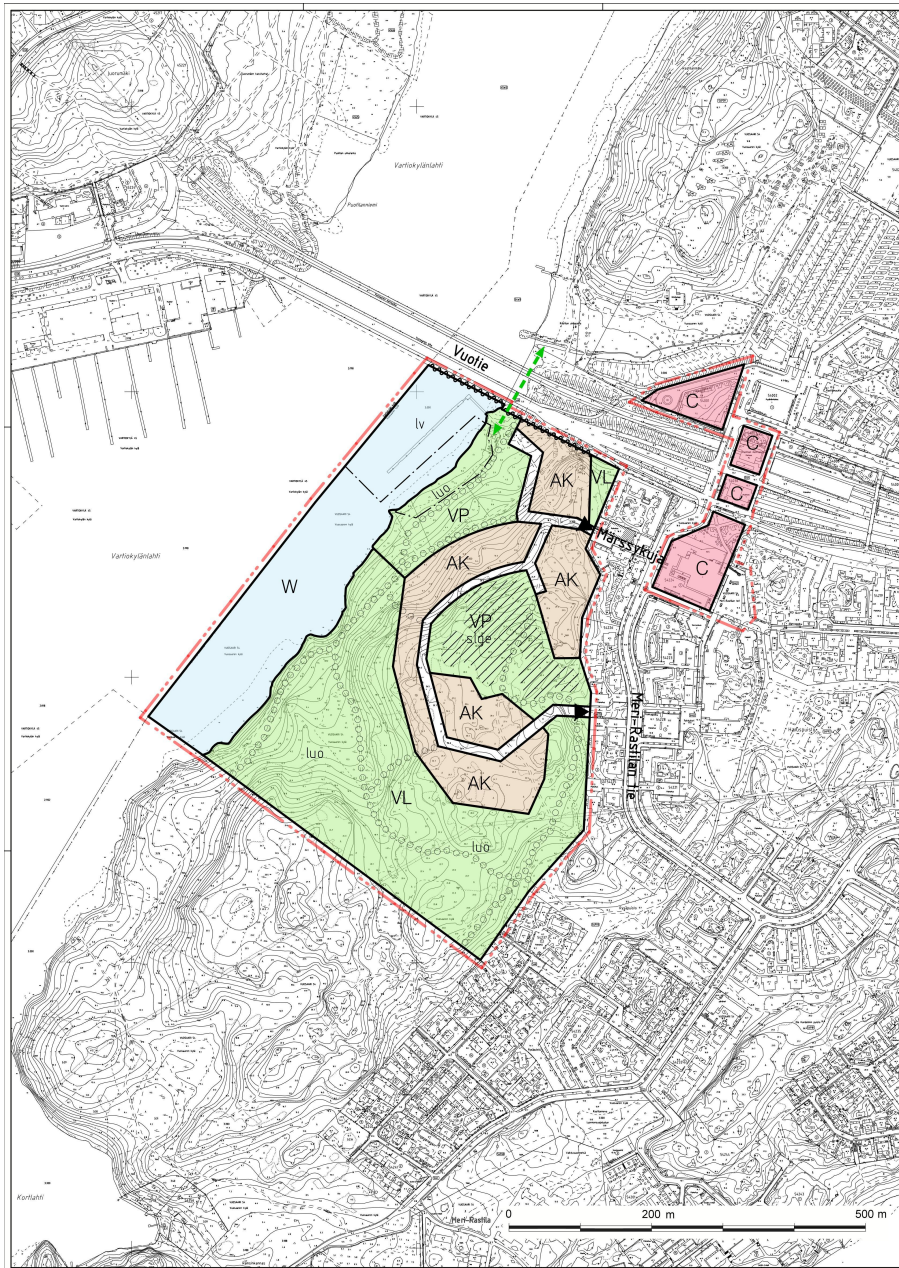
Kaavaa valmistelee

arkkitehti Antti Varkemaa

puhelin 310 37053

sähköposti [antti.varkemaa\(a\)hel.fi](mailto:antti.varkemaa(a)hel.fi)

OSAYLEISKAAVAMERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

8 m osayleiskaava-alueen ulkopuolella oleva viiva.

AK Kerrostalovaltainen asuutoalue.

C Keskustatoimintojen alue. Asumisen osalta on alueella asemakaavoituksessa selvitettävä liikenteen ympäristöhaitojen torjunnan tarve.

VL Lähivirkistysalue.

VP Puistoalue.

W Vesialue.

Alueen raja.

Osa-alueen raja.

Katu.

Ulkoireitti.

Asuutoalueen liittyminen katuverkkoon.

Viheryhteystarve.

Meluntorjuntatarve.

lv Alueen osa, jolle saa sijoittaa venesataman.

slge Suojeltava geologinen muodostuma.

luo Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Alueen hoidossa on sovittava yhteen virkistyskäytön vaatimat reitit ja luontoarvojen säilyttäminen. Alueella sallitaan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen suojelevarvon säilyttämiseksi, hulevesien hallinnan ja ulkoireittien turvallisuuden ylläpitämiseksi.

DELGENERALPLANE BETECKNINGAR OCH BESTÄMMELSER

Linje 8 m utanför delgeneralplaneområdets gräns.

Bostadsområde dominerat av flervåningshus.

Område för centrumfunktioner. För boendets del ska på området i detaljplaneringen utredas behovet för dämpning av miljöstörningar från trafiken.

Område för närrecreation.

Parkområde.

Vattenområde.

Områdesgräns.

Gräns för delområde.

Gata.

Friluftsled.

Bostadsområdets anslutning till gatunätet.

Behov av regional grönförbindelse.

Behov av bullerbekämpning.

Del av område för småbåtshamn.

Geologisk formation som skall skyddas.

Område som är viktigt med avseende på naturens mångfald. Vid skötsel av området ska behovet av rekreationsleder och bevarandet av miljövärden samordnas. På området tilläts åtgärder som behövs för att bevara miljövärden, för dagvattenhantering och för att uppehålla säkerheten på friluftslederna.

HELSINKI
HELSINGFORS

54. kaupunginosa Vuosaaari
Meri-Rastilan länsirannan
osayleiskaava

54 stadsdelen Nordsjö
delgeneralplan för
västra stranden av Havsrastbôle

HELSINGIN KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO ASEMAKAAVAOSASTO
HELSINGFORS STADSPLNERINGSKONTOR DETALJPLANEAVDELNINGEN

ISIK 11.12.2012
SPRIV
NÄHTÄVÄNÄ 11.1-11.2.2013
TIL PÄSENDI
MUUTETTU
ÄNDRAD

HYVÄKSYTTY
GODKÄND
TULLUT VOIMAAN
TRÄTT KRÄFT

12155
DIRUSTUS
RITVING
PÄIVÄYS 27.11.2012
DATUM
LÄSTRIITUT Antti Varkemaa / Eeva Pirhonen
UPPILOROV AV
PIIRTÄNYT Matti Päivänsalo
RITÄD AV

ASEMAMAANPÄÄLLIKKO OLAVI VELTHEIM
STADSPLANECHIEF

Vuosaaren Meri-Rastilan länsirannan
muutettu osayleiskaavaehdotus
Havainnekuva 15.10.2013

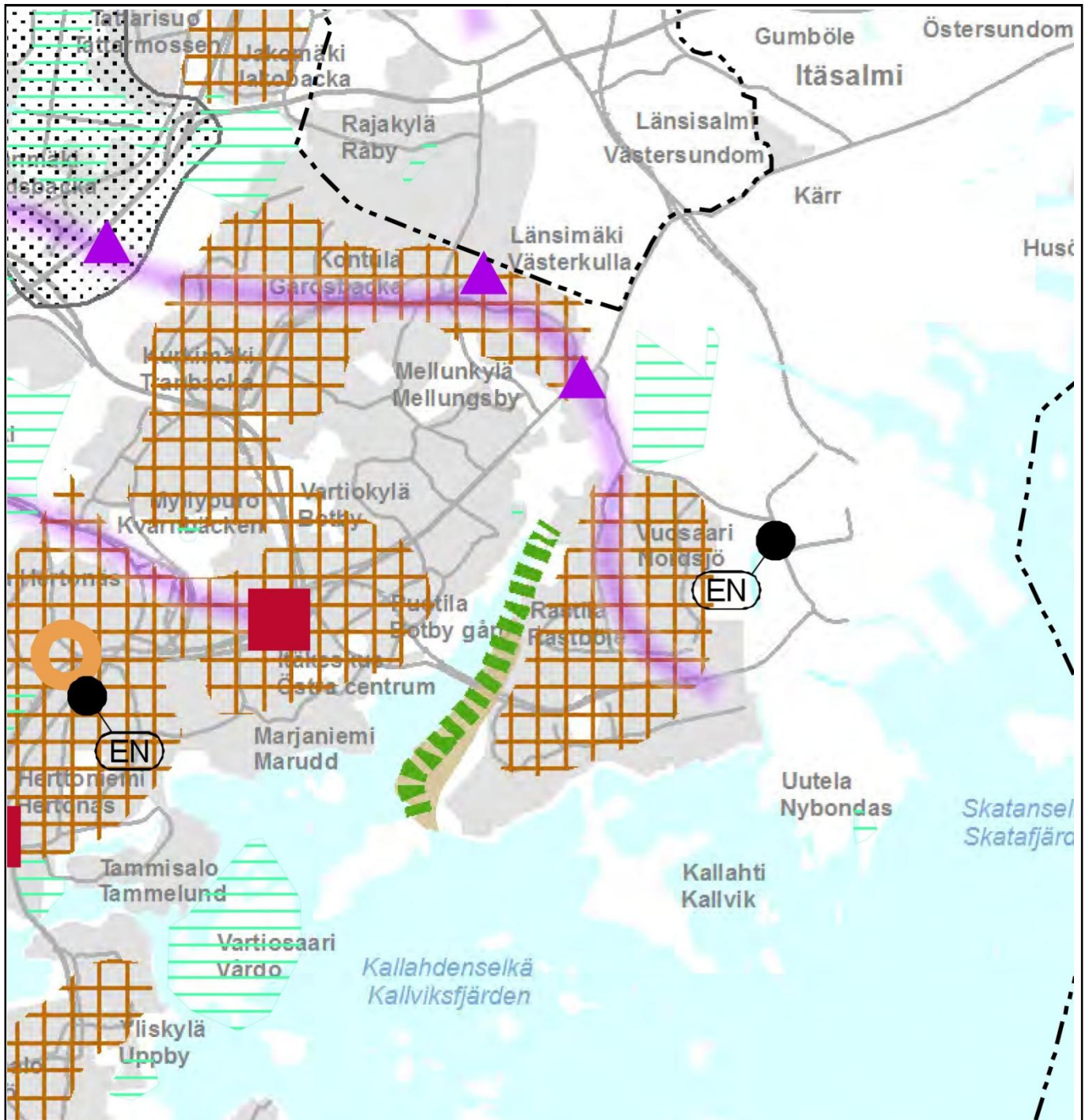

 Taajamatoimintojen alue	 Puolustusvoimien alue, jonka toissijainen käyttötarkoitus on virkistys-, matkailu- ja/tai koulustoiminta	 Päärata	 Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde
 Keskustatoimintojen alue	 Energia- ja/tai jätehuoltoon varattu alue	 Yhdysrata	 Valtakunnallisesti merkittävä muinaisjäännös
 Keskustatoimintojen alue	 Yhdyskuntateknisen huollon alue	 Liikennetunneli	 UNESCO:n maailmanperintökohde
 Virkistysalue	 Satama	 Laivaväylä	 Pääkaupunkiseudun rannikko- ja saaristovyöhyke -rajaus
 Viheryhteystarve	 Moottoriväylä	 Veneväylä	 Kunnan raja
 Luonnonsuojelualue	 Valtatie / kantatie	 400 kV voimalinja	
 Puolustusvoimien alue	 Eritasoliittymä	 Maakaasun runkoputki	
		 Raakavesitunneli	
		 Jätevesitunneli	
		 Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue	

Ote maakuntakaavasta
 Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava
 Liite kaavaan nro 12155 / 27.11.2012

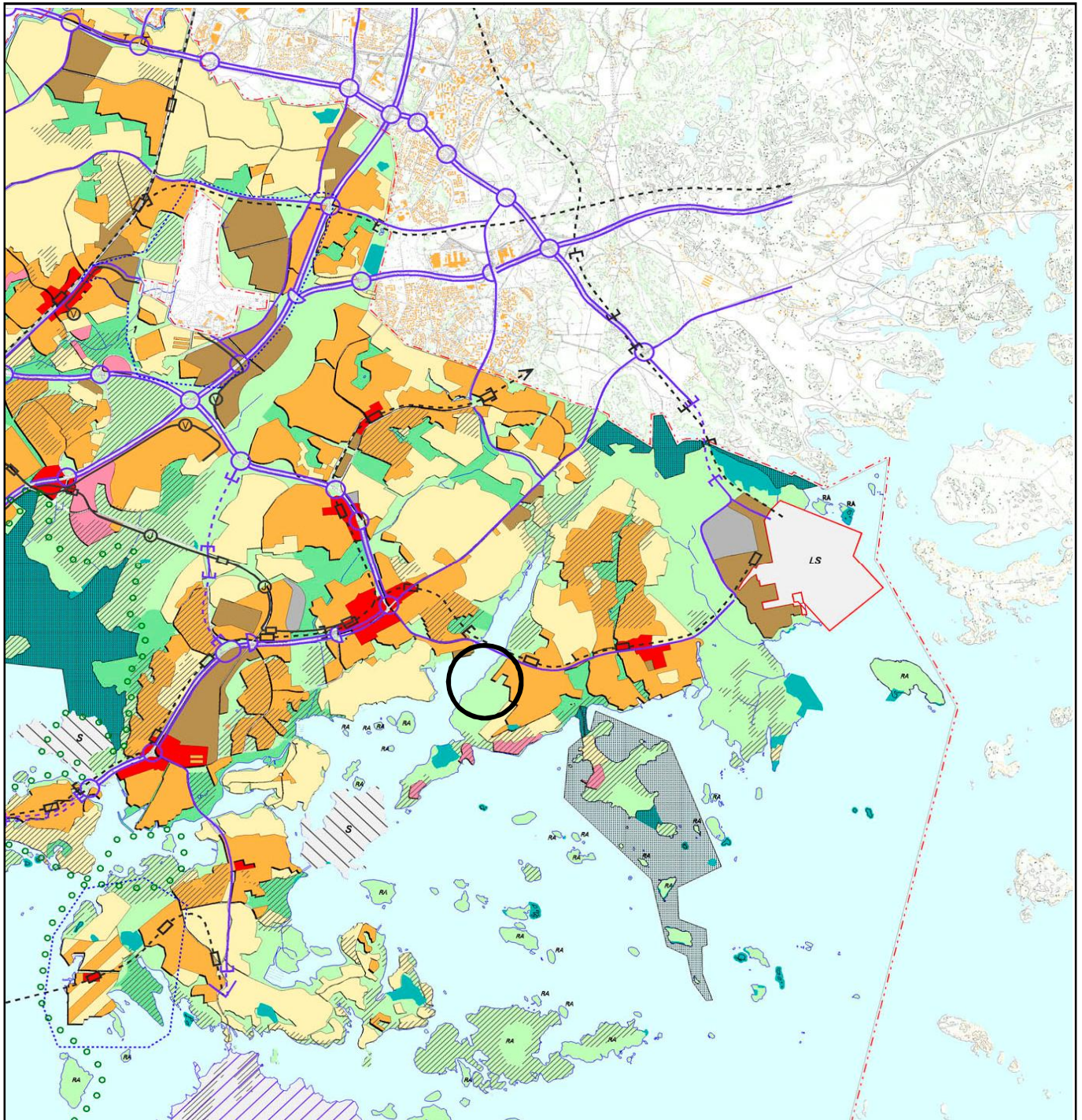

	Taajamatoimintojen alue
Område för tätortsfunktioner		Pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli
Tvärgående kollektivtrafikförbindelse i huvudstadsregionen
	Tiivistettävä alue
Område som ska förtätas		Energiahuollon alue
Område för energiförsörjning
	Keskustatoimintojen alue
Område för centrumfunktioner		Lentomelualue M (L _{Aeq 7-22} yli 55 db)
Flygbullerområde M (L _{Aeq 7-22} över 55 db)
	Merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö
Stor detaljhandelsenhet av regional betydelse		Kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde,
valtakunnallisesti merkittävä (RKY 2009)
Område, väg eller object av riksintresse som är viktigt med tanke
på kulturmiljön (RKY 2009)
	Viheryhteystarve
Behov av grönförbindelse		Kunnan raja 1.1.2013
Kommungräns 1.1.2013
	Joukkoliikenteen vaihtopaikka
Omstigningsplats för kollektivtrafik		

Ote 2. vaihemaakuntakaavasta
 Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava
 Liite kaavaan nro 12155 / 15.10.2013

KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE

KERROSTALOVALTAINEN ALUE, ASUMINEN/TOIMITILA

T **Toimintavaltaisena kehitettävä alue.**

PIENTALOVALTAINEN ALUE, ASUMINEN

HALLINNON JA JULKISTEN PALVELUJEN ALUE

TYÖPAIKKA-ALUE, TEOLLISUUS/TOIMISTO/SATAMA

TEKNISEN HUOLLON ALUE

KAUPUNKIPIISTO

HUV Ympäristöolosuhteina tiivioluonetta kehitettävä alue.
EA Ekoasumisen kokeilualue.

VIHKISTYSALUE

••••• *Helsinki-puistona kehitettävä alue.*

LR **LIIKENNEALUE**

LS **SATAMA-ALUE**

SOTILASALUE

(A) *Alue, joka muutetaan asunto- ja virkistys-alueeksi, jos yleiskaavakartalla osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois.*

LUONNONSUOJELUALUE

KULTTUURIHISTORIALLISESTI, RAKENNUS-TAITEELLISESTI JA MAISEMAKULTTUURIN KÄNNÄLTÄ MERKITTÄVÄ ALUE

MAAILMANPERINTÖKOHDE

VESIALUE

KESKUSPUISTON ALUE

SUUNNITTELUALUE

S **SELVITYSALUE, JONKA MAANKÄYTTÖ RATKAISTAAN YLEISKAAVALLA TAI OSAYLEISKAAVALLA**

MOOTTORIKATU

PÄÄKATU

METRO TAI RAUTATIE ASEMIINEEN

JOUKKOLIIKENTEEN KEHÄMÄINEN RUNKO-LINJA ASEMIINEEN (JOKERI, bussi tai raitiotie)

PÄÄLIKENNEVERKON MAANALAINEN OSUUS

VIIRA, NOPEAN RAITIOTIEN VARAUS

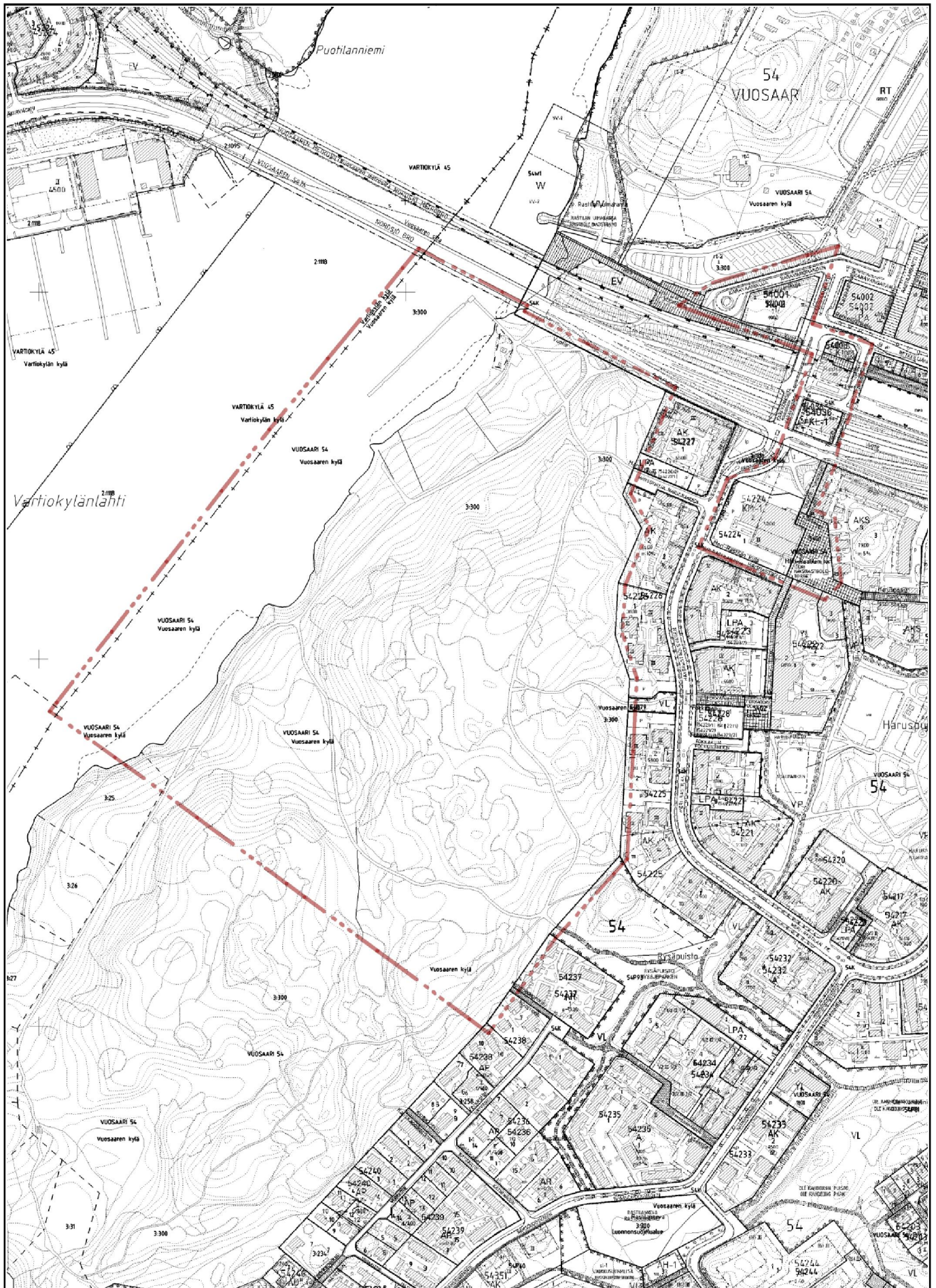
KÄVELYKESKUSTA

Ote Yleiskaava 2002:sta

Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava

Liite kaavaan nro 12155 / 27.11.2012

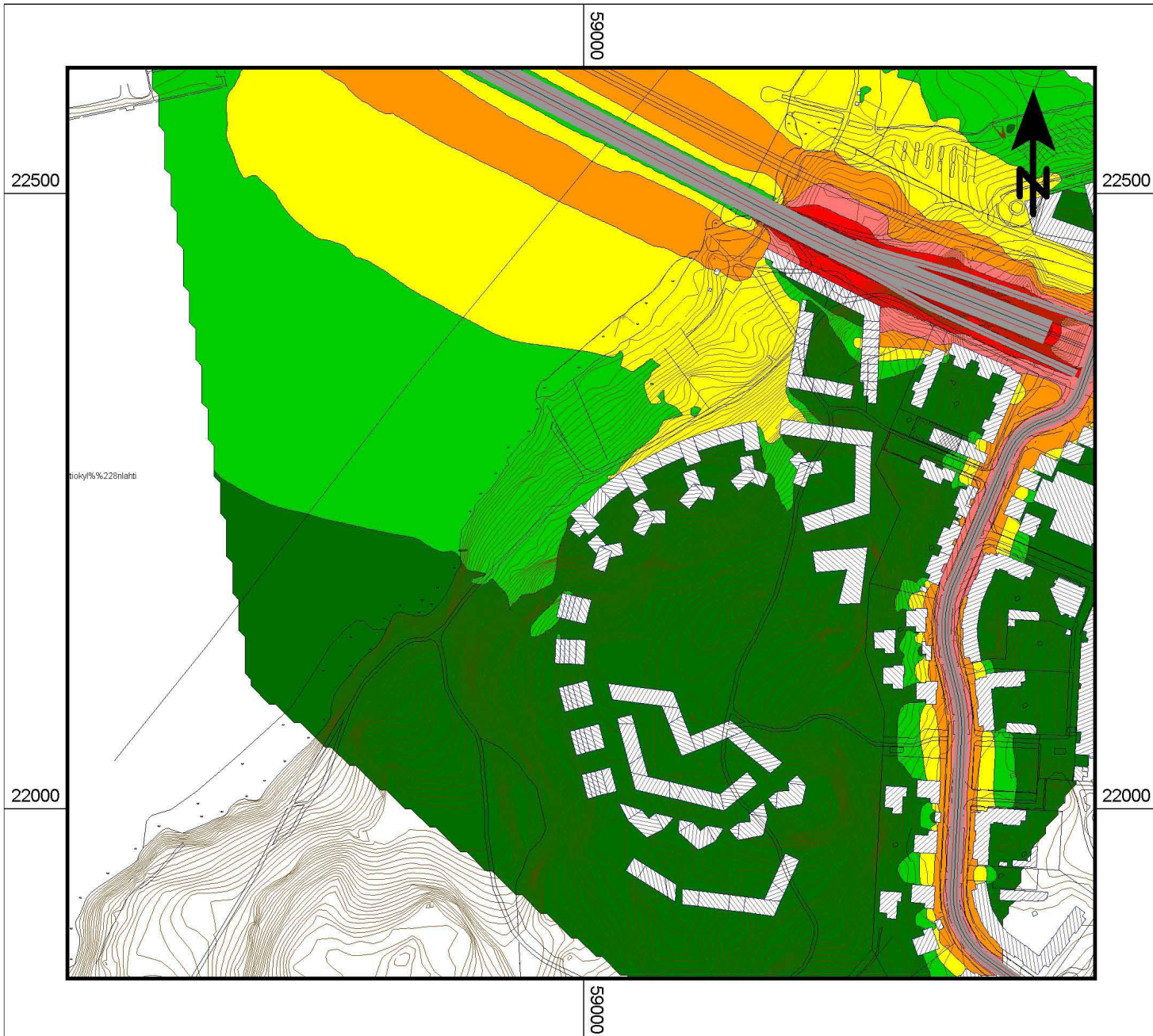

Ote ajantasa-asemakaavasta
 Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava
 Liite kaavaan nro 12155 / 27.11.2012

Meri-Rastilan länsiranta

Maalismalli 2012
Alustava melutarkastelu

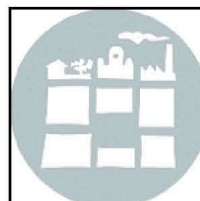

Melutaso, dB(A)

≤ 50	≤ 50
50 <	≤ 55
55 <	≤ 60
60 <	≤ 65
65 <	≤ 70
70 <	≤ 75
75 <	≤ 80
80 <	

Ennuste 2035
Vuotie 31400ajon/vrk
R1 3100ajon/vrk
R2 3500ajon/vrk
Meri Rastilan tie 5800ajon/vrk

- Road axis
- Emission line
- Surface
- Main building

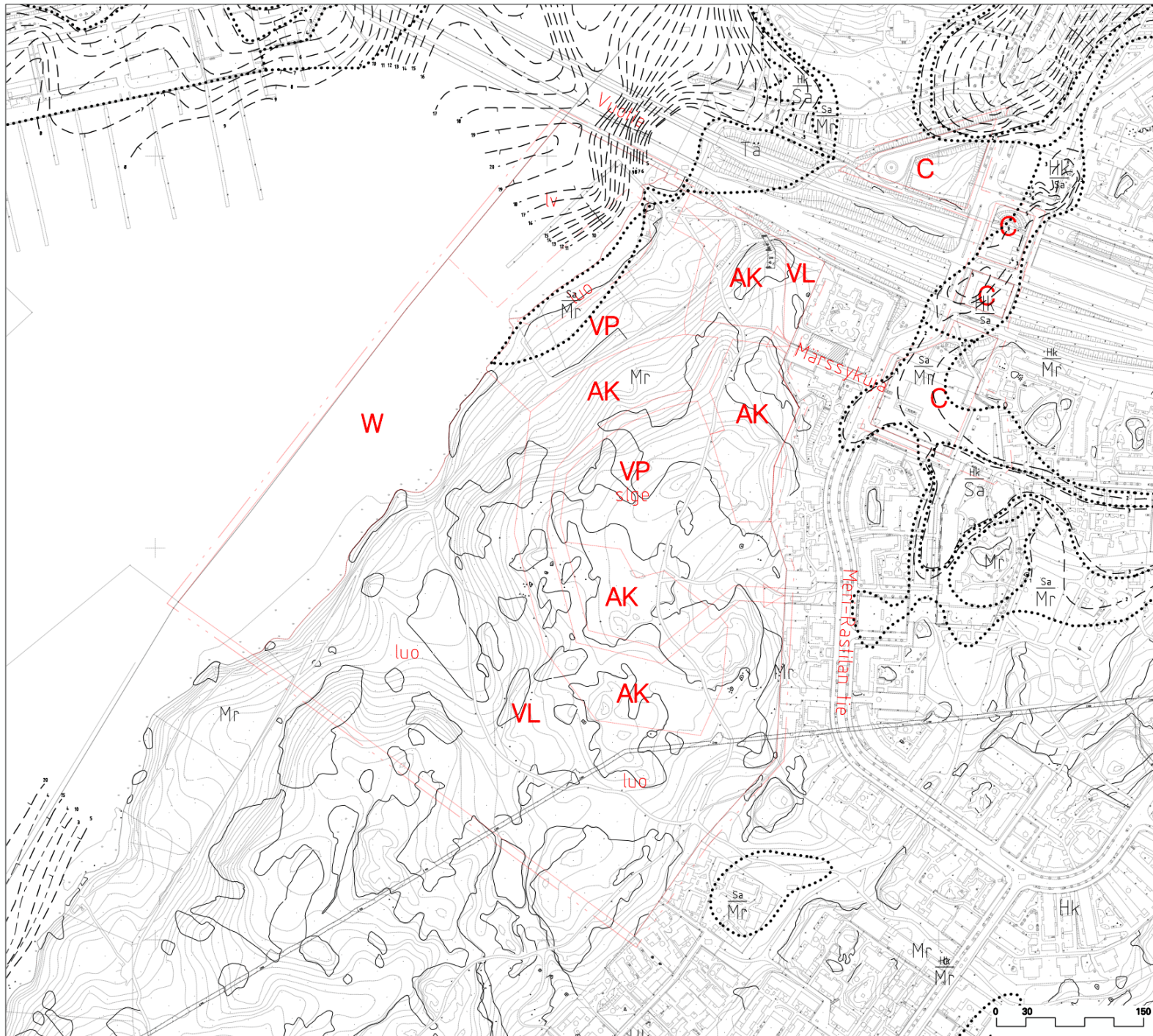
Kaupunkisuunnitteluvirasto

12.4.2012
Peik Salonen

MERI-RASTILAN LÄNSIRANNAN OSAYLEISKAAVA Maaperä

1 : 4000

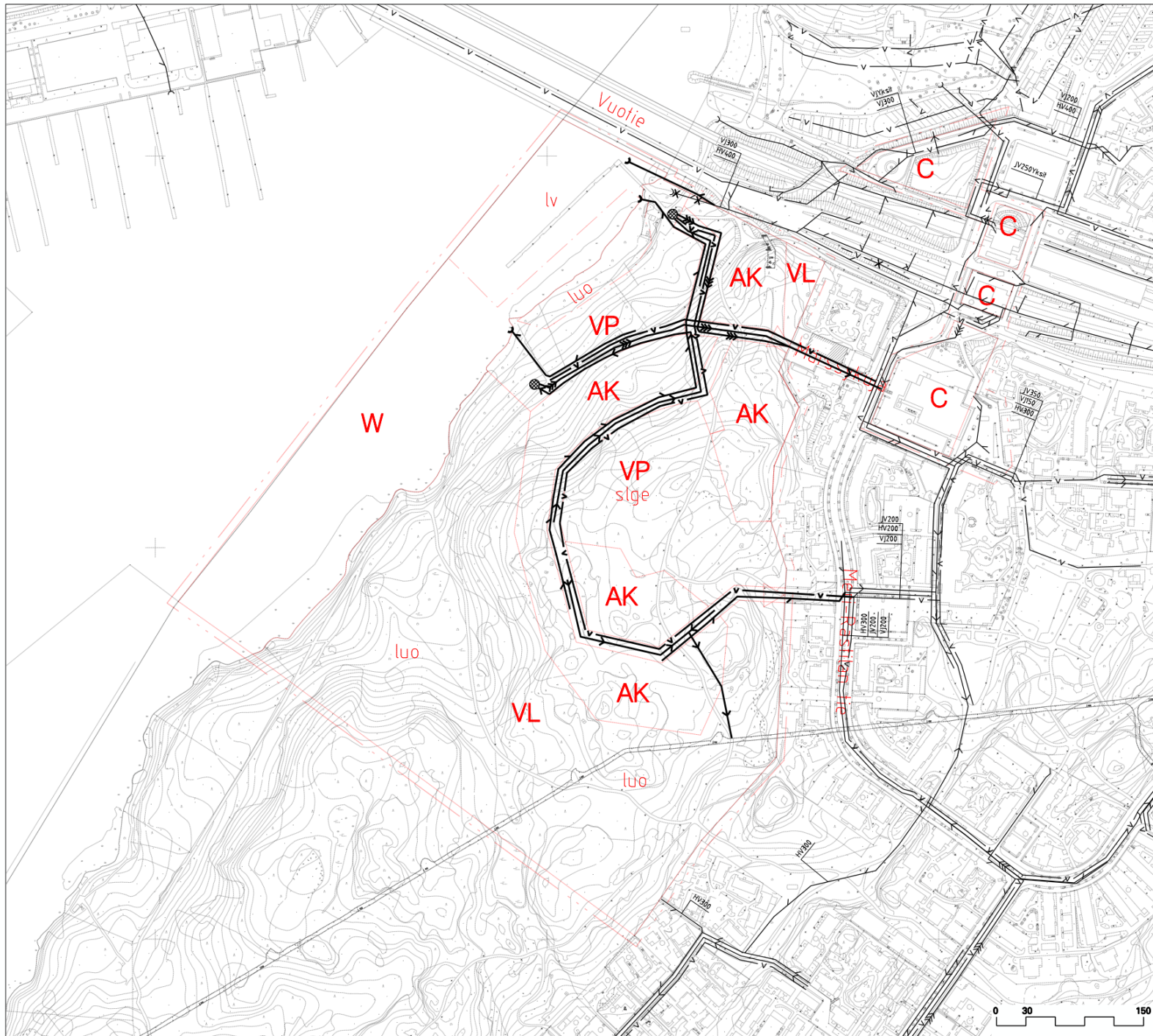
- KALLIOPALJASTUMA
- MAALAJALUEEN RAJA
- - 5 - SAVEN ALAPINNAN ARVIOITU SYVYYS MAANPINNASTA
- Hk** HIEKKA-ALUE, MAANKERROKSEN PAKSUUS YLI 3m
- Mr** MOREENIALUE, MAANKERROKSEN PAKSUUS YLI 1m
- Tä** TÄYTEALUE
- Sa** / **Mr** SAVIALUE, SAVIKERROKSEN PAKSUUS 1-3m
- Hk** / **Sa** LIEVEALUE, SAVEN PÄÄLLÄ OLEVAN HIEKKAKERROKSEN PAKSUUS 1-3m
- Hk** / **Sa** LIEVEALUE, SAVEN PÄÄLLÄ OLEVAN HIEKKAKERROKSEN PAKSUUS YLI 3m
- Hk** / **Mr** HIEKKAALUE, MOREENIN PÄÄLLÄ OLEVAN HIEKKAKERROKSEN PAKSUUS 1-3m

MERI-RASTILAN LÄNSIRANNAN OSAYLEISKAAVA Vesihuolto

1 : 4000

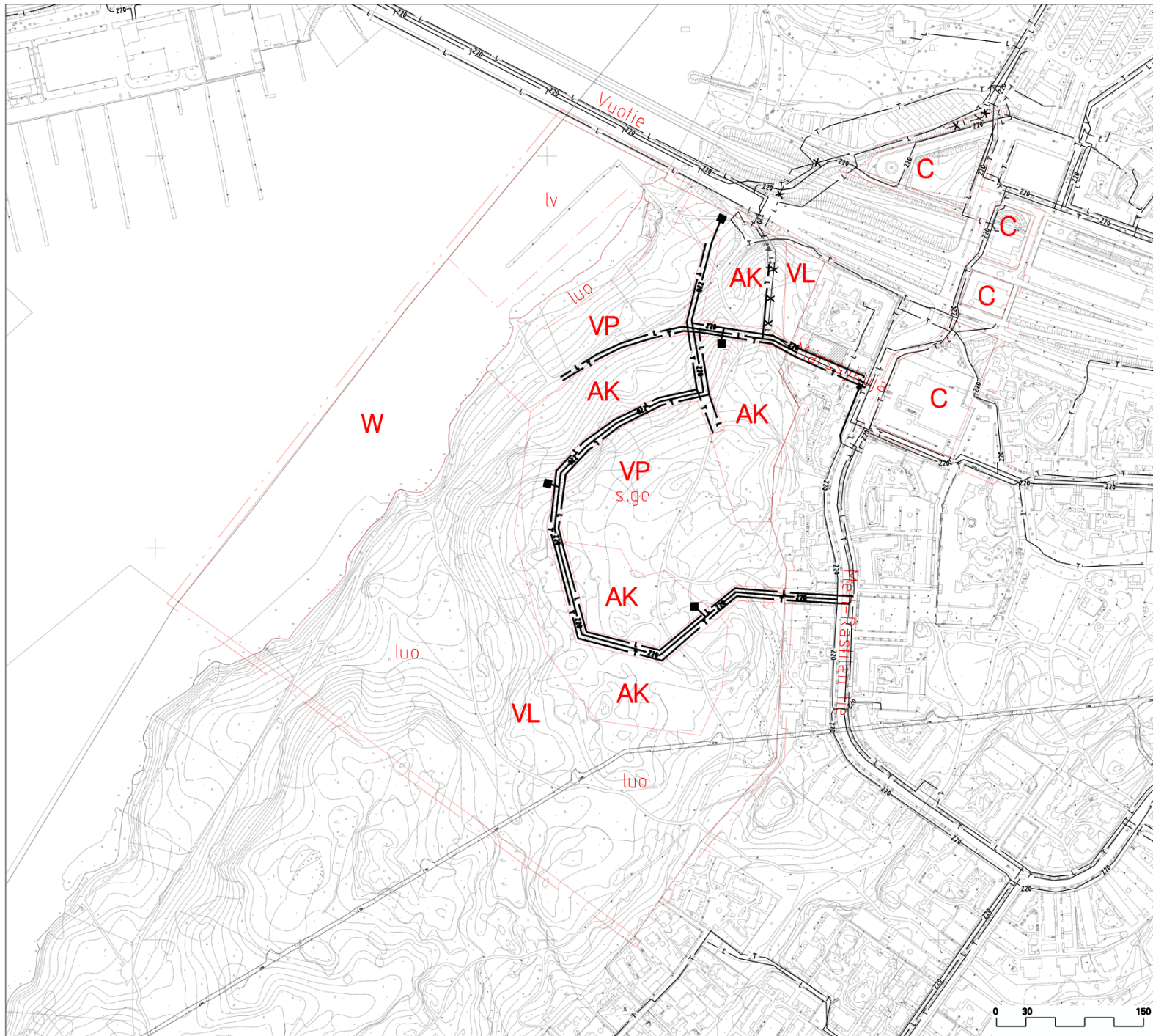
- V — UUSI VESIJOHTO
- V — NYKYINEN VESIJOHTO
- UUSI JÄTEVESIVIAMÄRI
- NYKYINEN JÄTEVESIVIAMÄRI
- UUSI HULEVESIVIAMÄRI
- NYKYINEN HULEVESIVIAMÄRI
- UUSI PAINEVIAMÄRI
- NYKYINEN PAINEVIAMÄRI
- UUSI JÄTEVESIPUMPPAAMO
- × × KÄYTÖSTÄ POISTUVA

MERI-RASTILAN LÄNSIRANNAN OSAYLEISKAAVA Energiahuolto ja tietoliikenne

1 : 4000

- T — NYKYINEN TIETOLIIKENNEKAAPeli
- L — NYKYINEN KAUKOLÄMPÖJOHTO
- 220 — NYKYINEN 20 kV:n SÄHKÖMAAKAAPELI
- × × KÄYTÖSTÄ POISTUVA
- UUSI MUUNTAMO
- T — UUSI TIETOLIIKENNEKAAPeli
- L — UUSI KAUKOLÄMPÖJOHTO
- 220 — UUSI 20 kV:n SÄHKÖMAAKAAPELI

MERI-RASTILAN LÄNSIRANNAN LÄHIVIRKISTYSPALVELUT

Virkistys- ja luontoalue

Koko kaupungin kannalta merkittävä laaja viheraluekokonaisuus ja / tai kaupunkimaiseman kannalta merkittävä viheralue.

Kaupunginosapuisto

Rekennettujen alueiden suhteen keskeisesti sijaitsevat olosuhteitaan vetovoimaiset ja korkealaatuisesti toteutettavat puistoalueet, joka sisältävät yhden tai useamman kaupunginosan asukkailla palvelevia luonto-, kulttuuri- ja toimintaympäristöjä. Yleiskaavan pääkartan kaupungipuistot sisältyvät näihin.

Erytistointitojen alue, joka on viheraluerakenteen olennainen osa

Käytön kannalta rajoitteita sisältävät alueet: siirtolapuutarhat, hautausmaat ja golf-kentät ja leirintäalue.

Rakennettu alue, jolla on merkitystä viheraluerakenteen täydentäjänä

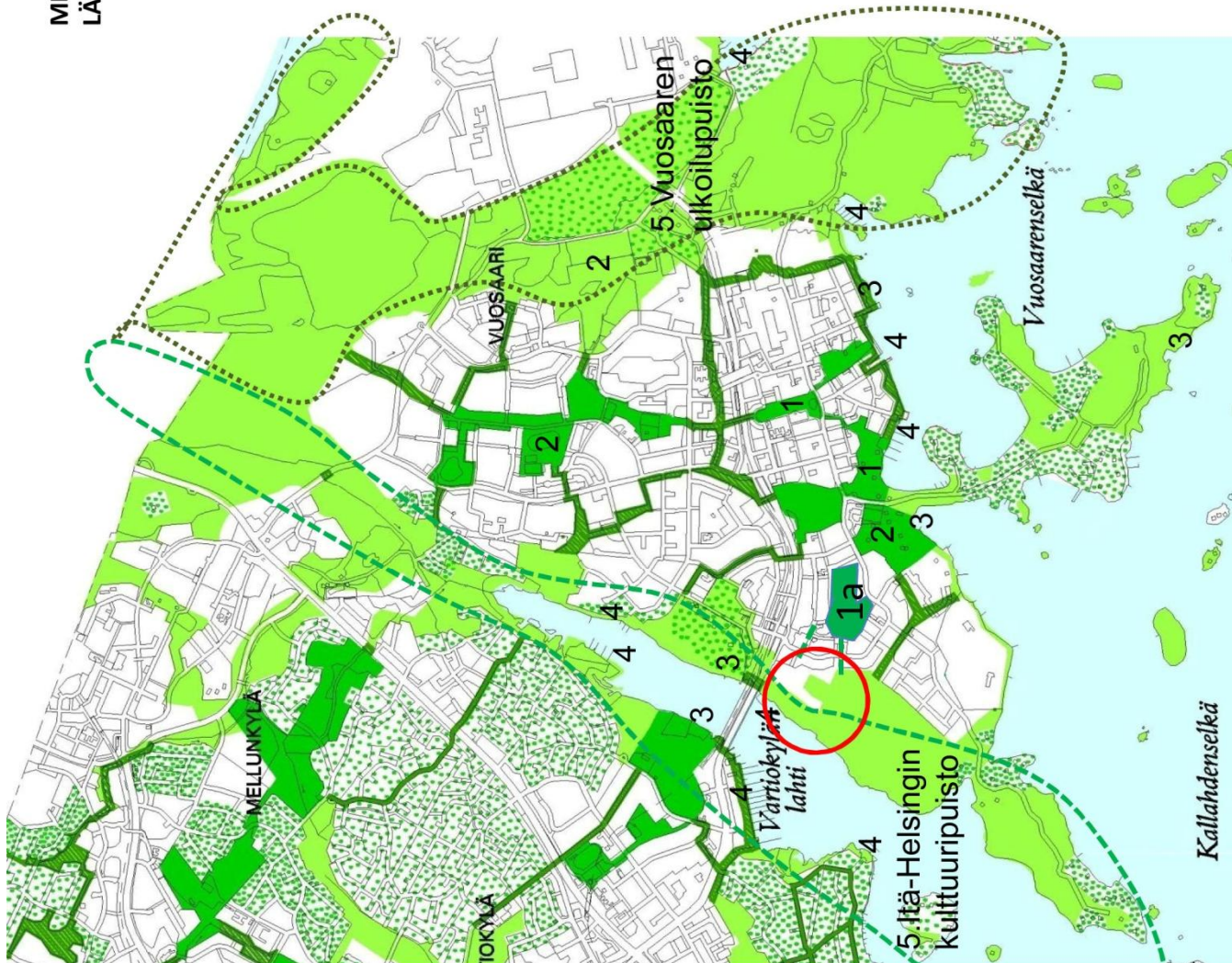
Viheraluerakennetta toiminnallisesti, kaupunkikuvalleisesti tai ekologisesti täydentävä rakennettu alue, joka on luonteeltaan puutarhamainen, sisältää kulttuuriarvoja ja muodostaa kaavallisesti puistomaisen kokonaisuuden.

Viheralueita yhdistävä väylä

Laajoja viheralueita yhdistävä väylä, jolla on tärkeä merkitys viheraluerakenteessa. Tällainen voi olla kävely- tai puistokatu, rakennettu rantapromenadi, asuinalueen puutarhamainen katu tai kapea hoidettu luonnonalue.

1. ASUKASPUISTOT 1a Haruspuisto; monikulttuurinen asukaspuisto kaikille ikäryhmille
2. LIIKUNTAPUISTOT
3. UIMARANNAT
4. VENESATAMAT
5. YLEISKAAVAN VIHERSORMET

Virkistyspalvelut

Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava

Liite kaavaan nro 12155 / 27.11.2012

VIHERALUEET

Meri-Rastilan länsirannan uudisrakentamisen osayleiskaava-
valtasoisessa ideoimissa ympäristön käsittelylle on määrity-
telty seuraavia lähtökohia ja periaatteita:

- Nykyiset viheryhteydet säilyvät.
- Rantapuisto säilytetään ja virkistysarvoiltaan arvo-
kas ranta jätetään rakentamisen ulkopuolelle.
- Alueelle sijoittuu kaksi uutta puistoa, rantapuisto ja
muinaisrantapuisto.
- Rakentamisen reuna-alueita kehitetään luonnon-
mukaisina.
- Rakentaminen sovitetaan ympäröivään maastoon
mahdollisimman luontevasti. Korkeiden tasoerojen
kohdalla maasto tuetaan muurein.
- Rantapuuston ja läheisen korven vesitaloudesta
huolehditaan maankäytön suunnittelussa.

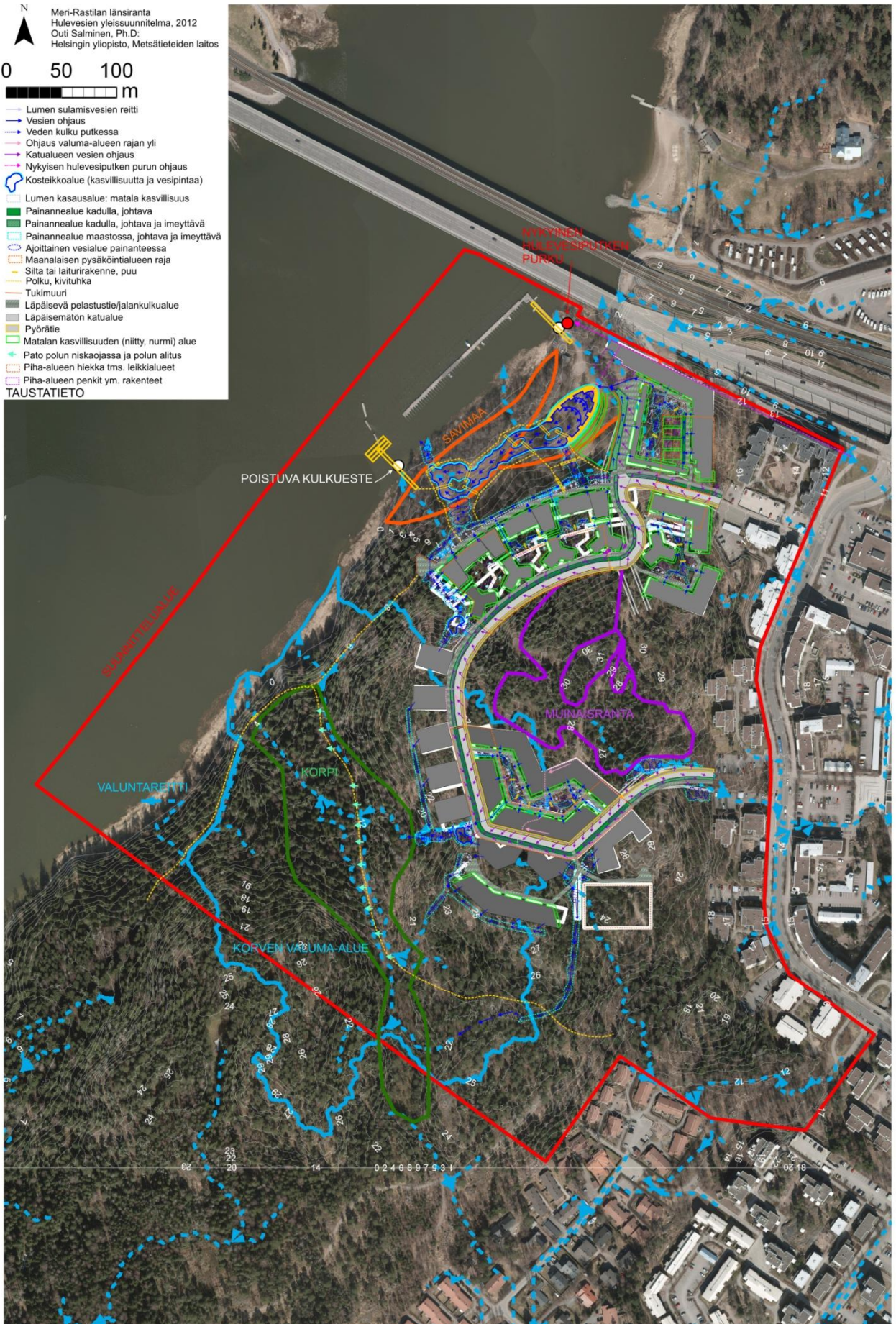
Luonnos 1/2500.

0 50 100
m

- Lumen sulamisvesien reitti
- Veden ohjaus
- Veden kulku putkessa
- Ohjaus valuma-alueen rajan yli
- Katualueen vesien ohjaus
- Nykyisen hulevesiputken purun ohjaus
- Kosteikkoalue (kasvillisuutta ja vesipintaa)
- Lumen kasausalue: matala kasvillisuus
- Painannealue kadulla, johtava
- Painannealue maastossa, johtava ja imeyttävä
- Ajoittainen vesialue painanteessa
- Maanalaisten pysäköintialueen raja
- Silta tai laiturirakenne, puu
- Polku, kivituhka
- Tukimuri
- Lämpisevä pelastustie/jalankulkualue
- Lämpisemätön katualue
- Pyörätie
- Matalan kasvillisuuden (niitty, nurmi) alue
- Pato polun niskaojassa ja polun alitus
- Piha-alueen hiekka tms. leikkialueet
- Piha-alueen penkit ym. rakenteet

TAUSTATIETO

MERI-RASTILAN LÄNSIRANNAN LUONTOSELVITYS

Esa Lammi

Ympäristösuunnittelu Enviro Oy

14.10.2010

MERI-RASTILAN LÄNSIRANNAN LUONTOSELVITYS

Sisällys

1. Johdanto.....	2
2. Menetelmät ja lähtötiedot.....	2
3. Suunnittelualueen luonnonolot.....	4
3.1. Kasvillisuus.....	4
3.2. Linnusto.....	6
3.3. Ekologiset yhteydet.....	8
4. Huomionarvoiset luontokohteet ja lajit.....	9
4.1. Vartiokylänlahden itäpuolen metsäalue.....	9
4.2. Rastilan rinnekorpi.....	9
4.3. Tervaleppälehto.....	10
4.4. Vartiokylänlahden lepakkoalue.....	10
4.5. Meri-rastilan muinaisrantakivikko.....	11
5. Rakentamisen vaikutukset.....	11
5.1. Vaikutukset linnustoon ja arvokkaisiin luontokohteisiin.....	11
5.2. vaikutusten lieventäminen.....	13
6. Lähdeviitteet.....	14

Kansi: Meri-Rastilan kallion muinaisrantakivikko. Valokuvat kirjoittajan.

1. JOHDANTO

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto selvittää uuden asuinalueen rakentamista Meri-Rastilaan Vuosaaren kaupunginosaan. Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava-alue sijaitsee Vuosaaren sillan kaakkoispuolella Vartiokylänlahden ja Meri-Rastilan kerrostaloalueen välissä (kuva 1). Noin 20 hehtaarin laajuinen alue on lähes kokonaan metsämaastoa.

Vartiokylänlahden itäranta Vuotien eteläpuolella on säilynyt rakentamattomana metsäalueena. Alueella on ulkoilureittejä, ja se on lähiseudun asukkaiden suosimaan ulkoilualuetta. Kaava-alueen pohjoisosassa Vuosaaren sillan lähellä on pienvenesatama. Muu ranta-alue on rakentamatonta. Meri-Rastilan osayleiskaava-alue sijoittuu metsäisen ranta-alueen pohjoisosaan. Kaava-alueen eteläreunalla on kaupungin luontojärjestelmään merkity kasvistollisesti arvokas rinnekorpi ja hieman kaava-alueen eteläpuolella kalliopainanteeseen syntynyt luonnontilainen neva. Lisäksi suurin osa kaava-alueesta kuuluu Vartiokylänlahden itäpuolen linnustollisesti arvokkaaseen metsäalueeseen. Vartiokylänlahti ranta-alueiden on arvioitu lepakoille tärkeäksi alueeksi (Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä 2010).

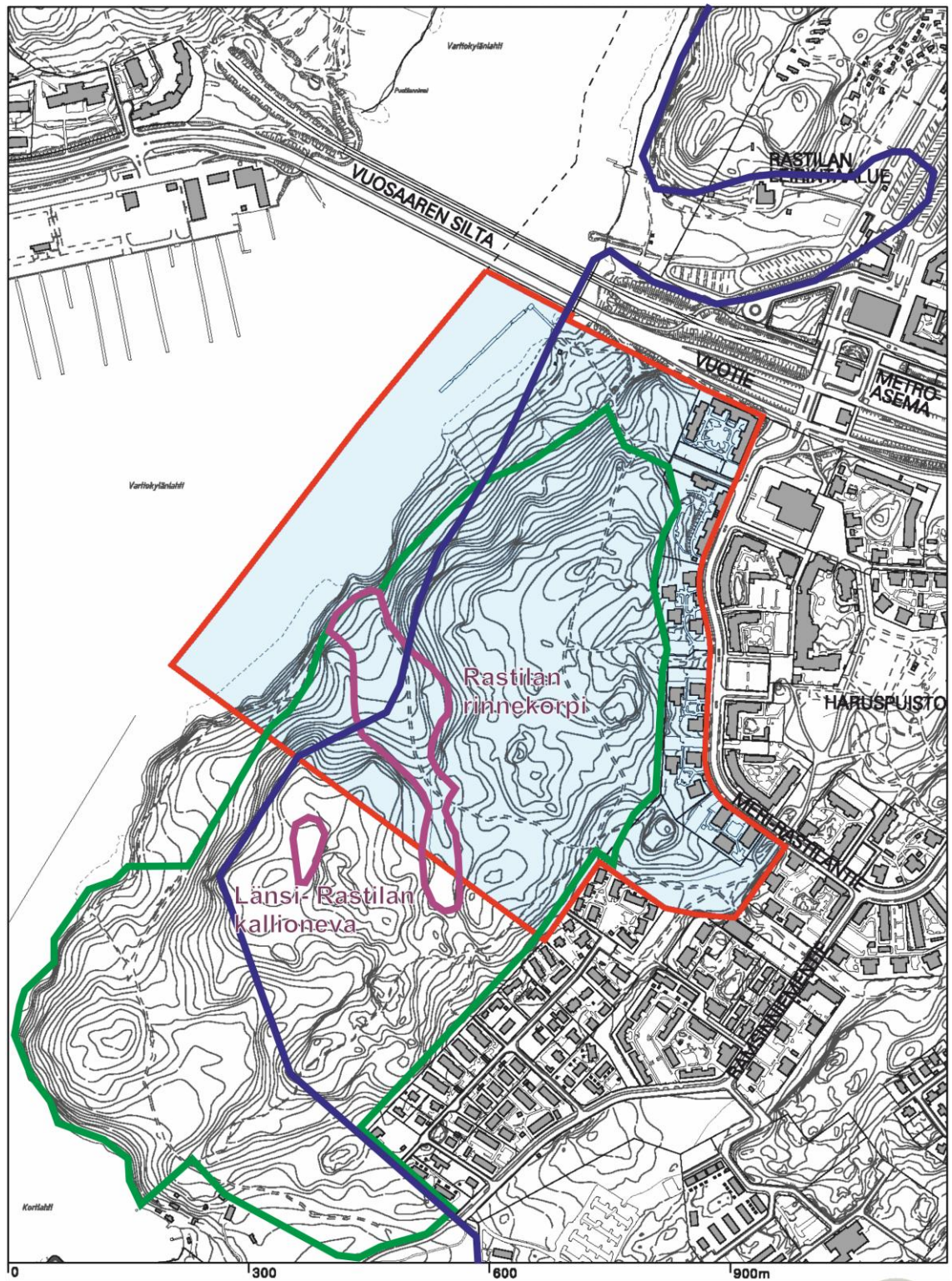
Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava-alueelta ei ole tehty luontoselvitystä. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto tilasi kaava-alueen luontoselvityksen Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:ltä. Työhön kuului yleispiirteinen linnustoinventointi, kasvillisuusinventointi ja kasvillisuuskohteiden luonnontilan tarkistaminen, arvio alueen merkityksestä ekologisena käytävänä sekä maankäyttökäyttöluonnoksen luontovaikutusten arviointi. Selvityksen on tehnyt biologi FM Esa Lammi.

2. MENETELMÄT JA LÄHTÖTIEDOT

Maastotyöt tehtiin touko–heinäkuussa 2010. Työ aloitettiin 21.5.2010 tehdyllä lintulaskennalla. Lintuinventointi toistettiin 21.6. Molemmat inventointikierrokset tehtiin varhain aamulla. Kaikki ns. huomionarvoiset linnut merkittiin kartalle ja niiden käyttäytyminen (laulava, varoiteleva jne.) eriteltiin Eläinmuseon lintulaskentaohjeiden (Koskimies & Väisänen 1988) mukaisesti. Huomionarvoisiksi lajeiksi katsottiin tavanomaisesta, yleisestä metsälinnustosta poikkeavat lintulajit, jotka suosivat elinympäristöinä varttuneita metsiä tai lehtoja. Molempien laskentakertojen jälkeen tarkasteltiin alueen kasvillisuutta.

Alueen kasvillisuus ja luontotyypit inventoitiin 27.7., jolloin koko alue kierrettiin kattavasti läpi. Alueelta laadittiin samalla karkea, kasvillisuuteen perustuva osa-aluejako. Osa-alueiden luonnonolot kirjattiin muistiin. Alueen itäreunassa Meri-Rastilantien länsipuolella olevien asuinrakennusten pihamaat jätettiin selvityksen ulkopuolelle.

Selvitystyössä käytetyt kartta- ja ilmakuva-aineistot saatiin Kaupunkisuunnitteluvirastosta. Alueen tiedossa olevat luontokohteet tarkistettiin Helsingin ympäristökeskuksesta. Käytettävissä olivat myös kaupunkisuunnitteluviraston ja kaavakonsultin yhteisen maastokäynnin (24.6.2010) muistio ja karttamerkinnät.

Kuva 1. Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava-alue (sininen varjostus). Kasvistollisesti arvokkaat kohteet (rinnekorpi ja kallioneva) on rajattu violetilla, linnustollisesti arvokas alue vihreällä ja arvokkaan lepakkokohteen itäraja sinisellä. Lepakkokohteeseen kuuluu Vartiokylänlahti rantavyöhykkeineen. (Lähde: Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä 2010).

3. SUUNNITTELUALUEEN LUONNONOLOT

Meri-Rastilan länsiosan kaava-alueita luonnehtii männikköinen kalliomaasto ja kalliorinteiden kuusivaltainen metsä. Alueen luoteiskulmassa on entistä niittyä, joka on vähitellen kasvamassa umpeen. Niityn kohdalla rannassa on tervalepikköä. Alueen keski- ja eteläosan ranta on enimmäkseen kallioista. Rantaa reunustaa kapea järviruovikko. Lounaiskulmassa on kahden kallioharjanteen väliin syntynyt korpialue, jonka puusto on kuusivaltaista.

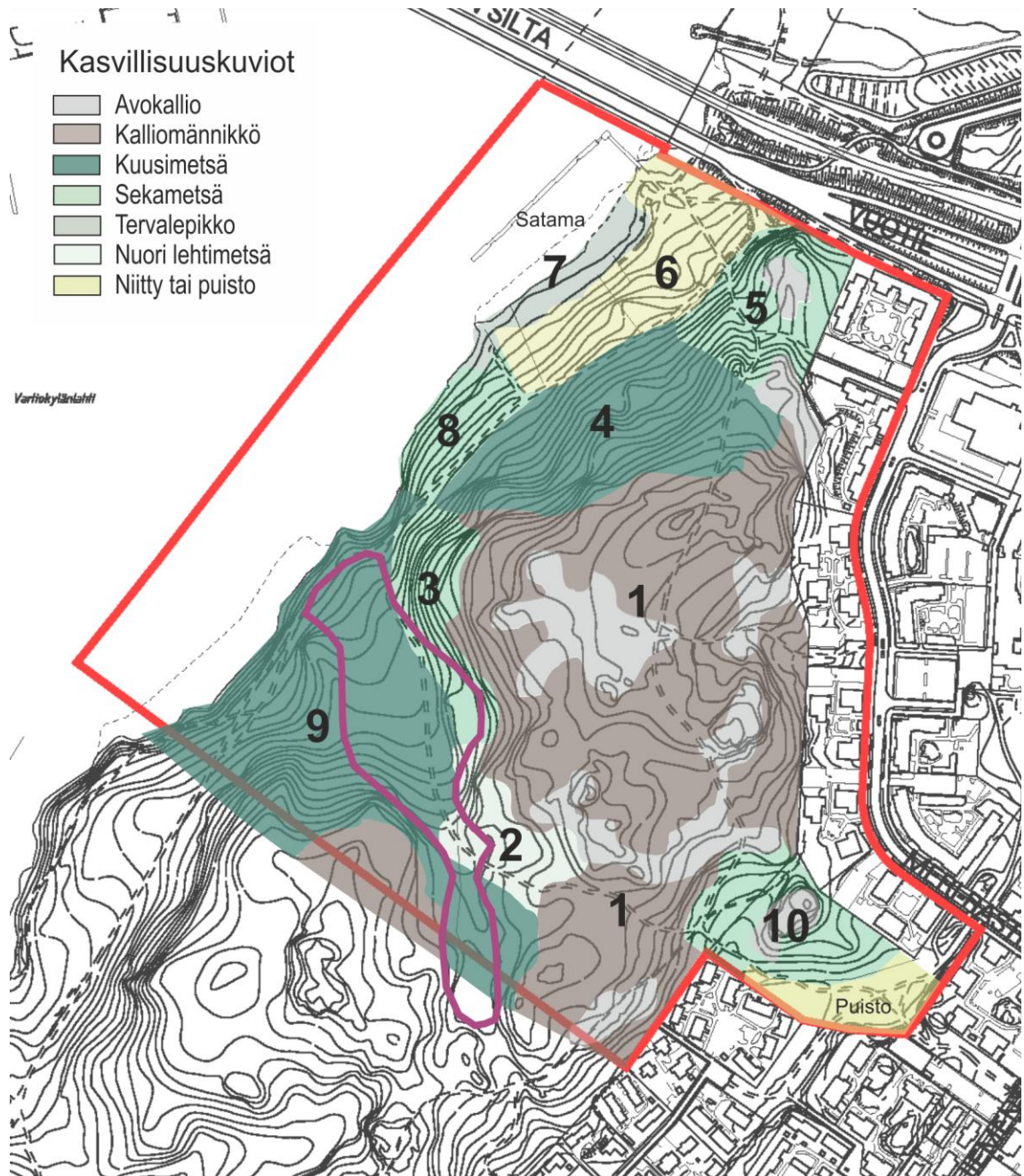
Lähellä siltaa sijaitsevan pienvenesataman rantaan pääsee ajotietä pitkin sillan alta. Muita ajoteitä ei ole. Aluetta kiertää ulkoilutie, ja kallioalueella on useita polkuja. Kallion kasvillisuus on runsaan ulkoilukäytön kuluttamaa.

3.1. KASVILLISUUS

Alueen keskiosan kallio nousee runsaat 30 metriä merenpinnan yläpuolelle. Kallio on metsärinteinen ja loivahko. Lakialue on 25–30 metrin korkeudessa (kuvio 1 kuvassa 3). Sen harvapuustoinen männikkö on vaihtelevan ikäistä, enimmäkseen 10–12 metrin mittaista (kuva 2), ja myös varttuneita ja vanhojakin mäntyjä on jäljellä. Sekapuuna kasvaa koivua, kuvion reunaosissa paikoin myös kuusta. Kalliokasvillisuus on runsaan ulkoilukäytön kuluttamaa ja karuille kallioille tyypillistä. Valtalajeina ovat metsälauha, kanerva, ahosuolaheinä ja seinäsammal. Puustoisimmissa reunaosissa kasvaa edellä mainittujen lisäksi mustikkaa ja kangasmaitikkaa. Itäisimmillä, pihamaihin rajoittuvilla kalloilla kasvaa myös mm. isomaksaruohoa, kalliokioloa ja mäkitervakkoa. Harvinaisia lajeja ei tavattu.

Kuva 2. Meri-Rastilan kalliota.

Kuva 3. Meri-Rastilan kaava-alueen (punainen viiva) kasvillisuus. Numerointi viittaa tekstiin. Ulkoilutiet näkyvät katkoviivoituksena. Rinnekorpi on rajattu violetilla.

Kallion länsipuolella on loivasti viettävä rinneniitty (kuvio 6), joka lie-
nee entisiä Rastilan kartanon maatalousmaita. Niityllä kasvaa harvakseltaan
tervaleppiä ja tuomia, mutta se on säilynyt valtaosin avoimena. Niitty on
kosteapohjainen, ja se kasvillisuus on rehevää. Valtalajeja ovat mesianger-
vo, nokkonen, karhunputki ja maitohorsma. Niityn lounaiskulmassa on laaja
kasvusto pihamailta luontoon levinnyttä jättipalsamia, joka on vallannut til-
laa niityn muulta kasvillisuudelta. Niityn itäreunalla on ulkoilutie ja rannan
puolella kapeampi polku, joka johtaa pienvenesataman rantaan. Satamaan
on ajoyhteys Vuotien alitse, ja rannassa on huoltorakennus ja pieni pysä-
köintipaikka. Pysäköintipaikan vieressä lähellä rantaa kasvaa kookas puisto-
lehmus merkinä vanhasta asutuksesta.

Rinneniityn ja rannan välissä on kapea (30–40 m), mutta yhtenäinen tervaleppämetsikkö (kuvio 7). Puusto on vanhaa ja osa lepistä on järeitä. Pensaskerroksessa on tuomea. Merivesi nousee tervalepikkoon säännöllisesti, mikä näkyy veden tuomana törkynä. Kenttäkerroksen kasvillisuus on niukkaa puuston varjostuksen takia, ja laajat alueet ovat lähes kasvittomia. Maininnan arvoisista lajeista tervalepikossa kasvaa lehtopalsamia. Muu lajisto on tavanomaista kosteiden rantametsien lajistoa. Veden puolella tervalepikkoa reunustaa kapea mesiangervon ja ranta-alpin sekakasvusto, joka vaihettuu avoveteen päin järviruovikoksi. Tervalepikko on sekä maiseman että luontoarvojen puolelta tärkeä kohde (ks. alaluku 4.3.)

Ranta muuttuu tervalepikon eteläpuolella kallioiseksi (kuvio 8). Ranta on muutaman metrin leveydeltä silokalliota, jonka kasvillisuus on niukkaa. Kauempana rannasta kasvaa järeitä mäntyjä, ja ulkoilutien varressa myös suuria kuusia. Sekapuuna on koivua. Pensaskerroksessa on pihlajaa ja kenttäkerroksessa tuoreen ja lehtomaisen kankaan lajistoa, mm. käenkaalia, kevättähtimöä, oravanmarjaa, tesmaa ja niukasti jänönsalaattia.

Kaava-alueen lounaiskulma (kuvio 9) on varttunutta kuusimetsää, jossa kasvaa sekapuuna koivua ja muutama haapa. Rannalla kasvaa kuusien lisäksi joitakin tervaleppiä. Metsäkuvion länsiosan läpi etelästä pohjoiseen laskee kausikuiva puro, jonka ympäristössä on mm. saniais- ja metsäkortekorpea. Länteen päin maasto kohoaa ja metsä muuttuu tuoreen kankaan kuusikoksi ja kallioalueen mäntyvaltaiseksi metsäksi. Kuvion läpi laskeva puro saa alkunsa pieneltä nevalta, joka sijaitsee kalliopainanteessa hieman kaava-alueen rajan ulkopuolella. Neva ja puroa reunustava korpi on arvioitu Helsingin ympäristötietojärjestelmässä arvokkaaksi kasvillisuuskohteeksi (ks. alaluku 4.2.). Kuvion itärajalla on ulkoilutie.

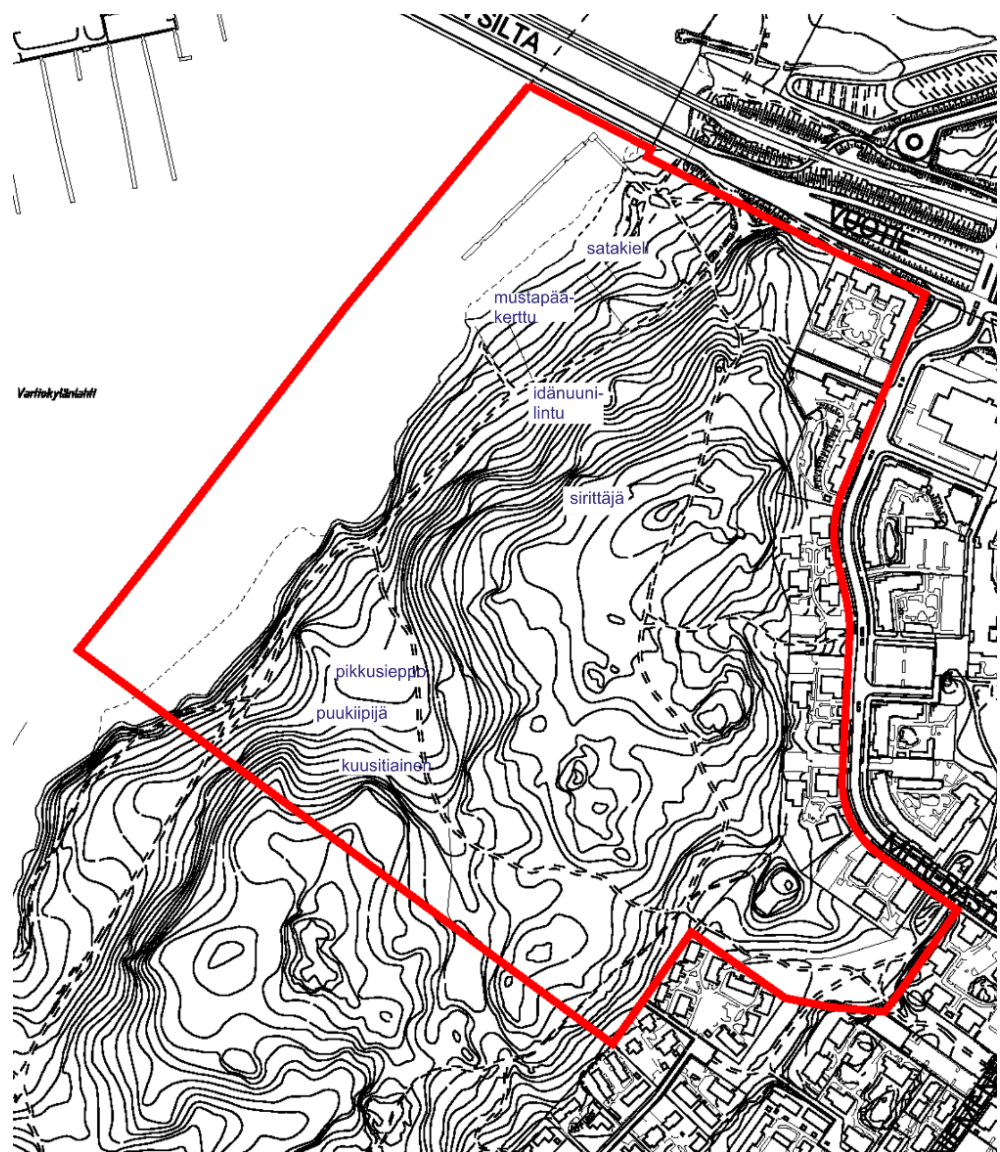
Meri-Rastilantien eteläpuolelta kaava-alueeseen kuuluu pieni puistoalue ja sen vieressä sijaitseva pieni kalliokumpare lähimetsineen (kuvio 10). Kalliokumpare on viitisen metriä korkea ja sen laella kasvaa mm. isomaksaruohoa, kalliokioloa, haisukurjenpolvea, jänönsalaattia ja tuoksusimaketta. Kalliokasvillisuus on monipuolisempaa kuin kaava-alueen muilla kalloilla, mutta harvinaisia kasvilajeja ei silti tavattu. Ympäristön metsä on nuorehkoa, kuusi- ja koivuvaltaista. Sekapuuna kasvaa myös nuorta haapaa. Kenttäkerroksessa on tavanomaisen tuoreen kankaan lajiston lisäksi jänönsalaattia ja pihamaiden lähellä vanhaan kulttuurikasvilajistoon kuuluvaa keltamoaa. Molemmat lajit ovat Helsingissä paikoittaisia, mutta eivät harvinaisia.

3.2. LINNUSTO

Kahden lintulaskennan perusteella kaava-alueen pesimälinnustoon kuului vähintään 23 lintulajia (taulukko 1). Lajisto koostui runsaimmista metsälinnuista ja muutamasta varttuneen metsän lajista ja lehtojen lajista. Tavanomaisesta metsälajistosta poikkeavien, huomionarvoisiksi tulkittujen lintulajien havaintopaikat on merkitty kuvaan 4. Lajistoon kuuluu kolme lehtipuuvaltaisten lehtojen lajia (satakieli, mustapääkerttu ja sirittäjä) sekä kolme varttuneiden ja vanhojen, kuusivaltaisten metsien lajia (kuusitiainen, pikkusieppo ja puukiipijä). Kuvaan 4 merkitty idänuunilintu on harvinainen iäkkäiden kuusivaltaisten metsien lintu. 21.5. havaittu yksilö oli liikehtivä koiras, joka siirtyi laulamaan lajille epätyypilliseen ympäristöön Vuotien varteen. Lintu tulkittiin muutolla pysähtyneeksi.

Taulukko 1. Meri-Rastilan kaava-alueen pesimälintulajit kahden lintulaskennan perusteella vuonna 2010. Mukana ovat lajit jotka havaittiin sopivassa pesimäympäristössä, ja havaittujen lintujen käyttäytyminen viittasi pesintään (useimmilla lajeilla laulavia koiraita).

Harmaasiippo	Pajulintu	Sinitiainen
Hippiäinen	Pikkusiippo	Sirittäjä
Kirjosieppo	Peippo	Sinisorsa
Kuusitiainen	Punakylkirastas	Talitiainen
Laulurastas	Punarinta	Varis
Lehtokerttu	Puukiipijä	Viherveppo
Mustarastas	Räkättirastas	Vihervarpunen
Metsäkirvinen	Satakieli	

Kuva 4. Huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat touko–kesäkuussa 2010. Idänuunilintu oli luultavasti muutolla pysähtynyt, mutta muut lajit voitiin tulkita kuuluvaksi alueen pesimälinnustoon.

Kaava-alueen pesimälinnustoon ei kuulunut uhanalaisia lajeja. Havaituista lintulajeista pikkusieppo on Suomessa silmälläpidettävä (Rassi ym. 2001). Se on myös EY:n lintudirektiivin liitteen I laji. Pikkusieppo suosii vanhoja, usein kosteapohjaisia, kuusi- tai lehtipuuvaltaisia metsiä. Laulava koiras oleskeli tyypillisessä pesimäympäristössä kaava-alueen lounaiskulman korpialueella (kuva 5). Meri-Rastilan metsäalueelta on tiedossa myös aiempia havaintoja pikkusiepposta (Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä). Lajin muut elinympäristöt Helsingissä ovat Haltialassa ja Mustavuorella. Laulavia koiraita havaitaan kaupungin alueella vuosittain vain muutama.

Uhanalainen pikkutikka (vaarantunut laji) on pesinyt joinakin vuosina kaava-alueen pohjoispään tervalepikossa (P. Routasuo, suull. ilm.). Vuoden 2010 lintulaskennoissa laji ei tavattu.

Muita laskennoissa tavattuja huomionarvoisia lajeja olivat harmaasorsa (pari sataman rannassa 21.6.) ja kanahaukka (saalisteleva koiras 21.6.).

Kuva 5. Pikkusiepon laulupaikka aamuvarhaisella 21.5.2010.

3.3. EKOLOGISET YHTEYDET

Vartiokylänlahti muodostaa pitkän pohjois-eteläsuuntaisen vesialueen, jonka itäranta on säilynyt osin rakentamattomana. Rakentamattomat rantavyöhykkeet toimivat eläinten ja kasvien kulkureitteinä. Ekologiset yhteydet toimivat yleensä sitä paremmin, mitä leveämpiä ja yhtenäisempiä ne ovat. Parhaiten toimivat käytävät yhdistävät laajempia luontoalueita toisiinsa. Asutuksen keskellä olevilla viheralueilla voi myös olla suuri merkitys yhteyksien muodostajana laajempien alueiden välillä (esim. Väre & Krisp 2005). Ekologisten yhteyksien sijaintia ja merkitystä Helsingissä ei ole selvitetty.

Meri-Rastilaa lähin valtakunnallisesti tärkeäksi arvioitu yhteys on Östersundomin alueella (Väre & Krisp 2005).

Vartiokylänlahden itärannan yhtenäinen metsäalue kattaa Ramsinnien ja sen pohjoispuolella sijaitsevan Länsi-Rastilan metsäalueen. Pohjoisempana viheryhteyttä pirstoo Vuotie ja lahden itärannan paikoin rantaan asti ulottuva asutus. Yhtenäistä metsäyhteyttä Mustavuoren ja Länsi-Rastilan välillä ei ole, vaikka Vartiokylänlahden itäranta ja lahden pohjoispuolinen Broändan purolaakso ovat säilyneet pääosin rakentamattomina. Metsäyhteyttä itään Vuosaaren suuntaan ei myöskään ole jäljellä. Meri-Rastilan kaava-alueella ei ole todennäköisesti ole merkitystä hirvieläinten tai muiden laajoja metsäalueita tarvitsevien eläinten kulkureittinä. Alue toimii vesi- ja rantaeläinten sekä rakennettuun ympäristöön sopeutuneiden lajien kulkureittinä. Yhteyden säilyminen edellyttää kaava-alueen rannan ja rannanläheisen metsän jättämistä rakentamattomaksi ja puustoltaan mahdollisimman yhtenäiseksi. Eläimet liikkuvat aktiivisimmin ilta- ja aamuhämärässä sekä yöllä. Alueen virkistyskäyttö ei ole este ekologisen yhteyden toimimiselle.

4. HUOMIONARVOISET LUONTOKOhteet JA LAJIT

Meri-Rastilan kaava-alueelta ei ole tiedossa uhanalaisten tai erityisesti suojeltavien eläin- ja kasvilajien esiintymispaikkoja. Lajistoon kuuluu kuitenkin useita silmälläpidettäviä tai Helsingissä muutoin huomionarvoisia lajeja. Alueella on myös kaupungin luontotietojärjestelmän kohteita, joihin huomionarvoisten lajien esiintyminen keskittyy.

4.1. VARTIOKYLÄNLAHDEN ITÄPUOLEN METSÄALUE

Suurin osa kaava-alueesta kuuluu linnustollisesti tärkeään Vartiokylänlahden itäpuolen metsäalueeseen (rajaus kuvassa 1). Linnustollisesti arvokkaan kohteen pinta-ala on 43,6 hehtaaria. Alue on luokiteltu II arvoluokan linnustokohteeksi. Kaupungin luontotietojärjestelmän mukaan alueella on runsas metsien peruslajisto. Lisäksi linnustoon kuuluvat mm. pikkusieppo, peukaloinen, palokärki, idänuunilintu, lehtokurppa, töyhtötiainen, uuttu- ja sepelkyhky sekä kultarinta.

4.2. RASTILAN RINNEKORPI

Kaava-alueen eteläosassa sijaitseva Rastilan rinnekorpi on arvotettu kaupungin luontotietojärjestelmässä kohtalaisen arvokkaaksi eli III arvoluokan kasvillisuuskohteeksi (rajaus kuvissa 1 ja 3). Kohde on luontotietojärjestelmän kuvauksen mukaan ”kallioiden välisessä laaksossa sijaitseva kosteikkokokonaisuus, joka alkaa mäen päällä sijaitsevasta suosta ja jatkuu rinnettä ala Vartiokylänlahteen saakka. Suosta alkava osittain perattu puro ruokkii rinnelaaksoa, jonka mosaiikkimaiseen kasvillisuuteen sisältyy erilaisia korpiyyppejä (mm. isoalvejuurikorpea) märkine painaumineen”. Kohdekuvauksessa mainitaan kolme Helsingissä silmälläpidettävää lajia (Kurtto 2003), jotka ovat hentosara, pyöreälehtikihokki ja mesimarja. Lisäarvoina mainitaan luonnontilaisuus (näyttävää kuusikkoa) ja kohteen laajuus.

Luontotietojärjestelmässä mainitut kasvilajit tavattiin myös kesällä 2010. Pyöreälehtikihokki tosin löydettiin vain rinnekorven alkulähteiltä

kaava-alueen ulkopuolella sijaitsevalta nevalta. Kohteen luonnontila on jonkin verran heikentynyt korpialueen länsireunaan tehdyn ulkoilutien takia. Lisäksi kuviolla 2 (kuva 3) tehdyt hakkuut ulottuvat suolta tulevan puron varteen ja jakavat hyvin säilyneen metsäalueen kahteen puoliskoon. Kohteen suojeluarvoa lisää edustava vanhojen metsien linnusto: kesällä 2010 eteläosan korpialueelta tavattiin pikkusieppo, puukiipijä ja kuusitiainen.

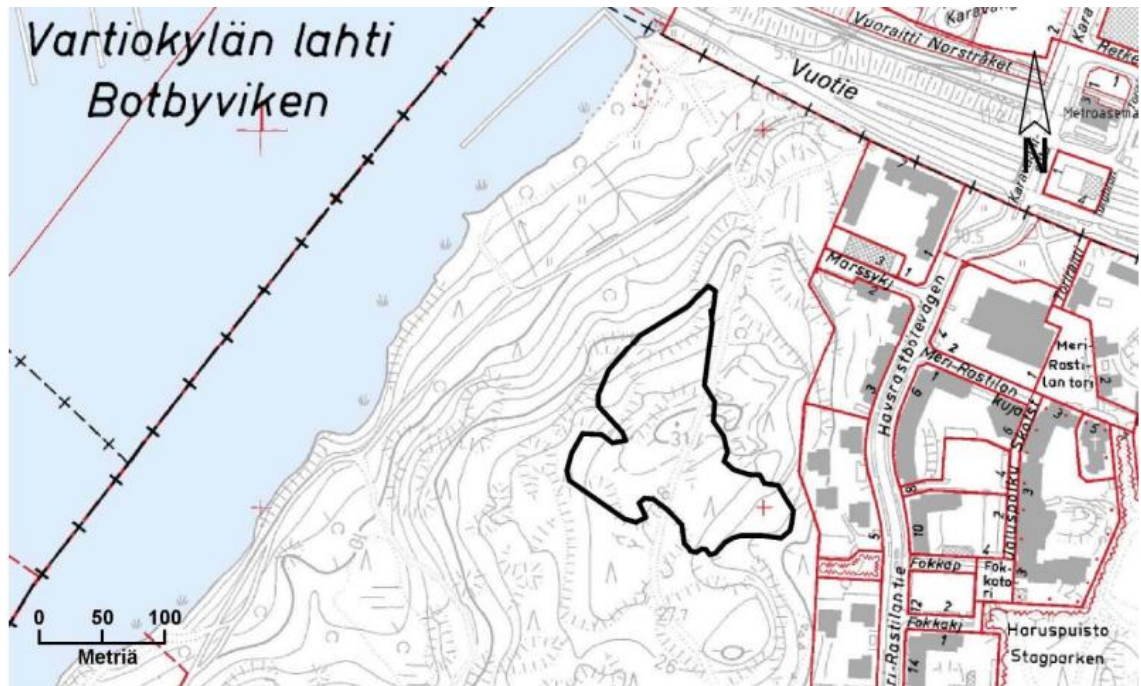
Kuva 6. Rastilan rinnekorven alkupäässä kasvaa myös järviruokoa, jota ei yleensä tavata kallioilta.

4.3. TERVALEPPÄLEHTO

Ranta-alueen pohjoispään tervaleppälehto (kuvio 7, kartta 3) on näyttävä, joskin kasvilajistoltaan tavanomainen. Lehdon puusto on varttunutta, osin vanhaakin, ja alue on säilynyt yhtenäisenä. Tervaleppälehto monipuolista alueen linnustoa (kesällä 2010 satakieli ja mustapääkerttu, joinakin vuosina myös uhanalainen pikkutikka). Entisen niittyalueen ja rannan välissä sijaitsevalla tervalepikolla on myös huomattava maisemallinen merkitys. Lehdon pinta-ala on noin 0,75 hehtaaria.

4.4. VARTIOKYLÄNLAHDEN LEPAKKOALUE

Koko Vartiokylänlahti rantavyöhykkeineen on kaupungin luontotietojärjestelmässä II arvoluokan lepakkokohde. Meri-Rastilan kaava-alueesta lepakkokohteen rajaukseen kuuluu kapea, enimmillään noin sadan metrin levyinen rantavyöhyke (rajaus kuvassa 1). Lähimpänä erityisenä lepakkokohteenä mainitaan Vuotien pohjoispuolella sijaitseva Rastilan ulkoilumaja ympäristöineen. Meri-Rastilan kaava-alueelta on tavattu ainakin pohjalepakoita.

Kuva 7. Meri-Rastilan rauhoitettavaksi esitetyn muinaisranta kivikon sijainti. Lähde: Helsingin luonnonsuojeluohjelma 2008–2017.

4.5. MERI-RASTILAN MUINAISRANTAKIVIKKO

Korkeimmalla kohdalla kuvion 1 (kuva 3) pohjoispäässä sijaitseva muinaisranta kivikko on Helsingin todennäköisesti laajin Litorinakauden rantakivikko (Salla 2004). Rantakivikon läpi kulkee ulkoilureitti, mutta se on muutoin säilynyt hyvin. Pyöristyneistä kivistä muodostuneen kivikon kohdalla ulkoilureitin itäpuolella on runsaasti suuria lohkareita, jotka kuuluvat samaan muodostumaan. Meri-Rastilan muinaisranta kivikkoa on esitetty Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa (2008) rauhoitettavaksi. Alueen pinta-ala on 1,78 hehtaaria. Luonnonsuojeluohjelman mukainen raja on kuvassa 7.

5. RAKENTAMISEN VAIKUTUKSET

Maankäyttöluonnoksen mukaan alueelle on tulossa noin 40 pienkerrostaloa, jotka sijoittuvat kahteen erilliseen korttelialueeseen, joista toinen on Vuotien ja kaava-alueen kallion välissä ja toinen kallioalueen eteläpuolella (kuva 8). Korttelien välinen kallioalue, ranta ja kaava-alueen lounaisosa jäävät rakentamattomiksi. Molemmille korttelialueille johdetaan kadut Meri-Rastilantieltä. Arvioitu rakennusala on noin 80 000 kerros-m², josta 55 000 sijoittuisi uuden alueen pohjoisosaan ja 25 000 kerros-m² eteläosaan. Toimitilan osuus olisi noin 10 000 kerros-m². Uusia asukkaita voisi tulla noin 2 000.

5.1. VAIKUTUKSET LINNUSTOON JA ARVOKKAIISIIN LUONTOKOhteisiin

Rakentaminen on tiivistä, joten rakentamisalueella ei juuri säily alkuperäistä kasvillisuutta. Rakentaminen pienentää Vartiokylänlahden itärannan linnustollisesti tärkeää aluetta suunnilleen kolmanneksen. Huomattava osa rakentamisalueesta on kallioomaastoa, jonka pesimälinnusto on kesän 2010 selvityksen mukaan tavanomaista metsälajistoa. Myös linnustoltaan monipuoli-

semmistä, kuusivaltaisista rinnemetsistä osa jää rakentamisalueiden alle. Jäljelle jäävää lähialueen puustoa joudutaan käsittelemään uudisrakentamisen ja uusien ulkoilureittien vuoksi. Puuston käsittely kohdistuu rakentamisen aiheuttamia muutoksia huonosti kestäviin ja varjostusta aiheuttaviin kuusiin, joista osa on iäkkäitä. Muutos metsän rakenteessa on suuri, kun kuusivaltainen metsä muutetaan harvapuustoisemmaksi, koivu- ja mäntyvaltaisiksi. Kaava-alueen pohjois- ja itäosa menettävät rakentamisen ja puuston käsittelyn vuoksi merkityksensä vanhan metsän lintujen pesimäalueena.

Kuva 8. Meri-Rastilan länsiosan maankäyttöluonnos (syyskuu 2010). Suunnitellut rakennukset sijoittuvat kallioalueen pohjoisrinteeseen ja eteläpuolelle. Myös nykyisen ostoskeskuksen kohdalle on suunniteltu uudisrakentamista, jota ei tarkastella tässä selvityksessä. Nykyiset rakennukset on merkitty pohjakarttaan harmaalla.

Kaava-alueen eteläpuolisen metsäalueen ulkoilukäyttö lisääntyy asukasmäärän kasvun myötä, joten uudisrakentaminen saattaa vaikuttaa myös sen pesimälinnustoon. Alueella ei tiettävästi pesi ihmisistä herkästi häiriintyviä lintulajeja, esimerkiksi petolintuja. Muutokset kaava-alueen eteläpuolella jäänevät vähäisiksi, jos alueelle ei tehdä uusia ulkoilureittejä ja linnustolliset arvot otetaan huomioon metsien käsittelyssä.

Arvokkaimmat kasvillisuuskohteet – tervaleppälehto ja rinnekorpi – jäävät rakentamisalueiden ulkopuolelle. Kaavaluonnoksessa ei osoiteta niille muitakaan toimintoja. Tervaleppälehdon luontoarvot säilyvät jos sen puustoa ei käsitellä. Rinnekorven säilymisen ehtona on korpialueen kosteusolojen pysyminen nykyisellään, puuston jättäminen luonnontilaan sekä riittävän suojapuuston säilyttäminen rakentamisalueen puolella. Alueen ”täysrauhotus” ei välttämättä silti takaa luonnonarvojen säilymistä, sillä korpialueen kasvillisuus ja maapohja kestävät huonosti talleamista, ja alueella liikkuminen tulee lisääntymään lähiympäristön rakentamisen myötä. Rinnekorven pesimälinnuista pikkusieppo on rauhallisten metsien laji, joka vain harvoin kelpuuttaa elinympäristökseen rakennettujen alueiden lähiympäristön.

Meri-Rastilan länsirannan rakentaminen ei todennäköisesti vaikuta kaava-alueen eteläpuolella sijaitsevan Länsi-Rastilan kallionevan (kartta 1) luonnontilaan; neva on pieni ja sijaitsee syrjässä ulkoilureiteistä. Muutokset lepakoille tärkeällä rantavyöhykkeellä jäävät vähäisiksi, sillä ranta on tarkoitettu säilyttämään metsäisenä. Luontotietojärjestelmän kuvauksen perusteella alueella elää lähinnä pohjanlepakoita, jotka sietävät rakentamisen aiheuttamia ympäristömuutoksia useita muita lepakkolajeja paremmin. Kaavaluonnoksen mukainen rakentaminen ei luultavasti heikennä alueen merkitystä lepakoille. Metsäinen ja rakentamaton rantavyöhyke turvaa alueen säilymisen myös muiden eläinten kulkureittinä. Rantametsän tarjoama ekologinen yhteys toimii sitä paremmin, mitä leveämmäksi ja yhtenäisemmäksi rantametsä jätetään. Pohjoisrannan tervalepikko on tärkeä osa rantametsää.

Rauhoitettavaksi esitetyn muinaisrantakivikon pohjoiskärki sijoittuisi pihamaalle, mutta muu kivikko jää rakentamattomalle alueelle kortteleiden väliin.

5.2. VAIKUTUSTEN LIEVENTÄMINEN

Rakentaminen muuttaa suuresti Meri-Rastilan länsiosan luonnonoloja. Luontoon kohdistuvat vaikutukset jäisivät kaavaluonnoksessa esitettyä pienemmiksi, jos molempien alueelle johtavien katujen viimeinen taloryhmä (4 rakennusta kummankin kadun päässä) jätettäisiin toteuttamatta. Tällöin osa länsirinteen kuusikosta voitaisiin säilyttää, eikä puustoa tarvitsisi käsitellä ulkoilutien ”metsäosuuden” kohdalla rannan lähellä. Puusto säilyttäminen on suotavaa ekologisen yhteyden toimivuuden ja virkistyskäytön kannalta.

Haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää lisäksi ottamalla luonnonarvot huomioon rakentamisalueen ulkopuolella. Alueelle soveltuvia lieventäviä toimenpiteitä ovat:

- rantavyöhykkeen säilyttäminen metsäisenä ja mahdollisimman leveänä viherkäytävänä
- pohjoisrannan tervalepikon säilyttäminen luonnontilaisena
- suojapuuston (nykyisen rinne metsän, kuvio 3, s. 5) jättäminen rinnekorven kohdalle ulkoilutien ja uusien asuinrakennusten väliin
- rinnekorven ja lähiympäristön puuston (kuvio 9, s. 5) jättäminen luonnontilaan

- kaava-alueen eteläpuolisen metsän säilyttäminen nykyisellään (ei uusia reittejä tai vanhan puuston käsittelyä)
- sataman säilyttäminen nykyisen kaltaisena (ei uusia huoltorakennuksia, pysäköintipaikkoja tai kulkuyhteyksiä laitureille nykyisten eteläpuolelle).

6. LÄHDEVIITTEET

- Anon. 2008: Helsingin luonnonsuojeluohjelma 2008–2017. Elokuu 2008.
- Helsingin kaupungin ympäristökeskus 2010: Luontotietojärjestelmä 15.4.2002–5.5.2010. Linnustollisesti arvokkaat kohteet (koonnut M. Koivula), arvokkaat kasvisto- ja kasvillisuuskohteet (koonneet A. Kurtto & L. Helynranta), arvokkaat lepakkokohteet (koonnut Y. Siivonen). Ote Meri-Rastilan alueelta.
- Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet. 2. painos. – Helsingin yliopisto, Eläinmuseo, Helsinki.
- Kurtto, A. 2003: Helsingissä uhanalaiset, silmälläpidettävät ja muuten huomionarvoiset putkilokasvit. Julkaisematon raportti 12.12.2002, päivitetty osin 20.5.2003. Helsingin kaupungin ympäristökeskus.
- Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Uhanalaisten lajien II seurantatyöryhmän mietintö. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.
- Salla, A. 2004: Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet Helsingissä. Kohde 2119. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 6/2004.
- Väre, S. & Krisp, J. 2005: Ekologinen verkosto ja kaupunkien maankäytön suunnittelu. Suomen Ympäristö 780: 1–52. Ympäristöministeriö, Helsinki.

MERI-RASTILAN MUINAISRANTAKIVIKKO

Antti Salla 2009-10-13

Viimeisen jääkauden lopulla meren pinta oli Helsingin seudulla yli 100 metriä nykyistä korkeammalla, koska mannerjää oli painanut maankuoren kuopalle. Jään vähitellen sulaessa alkoi maankuoren hidas palautuminen, joka näkyy edelleen hidastuvana maan kohoamisena. Helsingissä kohoamisnopeus on nykyään 2,5 mm vuodessa.

Suomen etelärannikko oli siis kokonaan meren peitossa, ja siksi täällä maan pinnan jokainen kohta on ollut joskus rantaviivalla.

Rantavyöhykkeeseen saattoi muodostua kivikko rantavoimien (aallot ja jää) vaikutuksesta, jos riittävän suuren merenselän rannalla oli kivistä moreenia, ja meren pinnan korkeus muuttui riittävän hitaasti tai ei ollenkaan. Rantavyöhykkeessä aallot ja tyrskyt huuhtoivat moreenista hienoaineksen mereen, ja kivet jäivät jäljelle. Keväisin, kun meren jääpeite lämpeni ennen sulamistaan, se laajeni (kuten kaikki esineet lämmitessään) ja puski rannan kiviä valliiksi tai kasaksi. Tätä tapahtuu rannoilla nykyäänkin.

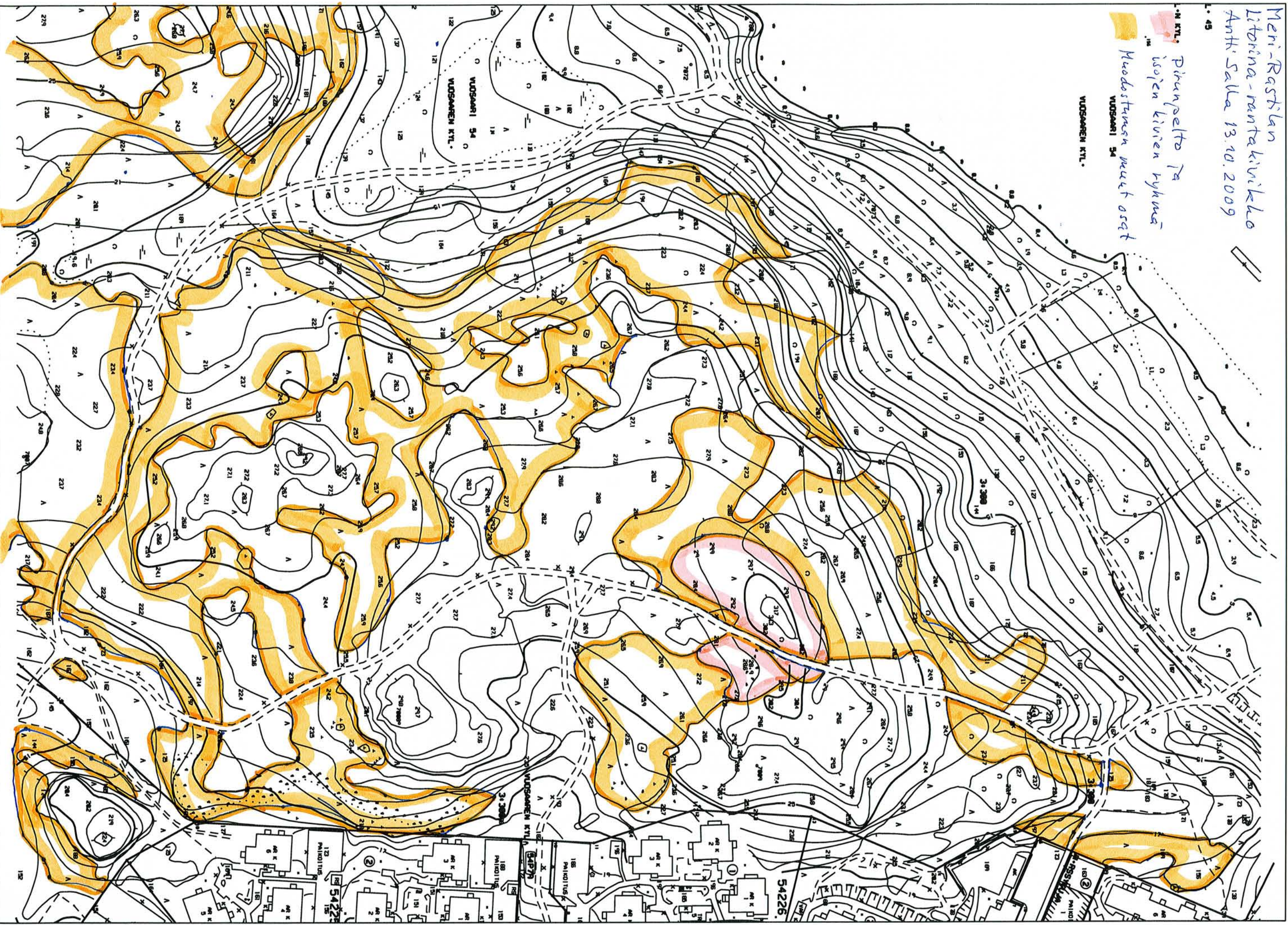
Meri-Rastilan kallioselänteiden korkeimmat kohdat kohosivat luotoina Litorina-merestä noin 8 000 vuotta sitten. Rantavoimat alkoivat heti työstää kallion pintaa peittävää moreenia, ja kasasivat luodolle tiiviin kivikon eli pirunpellon. Meren pinnan edelleen laskiessa ja luodon kasvaessa isommaksi saareksi rantavoimat huuhtoivat moreenista harvempaa kivikkoa, jossa oli paikoin myös suuria lohkareita. Noin 5000 vuotta sitten meren pinta alkoi laskea niin nopeasti, että rantavoimat eivät ehtineet enää synnyttää moreenista kivikkoa.

Meri-Rastilan muodostuma on Helsingin laajin muinaisrantakivikko, ja se on nykyään noin 17–31 metriä meren pinnan yläpuolella. Kallioselänteiden lounaispäässä Kortlahden rannalla kivikko jatkuu kuitenkin alemmaksi lähes nykyiseen rantaan asti.

Litorina-meri oli Itämeren nuorin kehitysvaihe. Yllä kuvatulla tavalla ovat syntyneet myös Itämeren aikaisempien vaiheiden rantamuodostumat. Yoldia-muodostumat ovat Helsingin seudulla noin 60 metrin korkeudessa nykyisen meren pinnasta, ja Ancyclus-muodostumien korkeustaso noin 40-50 metriä.

Meri-Rastilan
Literna-ranta kivikello
Antti Salla 13.10.2009

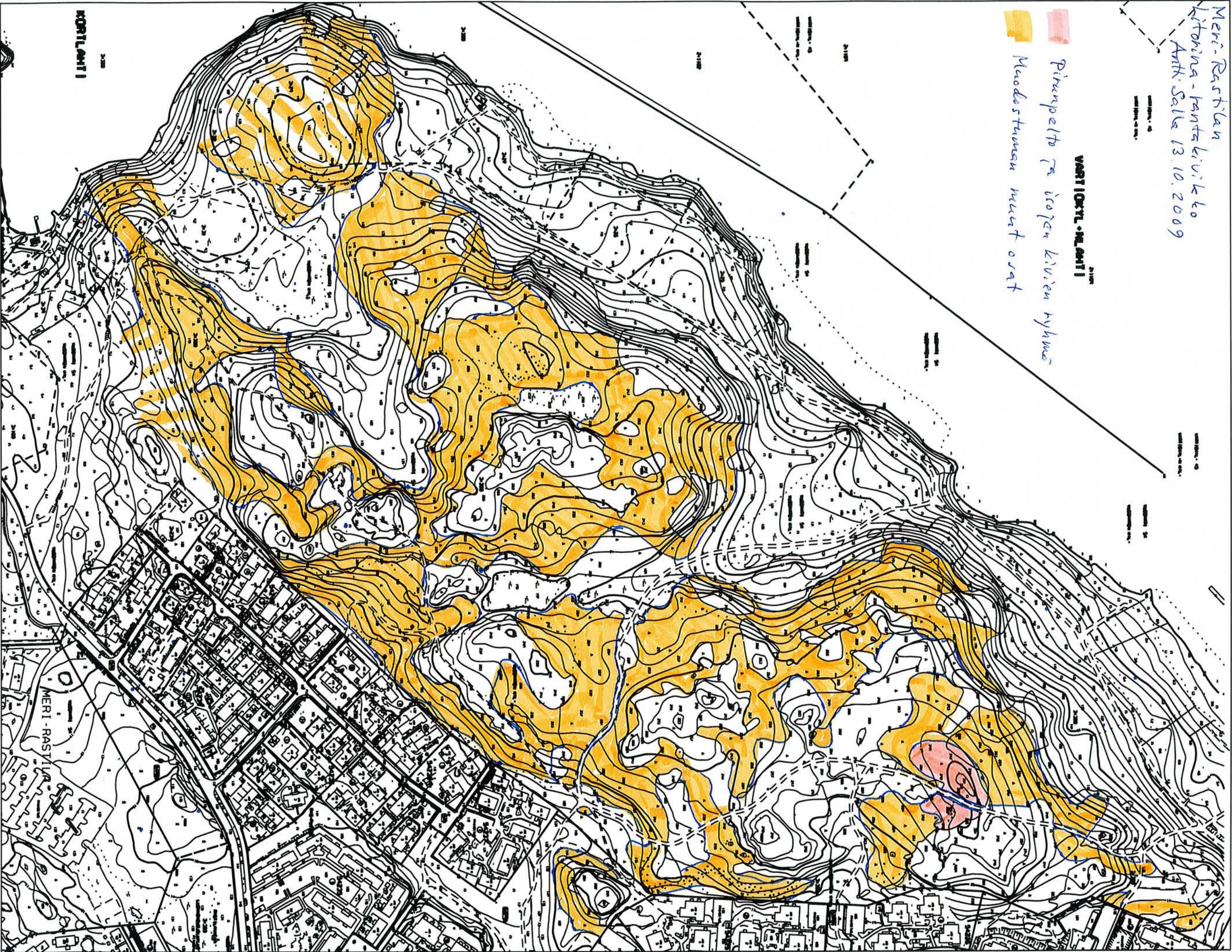
Pinnoitus ja
isojen kivien ryhitys
Muodostuksen muutokset

Meri-Rastian
kivien kantoalue
Arkk. Salla 13.10.2009

VARTIOKYLÄ-MÄNTY

- Pihunpeltto ja isojen kivien hylyt
- Maadestunsaun huutavat

ARVOKKAAT LUONTOKOHEET

Helsingin kaupungin ympäristökeskus

Luontotietojärjestelmän aineistosta:

Luontotietojärjestelmän www.hel.fi/luontotieto virkaversio

- arvokkaat kasvisto- ja kasvillisuuskohteet, tiedot poimittu 21.8.2013
- linnustollisesti arvokkaat kohteet, tiedot poimittu 3.10.2013
- lepakoille tärkeät alueet, tiedot poimittu 3.10.2013
- geologisesti arvokkaat kohteet, tiedot poimittu 21.8.2013
- kääpäkohteet, tiedot poimittu 3.10.2013
- metsäkohteet (Metso-elinympäristötyypit, Metso-kohteiden arvoluokat), tiedot poimittu 21.8.2013

ARVOKKAAT KASVILLISUUS- JA KASVISTOKOhteet

RASTILAN RINNEKORPI (18/91)

Pinta-ala (kartalta)

2,6 ha

>> Näytä karttakuva: [Kiinteistörajakartta](#) | [Opaskartta](#) | [Maaperäkartta](#) | [Ilmakuva](#) | [Ei karttakuvaa](#)

>> Näytä kohdetunnus:

Arvoluokka

II

huomattavan arvokas

[Arvoluokituksen perusteet](#)

Kohdekuvaus

KUVAUS- JA LAJITIEDOT: Kohde on kallioiden välisessä laaksossa sijaitseva kosteikkokokonaisuus, joka alkaa mäen päällä sijaitsevasta pienestä suosta ja jatkuu rinnettä alas lähes Vartiokylänlahden rantaan saakka. Pieni suo on pääosin upottavan vetinen ja kalliosoille harvinaislaatuisesti ruovikkoinen. Vallitsevan karun nevan lisäksi suossa on etenkin laidoilla korpimaisia ja rämemäisiä osia. Suosta alkava osittain perattu puro ruokkii rinnelaaksoa, jonka mosaiikkimaiseen kasvillisuuteen sisältyy erilaisia korpityyppejä (mm. isoalvejuurikorpea) märkine painaumineen.

ARVOLUOKKA: II (alueellisesti uhanalainen laji hentosara ja Helsingissä vaarantunut laji pyöreälehtikihokki). Lisäarvoina Helsingissä silmälläpidettävä laji mesimarja, Helsingissä muuten huomionarvoinen laji maariankämmeikka sekä kohteen luonnontilaisuus (näyttävää kuusikkoa) ja laajuus.

RAJAUKSEN PÄIVITYS V. 2005: Rajausta on supistettu seuraamaan paremmin kosteikkokuvion luontaisia rajoja.

RAJOITUKSET JA SUOSITUKSET: Tarpeetonta kulkemista kohteen kosteimmissä osissa on syytä välttää herkästi haavoittuvien kosteikkopintojen takia.

TAPAHTUMA

Pvm	31.12.2012
Tapahtumatyyppi	Kohteen arvotus tai arvon muutos
Kuvaus	Kohteen arvoluokka on muuttunut. Muutos tehty v. 2012 arvoluokkapäivityksen yhteydessä. Lisätietoa aineistokuvauksessa.
Pvm	28.2.2006
Tapahtumatyyppi	Päivitys
Kuvaus	Kohteen rajausta ja tietoja on päivitetty. Päivityskartoitus on tehty vuonna 2005.
Tapahtumatyyppi	Aineistosalaus
Kuvaus	Kohteen tietoja Internet-versiossa on rajattu.

[Kohteen lajihavainnot](#)

[Aineistokuvaus](#)

© Helsingin kaupungin ympäristökeskus
Luontotietojärjestelmä

LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE VARTIOKYLÄNLAHDEN ITÄPUOLINEN METSÄ (274/99)

Pinta-ala (kartalta)

43,58 ha

>> Näytä karttakuva: [Kiinteistörajakartta](#) | [Opaskartta](#) | [Maaperäkartta](#) | [Ilmakuva](#) | [Ei karttakuvaa](#)

>> Näytä kohdetunnus:

Arvoluokka

II

[Arvaluokituksen perusteet](#)

Kohdekuvaus

Kuusivoittainen metsäalue, jossa kuivia männiköitä, reheviä, lehtomaisia metsäalueita ja paikoin hyvin vanhaa puustoa sekä lahopuita. Paljon ulkoilukäyttöä erityisesti reunaosissa; lounaisosassa pieni suoalue.

AVAINTEKIJÄT: Vanha puusto, lahopuut, rauhallisempi keskiosa, suoalue, tervalepikot, lehtomaiset painanteet.

PESIMÄLINNUSTO: Rungas metsien peruslajisto, lisäksi pikkusieppo, peukaloinen, palokärki, idänuunilintu, lehtokurppa, töyhtötiainen, uuttu- ja sepelkyyhky, kultarinta ym. HUOM! kohteessa luottamuksellisia pesimätietoja.

TAPAHTUMA**Tapahtumatyyppi**

Päivitys

Kuvaus

Huom! Kohteessa luottamuksellisia pesimätietoja. (2005-2010)

Tapahtumatyyppi

Aineistosalaus

KuvausKohteen tietoja Internet-versiossa on rajattu.

[Kohteen lajihavainnot](#)[Aineistokuvaus](#)

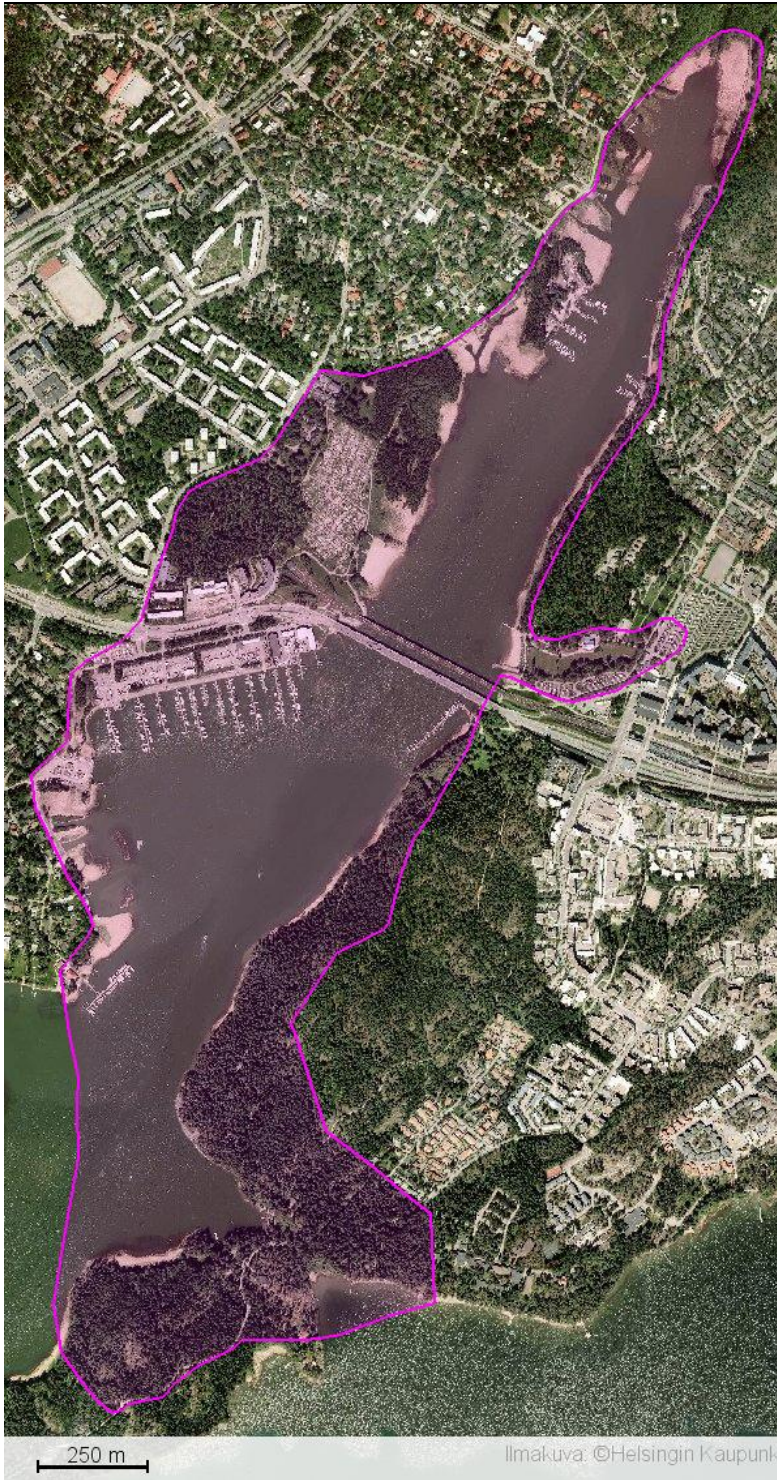
© Helsingin kaupungin ympäristökeskus
Luontotietojärjestelmä

LEPAKKOKOhteet VARTIOKYLÄNLAHTI (31/03)

Pinta-ala (kartalta) 202,86 ha
Digitoija ja pvm SP,8.1.2004

>> Näytä karttakuva: [Kiinteistörajakartta](#) | [Opaskartta](#) | [Maaperäkartta](#) | [Ilmakuva](#) | [Ei karttakuvaa](#)

>> Näytä kohdetunnus:

Kohdekuvaus

Alue on laaja. Se käsittää monia pienvenesatamia ja veneitä varten ruovikkoon ruopattuja kanavia, joissa erityisesti vesisiippa mielellään saalistaa.

AVAINTEKIJÄT/UHKATEKIJÄT/HOITOSUOSITUS: Vesisiipat saalistavat mielellään pienvenesatamissa ja veneitä varten ruovikkoon ruopatuissa kanavissa. Muilla rannoilla vesisiippaa on harvakseltaan. Yleensä laji vaatii rantapuuston suojaan. Vesisiippa käyttää selvästi lentoreitin kiintopisteinä Vuosaaren siltojen tukitolppia. Erityisesti Kortlahti tarjoaa vesisiipalle suotuisan saalistuspaikan. Pohjanlepakolle alue tarjoaa runsaasti saalistuspaikkoja. Ne lentävät ruovikoiden päällä ja aukkopaikoissa. Lisäksi ne saalistavat venesatamien yllä. Erityisen hyviä pohjanlepakkoja ovat Koivuniemen venesatama (pieni kolonia), Puotilan kartanon puisto ympäristöineen, Rastilan ulkoilumaja (entinen kartano) ympäristöineen ja Ramsinkannas ympäristöineen. Muut rannat ovat harvakseltaan säännöllisesti pohjanlepakoiden käytössä. Pikkulepakkoa on havaittu Maarlahdessa. Viiksisippiä on havaittu Vuosaaren sillan ja Ramsinniemen välisellä alueella. Alue on laaja ja vaikuttaa siltä, että viiksisippiä käyttää lähimpänä rantaa sijaitsevia metsiä. Tuuliolojen mukaan viiksisiiptat hajaantuvat tai kerääntyvät tietyille alueille. Rastilan ulkoilumajan pohjoispuolinen metsä on todennäköisesti ollut ennen sillan rakennusta hyvä viiksisippi-alue. Nykyään yhteydet ovat siltojen takia poikki ja viiksisippiä ei havaittu alueella. Ramsinniemestä lepakoilla on hyvä lentoyhteys Vartiosaareen. Pikku Kortlahdestä pääsee rantametsiä pitkin Kallahden suuntaan. Koivuniemestä länteen pitkin Marjaniemen etelärantaa Strömsinlahteen saalistaa harvakseltaan pohjanlepakoita ja muutama yksittäinen vesisiippa. Myös Marjaniemen katujen yllä saalistaa muutama pohjanlepakko. Vartionkylän lahden koillispuolella sijaitsevan kangaslammien läheisyydessä saalistaa muutama pohjanlepakko ja vesisiippa. Lepakoilla lienee alueella useita koloniapaikkoja. Kolonioita on löytynyt yleisöhavaintojen perusteella. Uhkatekijöitä ovat rakentaminen, rantapuuston poistaminen ja muu alueen "siistiminen". Lepakoiden kannalta rantapuusto tulisi säilyttää ja rannat tulisi säilyttää sokkeloisina. Lepakoiden kulkureiteillä tulisi säilyttää puustoa kiintopisteinä. Isoja aukkopaikkoja esim. uimarantoja ei tulisi sijoittaa alueelle. Viiksisiiptat karttavat valoa, joten viiksisippi-alueita ei tulisi tarpeettomasti valaista.

SIJAINTI: Alue sijaitsee Puotilan ja Vuosaaren välissä. Alueen rajat muodostuvat seuraavasti: Koivuniemi - Maarlahti - Puotinkylän kartano - Varjakanranta - Vartiokylänlahden perä - Rastilan ulkoilumaja - Kortlahti - Pikku Kortlahti - Ramsinniemi.

JULKAISU**Raportti**

Nimi	Helsingin lepakkolajisto ja tärkeät lepakkoalueet vuonna 2003
Tekijä	Yrjö Siivonen
Sarja	Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisu 3/2004
Painopaikka	Helsinki
Vuosi	2004
Linkki	Linkki

[Kohteen lajihavainnot](#)

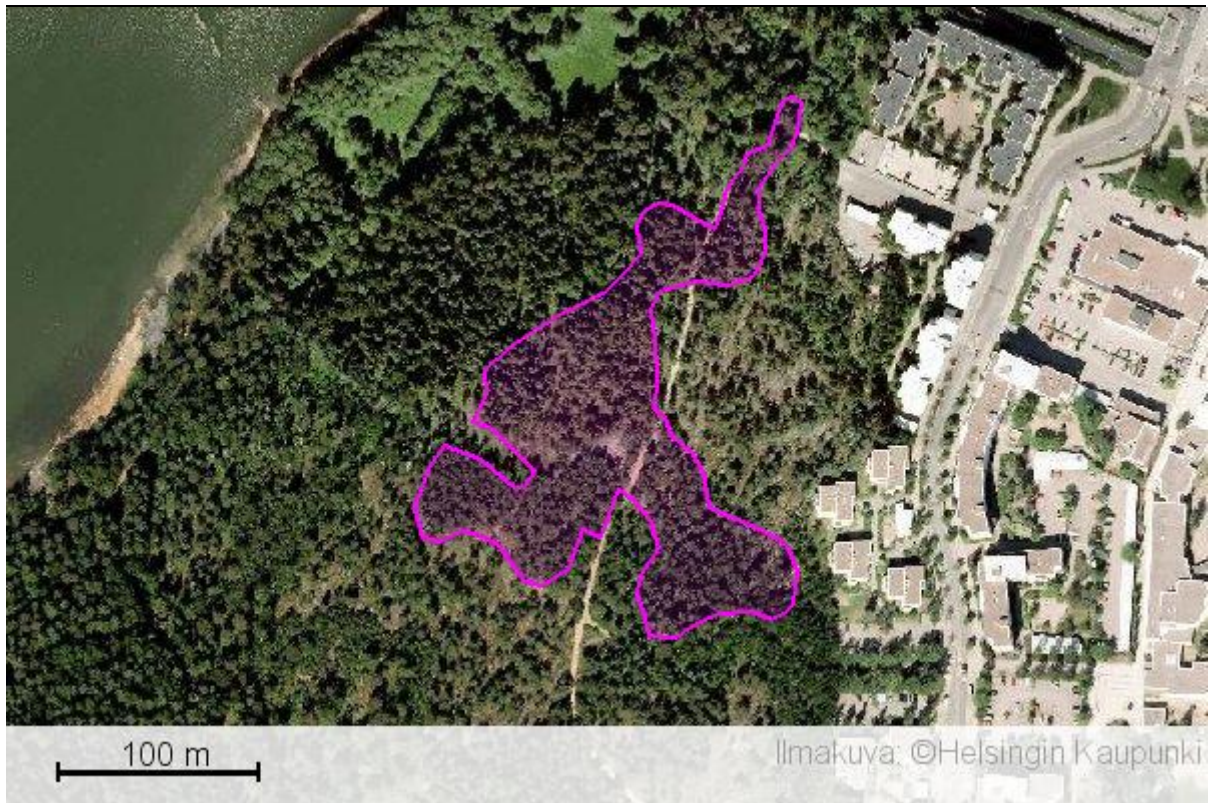
[Aineistokuvaus](#)

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE MUINAISRANTAKIVIKKO, MERI-RASTILA (21-19)

Pinta-ala (kartalta)	1,83 ha
Huomioon otettavaa	Komea nähtävyys. Luonnonsuojelu-, opetus- ja tieteellistä arvoa.
Digitoija ja pvm	SPE,27.4.2002

>> Näytä karttakuva: [Kiinteistörajakartta](#) | [Opaskartta](#) | [Maaperäkartta](#) | [Ilmakuva](#) | [Ei karttakuva](#)

>> Näytä kohdetunnus:

Arvoluokka

1 Suuri arvo

Kohdekuvaus

Litorina-meren rantakivikko ja lohkariekkio tasolla 30 m mpy. Ikä noin 7000 v. Kivet ovat pyörityneitä, kooltaan 20-80 cm, isot lohkarieket ovat kulmikkaita.

Sijainti: Vuosaari, Meri-Rastila. Koko: Parhaiten säilynyt tiheä kivikko 30 m x 60 m. Lisäksi laajemmalla alueella (pituus 400 m) on samaan muodostumaan kuuluvia pienempiä kivikkoja ja lohkariekeitä. Tila 2.5.2003: Lähes luonnontilainen, tosin muodostuma on katkaistu ulkoilutiellä.

TAPAHTUMA

Tapahtumatyyppi Kohteen arvotus tai arvon muutos
Kuvaus Kohteen rajausta on muutettu v. 2012 päivityksessä

JULKAISU

Raportti
Nimi Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet Helsingissä
Tekijä Antti Salla
Sarja Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 6/2004
Painopaikka Helsinki

Vuosi

2004

Linkki

[Linkki](#)

[Aineistokuvaus](#)

© Helsingin kaupungin ympäristökeskus

Luontotietojärjestelmä

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE SIIRTOLOHKARE, MERI-RASTILA (22-201)

Pinta-ala (kartalta) 0,01 ha

Digitoitu ja pvm 1.4.2013

>> Näytä karttakuva: [Kiinteistörajakartta](#) | [Opaskartta](#) | [Maaperäkartta](#) | [Ilmakuva](#) | [Ei karttakuva](#)

>> Näytä kohdetunnus:

Kohdekuvaus

Graniittinen kulmikas siirtolohkare. Koko 7 x 6 x 3,5 m.

Sijainti: Meri-Rastila.

TAPAHTUMA

Tapahtumatyyppi ei tapahtumatyyppiä

Kuvaus Kohde lisätty Itj-aineistoon 2012 päivityksessä.

[Aineistokuvaus](#)

KÄÄPÄKOHTEET JA ORVAKKAKOHTEET MERI-RASTILAN METSÄ (6)

Pinta-ala (kartalta) 40,68 ha
Digitoija ja pvm SEL,9.2.2012

>> Näytä karttakuva: [Kiinteistörajakartta](#) | [Opaskartta](#) | [Maaperäkartta](#) | [Ilmakuva](#) | [Ei karttakuva](#)

>> Näytä kohdetunnus:

Kohdekuvaus

Meri-Rastilan metsä muodostuu suurelta osin luonnontilaisen kaltaisista vanhemmista kangas- ja kalliometsistä. Aluetta monipuolistavat muutamat korpikuviot sekä alueen luoteis- ja eteläreunan lehdot. Alueen kalliometsissä on vaihtelevia määriä mäntylahopuuta niin pystyssä kuin maapuinaikin. Kelojen ja kelomaapuiden määrä on paikoin huomattava. Alueen kuusivaltaisissa metsissä lahoaa monin paikoin runsaasti eri-ikäistä kuusilahopuuta. Laadukkainta kuusilahopuuta löytyy muutamilta alueen länsiosan kuvioilta sekä yksittäisiltä kuvioilta eri puolilta aluetta. Kuusilahopuihin kuuluu myös vanhoja sammalpeitteisiä maapuurunkoja eli alueelta löytyy kaikenikäistä kuusilahopuuta.

Koivulahopuuta esiintyy harvakseltaan niin kangas-, kallio- kuin lehtometsissä. Tavanomaista laadukkaampi koivulahopuukeskittymä löytyy alueen pohjoisosasta. Harmaa- ja tervaleppää sekä raitaa on lahoppuuna merkittäviä määriä alueen luoteisosan rantalehdoissa. Jonkin verran löytyy myös pihlajalahopuuta.

LAJITIEDOT

Meri-Rastilan selvitysalueelta havaittiin syksyn 2011 selvityksessä peräti 89 kääpäalajia ja 7 muuta indikaattoriarvoa omaavaa kääväkäästä (liite 2). Lisäksi alueelta on vuodelta 2010 havainto (Olli Manninen) yhdestä kääpäalajista, jota ei havaittu vuoden 2011 selvityksessä. Alueelta havaittu kokonaislajimäärä on siis 90 lajia, mikä on enemmän kuin yhdelläkään toisella vuoden 2011 selvitysalueella. Lajimäärä on inventoituun pinta-alaan ja selvitystunteihin katsoen korkea ja kertoo osaltaan alueen elinympäristöjen monipuolisuudesta ja kääpäalajistollisesta rikkaudesta.

Havaituissa lajeissa on peräti 53 arvokkaita elinympäristöjä indikoivaa lajia (46 kääpäalajia ja 7 muuta kääväkäästä). Havaittuihin lajeihin kuuluu yksi valtakunnallisesti vaarantunut laji (kuusensitkokääpä), yksi hemiboreaaliseltsä vyöhykkeeltä hävinneeksi arvioitu laji (kääpäkääpä), kuusi alueellisesti uhanalaista lajia (istukka-, korpilude-, kuusen-, lumo ja ruostekääpä sekä rustikka) sekä neljä valtakunnallisesti silmälläpidettävää lajia (helтта-aidas-, kirjokeri-, korkkikerros- ja punakerikääpä). Lisäksi alueelta havaittiin mahlakääpä, jonka osalta uhanalaisuusluokitusta ei ole pystytty tekemään (luokka DD).

Ruostekääpiä havaittiin peräti 16 kertaa, kirjokerikääpiä kuudesti, rustikkaa kolmesti, helтта-aidas-, lumo-, mahla- ja punakerikääpiä kahdesti ja loppuja lajeista kerran. Alueelta havaittu orvakka (*Steccherinum tenuispinum*) on niin harvinainen, että se on vasta äskettäin havaittu Suomesta ja lajilla ei ole vuoden 2011 lopussa vielä suomenkielistä nimeä. Muita Helsingin oloissa erityisen harvinaisia lajeja ovat kruunuhaarakas, lumikonkääpä, pajunkääpä, paperiludekääpä, pikireunakääpä, silokääpä ja vuohenkääpä.

Meri-Rastilan metsillä on selvitysten perusteella Helsingin oloissa huomattavaa merkitystä niin kuudesta, männystä kuin koivustakin riippuvaisen kääpäalajiston suojelun kannalta. Kuusilajiston rikkautta indikoivat etenkin ruostekäävän runsas esiintyminen sekä havainnot istukka-, lumo- ja korkkikerroskäävästä. Jonkin verran merkitystä alueella on myös haavasta ja raidasta riippuvaisen lajiston kannalta.

ARVOLUOKKA

Arvoluokka I (hyvin arvokas kääpäalue) useiden eri kriteerien perusteella. [Kappaleet ARVOLUOKAN PERUSTEET, ARVOJEN YLLÄPITOON LIITTYVÄT SUOSITUKSET SEKÄ MAASTOTYÖT JA SELVITYKSEN KATTAUVUUS](#)

JULKAISU

Raportti

Nimi	Helsingin metsien kääpäselvitys 2011 -loppuraportti
Tekijä	Keijo Savola
Sarja	Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisu 5/2012
Vuosi	2011
Linkki	Linkki

[Kohteen lajihavainnot](#)

[Aineistokuvaus](#)

ARVOKKAAT METSÄKOHTEET

MERI-RASTILA (M7/11)

Pinta-ala (kartalta)

64 ha

>> Näytä karttakuva: [Kiinteistörajakartta](#) | [Opaskartta](#) | [Maaperäkartta](#) | [Ilmakuva](#) | [Ei karttakuva](#)

>> Näytä kohdetunnus:

Kohdekuvaus

[Kohdelomake M7](#) (pdf)

Kohdelomakkeessa on kerrottu kohteen kuvaus, elinympäristöt, puustotiedot, lajisto, vieraslajit, edustavuus, luonnontilaisuus ja muuttuneisuus sekä mahdolliset hoito- ja ennallistamistoimenpidesuosituksukset ym.

Kohteeseen kuuluvat kuviot on alle linkitetyissä kartoissa teemoitettu elinympäristötyypeittäin ja kriteeriluokittain. Elinympäristötyypeistä ja kriteeriluokista on kuvaus aineistokuvauksessa.

[Kartta: Elinympäristötyypit](#) (pdf)

[Kartta: Kriteeriluokat](#) (pdf)

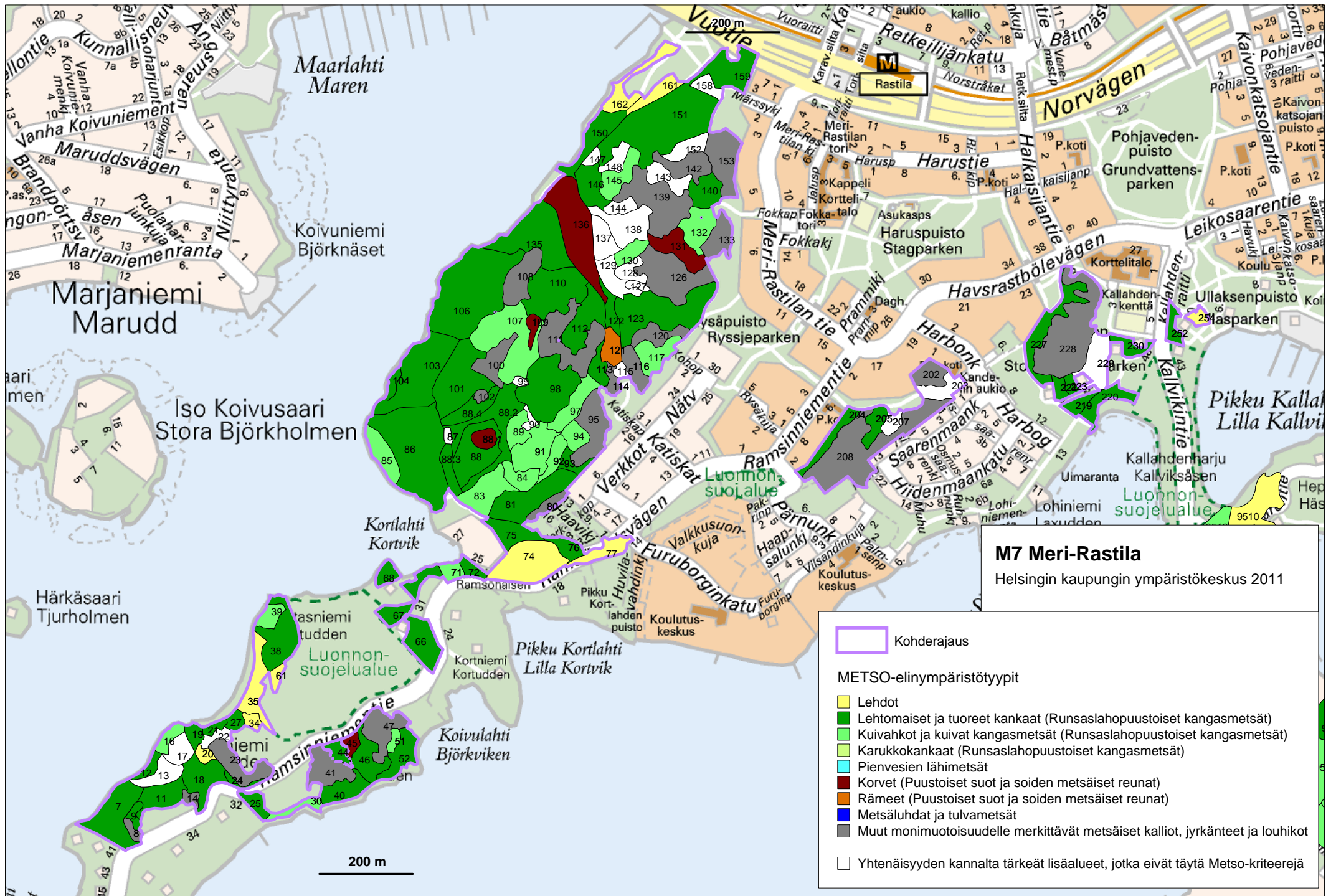
Valokuvia kohteesta. Innofor Finland Oy.

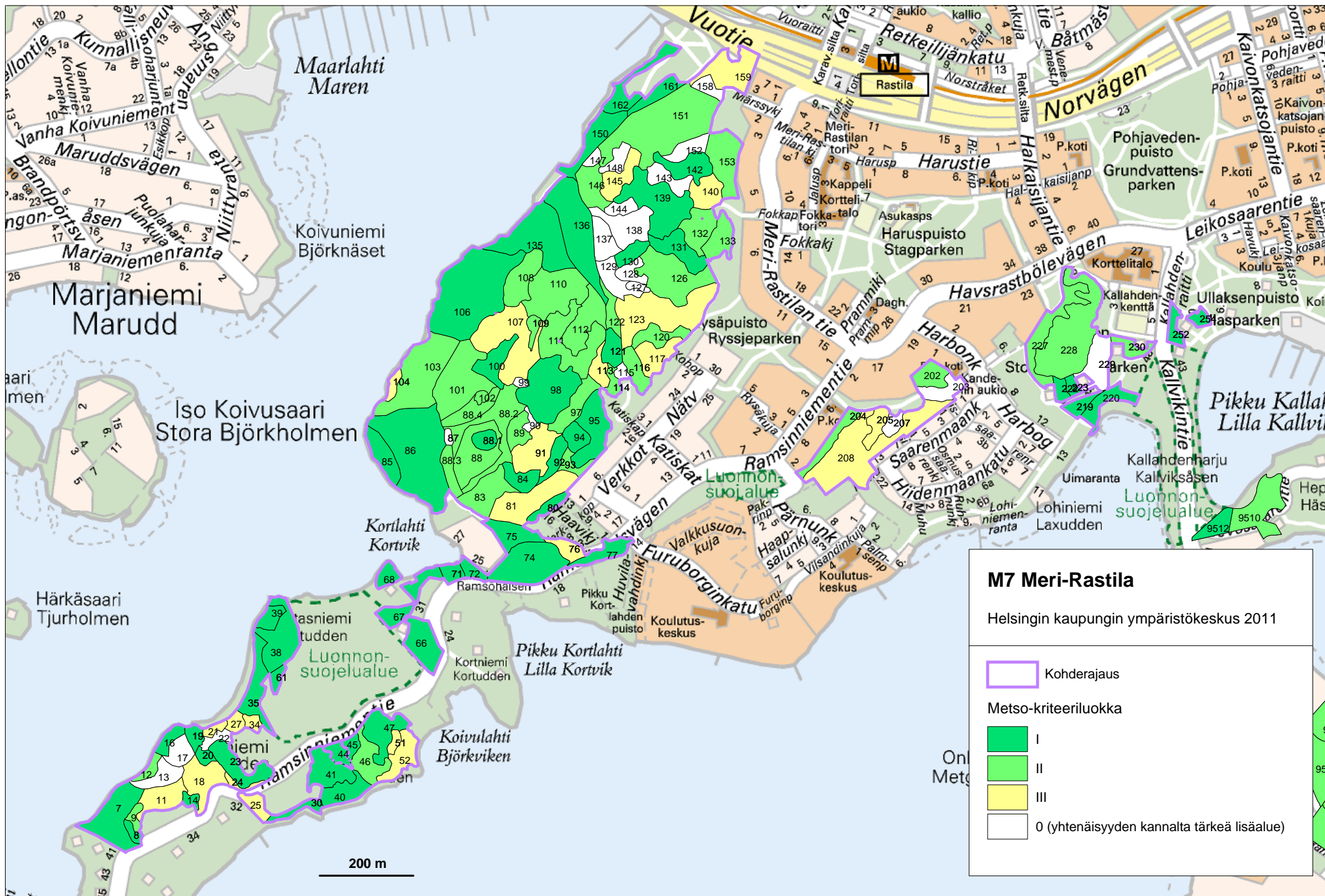
[1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#)

Koostetaulukossa on esitetty mm. kuvioiden elinympäristötyypit ja kriteeriluokat taulukkomuodossa sekä kohteen lajistoa ja lahoppuitietoja puulajeittain.

[Koostetaulukko](#) (Excel)

[Aineistokuvaus](#)

HELSINGIN METSIEN LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA MERKITTÄVIEN KOHTEIDEN INVENTOINTI (METSO- toimintaohjelmakohteet)

1 KOHTEEN PERUSTIEDOT

Kohteen nimi: Meri-Rastila

Kohteen tunnus: M7

Kohteen sijaintialue (rakennusviraston aluesuunnittelualue): Etelä-Vuosaari

Kohteen Metsäsuunnitelman aluenumero ja metsäsuunnitelmanumero: 154/314

Maastoinventoinnin ajankohta (pvm): 5.-8.9.2011

2 METSO -KOHTEEN YLEISKUVAUS

Meri-Rastilan ja Ramsinniemen luonto on pienipiirteisen monimuotoista. Kohteelta löytyy niin rantaluontoa ja järeäpuustoisia metsiä kuin vaikuttavia kalliomuodostelmia ja korpipainanteita. Useita selvästi havaittavia muinaisrantojen kivikkovöitä on muun muassa kuvioilla 8, 31, 81, 86, 88,4, 112, 130 ja 142.

Meri-Rastilan metsät ja kalliot muodostavat ekologisen askelkiven Ramsinniemen, Rastilannevan ja Kallahdenharjun luonnonsuojelualueiden välille.

Kohde sisältää seuraavia elinympäristötyyppejä, joista METSO:n valintaperusteiden luokkien I - III pinta-alat, mahdollisten muiden kohteiden pinta-alat ja kohteen kokonaispinta-ala ovat:

	I (ha)	II (ha)	III (ha)	YHTEENSÄ
Lehto	3		0,1	3,1
Runsaslahopuustoinen kangasmetsä	15,3	13,8	9,1	37,4
Pienveden lähimetsä				
Korpi/ räme/ suon reunametsä	2,5	0,1		2,6
Metsäluhta tai tulvametsä				
Maankohoamisrannikon kohde				
Harjun paahdeympäristö				
Puustoinen perinneympäristö				
Kalkkikallion tai ultraemäksisen maan metsä				
Muu kallio-, jyrkänne- tai louhikkometsä	5,2	6,9	2,1	14,2
Muita alueita				4,8
			YHTEENSÄ	61,9 ha

KOHDE SISÄLTÄÄ:

Metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä:

Rehevä lehtolaikku kuviolla 162. Kuvio 121 on vähäpuustoinen räme ja kuvio 88.1 rehevä lehtokorpi. Kuvioilla 88, 88.2 ja 89 on noronvarsimetsää.

Luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppejä:

Ei

Etäisyys lähimmälle suojelualueelle noin 0 km

Suojelualan nimi: Ramsinniemen lehdon, Rastilan nevan ja Kallahdenharjun luonnonsuojelualueet

Suojelualan tyyppi:

Ramsinniemen lehto YTM 630, drno 09125 361 89 127, 5.6.1990
Rastilan neva LUO 131, drno 0195 LO212-251,13.12.1995
Kallahdenharju SCI F10 100063

Kuviot 35, 38, 39, 66 ja 67 rajautuvat suoraan Ramsinniemen ja kuvio 220 Kallahdenharjun luonnonsuojelualueeseen. Kuviot 41, 44, 45 ja 47 sijaitsevat Ramsinniemen luonnonsuojelualan välittömässä läheisyydessä. Kuviot 204 ja 208 sijaitsevat Rastilan nevan ja kuviot 220 ja 230 Kallahdenharjun luonnonsuojelualan välittömässä läheisyydessä.

3 PUUSTOTIEDOT

Puuston ikäjakauma

Ikä, vuotta	0-30	31-60	61-90	91-120	120+
Pinta-ala ha	3,9	3,3	10,4	11,4	33,7

Elävän puuston puulajisuhteet kohteella:

Kohteella on runsaasti yli 100-vuotiaita järeäpuustoisia metsiä. Kallioiden männyt ovat pääosin yli 120-vuotiaita. Ikäjakaumaltaan ja puulajisuhteiltaan erirakenteisia ja kehityskelpoisia metsiä on kohteella kohtalaisesti.

Kangasmetsät ja korpijuotit ovat kuusivaltaisia ja kallioiden reunoilla on myös kuivahkon kankaan mäntyvaltaisia metsiköitä. Haapaa kasvaa sekä etelä- että pohjoisosassa ja sitä löytyy myös järeänä. Pohjoisosan lehdot ovat tervaleppävaltaisia ja eteläpuolella on lehtipuustosia alueita.

Lahopuuston määrä ja laatu kohteella:

Lahopuuta on vaihdellen niukasta kohtalaiseen ja sitä on tulossa lisää keloutuneesta puustosta. Vaikeakulkuisilla paikoilla on lahopuukeskittyymiä. Laho on pääosin I-asteen lahoa, mutta II- ja III-asteen lahoakin löytyy.

4 KOHTEEN LAJISTO

Kohteen rehevyyttä osoittavat haavikoiden ohella muun muassa isoalvejuuren (*Dryopteris expansa*) runsaus korvissa ja lehtomaisilla kankailla sekä kevättähtimön (*Stellaria holostea*) näkyminen lehtojen ja kallionalusmetsien lisäksi kangasmetsissä.

Kohteella on luontotyyppiensä luonteenomaista lajistoa. Lehdot ovat tuoreita vuohenputken (*Aegopodium podagraria*) (AegT) ja käenkaalin (*Oxalis acetosa*) ja mesiangervon (*Filipendula ulmaria*) (FiT) luonnehtimia runsasravinteisia tuoreita ja kosteita lehtoja. Tervaleppävaltaisten lehtojen kenttä- ja pohjakerrokset ovat lajistoltaan suppeita ja laikuttaisia.

Alueellisesti uhanalaista (RT) istukkakääpää (*Rhodonia placenta*) esiintyy kuviolla 145. Vanhan metsän indikaattorikärväkkäistä näkyy mm. viinikääpää (*Meruliopsis taxicola*), rusokääpää (*Pychnoporellus fulgens*) ja karhunkääpää (*Phaeolus schweinitzii*). Huomionarvoista etelänsärmäkääpää (*Daedaleopsis confragosa*) löytyy koko alueelta.

Alueellisesti uhanalaisista lajeista havaittiin istukkakääpä (*Postia placenta*) kuviolla 145.

5 VIERASLAJIT

Jättipalsamia on pohjoisosan lehdoissa kuvioilla 161 ja 162.

6 EDUSTAVUUS, LUONNONTILAISUUS JA MUUTTUNEISUUS

Meri-Rastilan ja Ramsinniemen luonto on säilynyt kohtalaisen hyvin uuden rakentamisen kyljessä.

Pohjoisosan korpijuotilla on ajettu koneella pysyvän noron päällä. Saranevan eteläpuolella kuviolla 107 on harvennuspuesta tai muutoin hakatusta puusta tehtyjä tilapäisiä majoiterakennelmia, ampumataulu ja roskaantumista.

Pärnuntiehen rajoittuvaa kalliota (208) on käytetty rakennusaikaisena varastona, jolloin kallion eteläpuolelta on kuorittu sammalet ja jonka jäljiltä kalliolla on edelleen roskaa ja rakennusjätettä. Ramsinniementien eteläpuolella kuviolla 45 on harvennettu korven ympäristöä.

7 LUONNON VIRKISTYSKÄYTTÖ

Kohde on suosittu virkistysalue ja rakennetut reitit ohjaavat kulkemista tehokkaasti. METSO- ohjelman tavoitteiden ja virkistyskäytön kesken ei ole sanottavasti ristiriitaa. Luonnon monimuotoisuus lisää viihtyisyyttä ja elämyksellisyyttä myös virkistysmetsissä.

8 MAHDOLLISET HOITO- JA ENNALLISTAMISTOIMENPIDESUOSITUKSET

Kuviolla 45 oleva isoalvejuurivaltainen korpi ulottuu myös koillispuolella olevalle kuviolle 46 ja norona eteläpuolen kuviolle 40. Korven noro häviää rantavyöhykkeen kivikkoon noin 25 metriä ennen rantaa. Korpisuutta on hyvä käsitellä yhtenäisenä alueena.

Ramsinniementien pohjoispuolella kuviolla 67 sijaitsevan leirikeskukseen luoteispuolella Kortlahteen kivikkoisena laskevassa rinteessä on kuivaa lehtoa, joka olisi hyvä rajata omaksi kuviokseen. Tuomiryteikköisessä lehdossa kasvaa lehtokuusaman (*Lonicera xylosteum*) ohella mm. vaateliasta haisukurjenpolvea (*Geranium robertianum*) sekä lehtokortetta (*Equisetum nemoreum*) ja kevättähtimöä (*Stellaria holostea*) ja lehväsamalia (*Plagiomnium ssp.*).

Kohteen pohjoisosan keskivyöhykkeellä on laaja saranevalta (kuvio 109) sekä viereisiltä rinteiltä lähtevä ja lounaaseen kulkeva korpisuutta ilmentävä juotti. Valuma laskee osin pysyvinä noroina kuvioiden 89, 88 ja 88.2 läpi kuvion 88.1. lehtokorpilaikkuun, jonka valtalajina kasvaa isoalvejuurta. Korpea noroineen tulisi käsitellä yhtenäisenä alueena. Saranevalta lähtevän ojan tukkiminen lisäisi sekä nevan että korven luonnon monimuotoisuutta.

Kuvion 136 kasvillisuustyyppi on isoalvejuurivaltainen lehtokorpi, jonka mereen laskevaa noroa on aiemmin ilmeisesti avarrettu. Korven ja sitä ympäröivän alueen osittaista ennallistamista voi selvittää luonnontilaisuuden palautumiseksi.

Lahopuun muodostumista voi nopeuttaa kaulaamalla harkitusti puustoa niukkalahopuustoisilla alueille. Virkistysreittien varsien turvallisuusriskiä aiheuttavat puut on suotavaa nostaa metsään lahoamaan.

Kuvion 107 leiri tulee siistiä.

Kuviolla 103 rannassa olevan grillikatoksen puuhuollon ilmeisten puutteiden seurauksena nuotiolla on poltettu ympäristöstä maapuuta.

LIITTEET

- Koostetaulukko (excel)
- Karttarajaus
- Valokuvia